

REPUBLIKA SRBIJA
NARODNA SKUPŠTINA
ČETVRTA SEDNICA
PRVOG REDOVNOG ZASEDANJA
Šesti dan rada
4. maj 2018. godine

(Sednica je počela u 10.10 časova. Predsedava Đorđe Milićević, potpredsednik Narodne skupštine.)

*
*   *

PREDSEDAVAJUĆI: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljam rad Četvrte sednice Prvog redovnog zasedanja Narodne skupštine Republike Srbije u 2018. godini.

Na osnovu službene evidencije o prisutnosti narodnih poslanika konstatujem da sednici prisustvuju 83 narodna poslanika.

Radi utvrđivanja broja narodnih poslanika prisutnih u sali, molim narodne poslanike da ubace svoje identifikacione kartice u poslaničke jedinice elektronskog sistema za glasanje.

Konstatujem da je primenom elektronskog sistema za glasanje utvrđeno da je u sali prisutno 85 narodnih poslanika, odnosno da su prisutna najmanje 84 narodna poslanika i da postoje uslovi za rad Narodne skupštine.

Obaveštavam vas da su sprečeni da sednici prisustvuju sledeći narodni poslanici: dr Danica Bukvić, prof. dr Žarko Obradović, Miletić Mihajlović, dr Predrag Jelenković, prof. dr Vladimir Marinković i Balša Božović.

Saglasno članu 90. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da su povodom pretresa u pojedinostima o 3. tački dnevnog reda, Predlogu zakona o vojnom obrazovanju, pozvani da sednici prisustvuju: Aleksandar Vulin, ministar odbrane, Zoran Đorđević, ministar za rad, zapošljavanje i socijalna pitanja, Aleksandar Živković i mr Bojan Jocić, državni sekretari u Ministarstvu odbrane, dr Nenad Miloradović, vršilac dužnosti pomoćnika ministra za materijalne resurse u Ministarstvu odbrane, Milan Mojsilović, vršilac dužnosti pomoćnika ministra za politiku odbrane u Ministarstvu odbrane, Zoran Lazić, sekretar Ministarstva odbrane, general-major Mladen Vuruna, rektor Univerziteta odbrane, brigadni general Mile Jelić, načelnik Uprave za kadrove u Ministarstvu

odbrane, pukovnik Luka Jovanović, načelnik odeljenja u Upravi za kadrove u Ministarstvu odbrane, pukovnik Slobodan Kisić, generalni sekretar Univerziteta odbrane i Ljiljana Mirić Stanković, načelnik Pravne uprave u Ministarstvu odbrane.

Prelazimo na 3. tačku dnevnog reda – PREDLOG ZAKONA O VOJNOM OBRAZOVANJU (nastavak pretresa u pojedinostima).

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Mirko Krlić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Mirko Krlić.

Izvolite.

MIRKO KRLIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, gospodo oficiri, uvaženi narodni poslanici, moj amandman se odnosi na to da obezbeđenje obrazovanja svakako donosi napredak Republici Srbiji, ali da se uvek mora voditi računa o Srbima u regionu, i to želim i ovom prilikom da posebno istaknem.

Bliska i daleka prošlost uči nas da je briga o svom narodu, u ma kom delu planete živeli, neophodna, posebno briga o Srbima u regionu koji su sticajem različitih istorijskih okolnosti ostali van matice, ali svakako predstavljaju deo istog nacionalnog i državnog tkiva i mislim da se u tome apsolutno slažemo.

Pa šta je to vezivno tkivo koje nas čini jednim narodom? Šta je to što sve Srbe sveta povezuje? Neko će reći da je to jezik. Nažalost, nismo narod koji je u tome izuzetno pedantan; mnogi Srbi u trećoj generaciji više ne govore i ne služe se svojim jezikom, a to ih ne čini nepripadnicima svoje nacije. Samo cirilično pismo ugroženo je u matici, i za njega se treba boriti. Neko će reći da je to vera. Vera je samo donekle, ali se ne odričemo Srba koji su druge vere, kao i Srba ateista; i oni su deo zajednice, deo naroda, neotuđivi deo nacije i države.

Svi Srbi sveta, ma gde živeli, od Njujorka do Novog Zelanda, imaju jedno isto pamćenje – pamte jedno polje i pamte jednu bitku; pamte polje koje nikada nisu videli i pamte bitku u kojoj, naravno, nisu učestvovali. Kosovo polje i Kosovska bitka jesu naš moralni i etički kod.

Kad kažem moralni kod, onda, gospodine ministre, imate potpuno pravo u onome što ste juče govorili, što je jako važno, kada je u pitanju moral i povratak morala u redove naše armije. Jer oni koji su moral izbacivali iz armije nisu želeli da unište armiju nego kompletну naciju. To i jeste cilj, i zbog toga je taj moral toliko važan i neophodan. Upravo je vaša uloga i vaša odgovornost u obrazovanju i vaspitanju novih vojnih kadrova, vaspitanju o ponosu, tradiciji ali svakako i o moralu.

Poštovati sopstvenu istoriju i tradiciju nije opterećenje, iako će to mnogi reći, to je uporište građanske svesti i slobode. Većeg uporišta građanske svesti i slobode od tradicije i poštovanja svoje istorije nema. No, mi imamo negativne

bilanse – kada spomenemo svoja prava u okruženju, često nismo samo Srbi nego smo i velikosrbi. Kada postavimo pitanje svoje jedinstvene države, onda smo za mnoge (čak i ovde) klerofašisti. Privrženost vojvođanskom autonomaštvu i samozvanoj državi Kosovo neki nazivaju evropejstvom, privrženost državi Srbiji – nacionalizmom. To je ono što nas okružuje, to su istine protiv kojih se moramo svakodnevno boriti, posebno obrazovanjem i vaspitanjem.

Sve vam ovo govori o nasušnoj potrebi da ne pravimo istorijske reprize koje donose negativne bilanse, jer tih bilansa nam je dosta. Moramo shvatiti da ćemo ljudska bića ostati onda kada čuvamo svoju tradiciju, svoju kulturu i, naravno, svoju zajednicu.

Ja ћu za ovaj zakon glasati bez obzira na to da li ћe moj amandman biti prihvacen ili ne, zato što sam potpuno ubedjen da ћe ovo ministarstvo i ova armija čuvati i sačuvati zajednicu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, kolega Krliću.

Po amandmanu, narodni poslanik Ljubiša Stojmirović.

Izvolite.

LJUBIŠA STOJMIROVIĆ: Poštovane koleginice i kolege, veoma je jasno da je proces obrazovanja najvažniji proces u razvoju svake zemlje. Tako je i kod nas. Još je Platon rekao u staroj Grčkoj – ako obućar ne radi dobro svoj posao, neće biti velika šteta za državu, samo će Atinjani ići bosi, ali ako oni koji obučavaju mlađe ljudi ne urade dobro svoj posao, stvorice se generacije nesposobnih, nepismenih i poročnih ljudi, koji će upropastiti državu. Iz toga treba da izvučemo pouku i shvatimo da je obrazovni proces proces kome moramo da posvetimo veliku pažnju.

Obrazovni proces u Vojsci mora da bude vodilja za celu zemlju. Zašto? Zato što su sve inovacije, sve novotarije, sve ovo što je pokrenulo svet došlo na osnovu istraživanja koja su rađena za potrebe vojske i u vojsci.

Osim obrazovnog procesa, vidim da ovde nije spomenuta nauka, ali verujem da ћete raditi na tome da instituti koje je nekada Vojska imala i koji su bili vrhunski u budućnosti budu još bolji i kvalitetniji. Samo jednu malu preporuku mogu da vam dam. Kada dalje budete razvijali ovaj obrazovni proces, pogledajte Teslinu doktrinu. Nikola Tesla je još 1920. godine rekao – ukoliko želimo da stvorimo obrazovni proces onakav kakav treba svakoj zemlji pa i čovečanstvu u celini, moramo da vodimo o tri aspekta računa: jedan je socijalni, drugi je moralni, a treći duhovni. Pogledajte dobro tu doktrinu i pokušajte na njoj da stvorite obrazovni sistem u Vojsci. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, kolega Stojmiroviću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marko Atlagić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima prof. dr Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče Narodne skupštine, poštovani ministre vojni gospodine Vulin, poštovani oficiri i predstavnici bezbednosnih službi, vojno obrazovanje direktno utiče ne samo na modernizaciju Vojske Srbije nego i na modernizaciju Republike Srbije u celini, za koju se zalažu Vlada Republike Srbije, predsednik države Aleksandar Vučić, većina uvaženih narodnih poslanika u ovom visokom domu Narodne skupštine i najveći broj građana Republike Srbije.

Poštovani ministre sa saradnicima, naše vojno obrazovanje treba da posebno planira moralno vaspitanje, a posebno da istakne njegov glavni zadatak – patriotizam i rodoljublje, koje je jedno od glavnih tradicijskih nasleđa srpske vojske vekovima.

Stranka bivšeg režima izbacila je iz programa srednjih škola i Vojne akademije moralno vaspitanje pod pritiskom NATO-a i domaćih NATO prašinara. Da je Nenad Čanak, u narodu poznat pod nazivom „Gicoje“, imao patriotskog osećanja, ne bi 5. 3. gospodnje 2017. godine izjavio: „Spreman sam da priznam nezavisnost Kosova i Metohije“. Ili, da je Čedomir Jovanović, u narodu zvani „Čeda Kalkulator“, imao bar malo patriotskog vaspitanja, ne bi 29. 9. gospodnje 2015. godine izjavio: „Država Kosovo je nepovratan proces, koji nastavljuju da ignorišu samo neodgovorni političari“. Ili, da je propali predsednički NATO kandidat Saša Janković, u narodu poznat pod nazivom „Sale Prangija“, imao bar minimum patriotskog vaspitanja, ne bi izjavio: „Zalažem se za nezavisnost Kosova i stolicu u UN“.

Zato je, gospodo oficiri i gospodine ministre, poštovani narodni poslanici i poštovani građani Srbije, i predstavnici BIA, veoma važno moralno vaspitanje, kako se ne bi više u srpskom narodu pojavljuvale ovakve moralne nakaze ili spodobe i radile na razbijanju naše otadžbine.

Hvala vam, gospodine ministre vojni Vuline, i hvala bivšem ministru gospodinu Bratislavu Gašiću i vrhovnom komandantu Aleksandru Vučiću što vraćate ponos i čast srpskoj vojsci koju je imala vekovima. Zato je ovaj amandman veoma važan, bitan u ovom vojnem vaspitanju, jer bez vojnog vaspitanja nema ni Vojske Srbije. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Atlagiću.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Radoslav Milojičić.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Gospodine predsedavajući, reklamiram član 107. Govornik je dužan da poštuje dostojanstvo Narodne skupštine, što prethodni govornik nije učinio. Takođe, reklamiram član 108 – o redu na sednici se stara predsednik Narodne skupštine, tj. vi u ovoj situaciji. Da li zaista niste čuli kakvim pogrdnim imenima je prethodni govornik nazivao ne poslanike iz Poslaničke grupe DS već kolege iz drugih poslaničkih grupa? Da li zaista želite da nas uverite da morate da ostanete nemni na to ili da niste čuli?

Evo, čuli su svi ovde, i meni je zaista dragو што ovih prethodnih pet dana zasedanja imamo ove ozbiljne i odgovorne ljude iz Vojske Srbije, koji mogu da vide duple aršine i kako se vi kao predsedavajući, ne lično vi nego svaki predsedavajući, ponašate.

Mi ne želimo sada da iskoristimo priliku pa da predstavnike opozicije nazivamo takvim imenima, jer želimo da pokažemo razliku između nas i njih, ali vas molim da reagujete na to i ne dozvolite takve situacije, jer sigurno vam ne bi bilo dragо i oduzeli biste reč bilo kom poslaniku opozicije ako bi na isti način reagovao.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Milojičiću, legitimno je pravo poslanika da predloži amandman i obrazlaže onako kako smatra da treba.

Kolega Atlagić je imao jedan širi kontekst obrazlaganja amandmana. Govorio je o važnosti i značaju amandmana koji je predložio i pokušao je da ubedi predstavnike Ministarstva da prihvate njegov amandman, a akcenat je stavljao ...

(Radoslav Milojičić: Znači, možemo i mi da koristimo „Ivica Pevačića“ i „Vulin Dezerter“?)

Nisam shvatio da se obraćao tako pogrdnim imenima.

Kao što je vaše legitimno pravo da ukažete da je povređen Poslovnik. A o tome da li je povređen Poslovnik ili ne, odlučiće Skupština u danu za glasanje.

Molim vas da budete tu kada Skupština bude odlučivala pa čemo zajedno prosuditi da li sam ja lično povredio Poslovnik ili ne.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika? (Da.) Zahvalujem, kolega Milojičiću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marijan Rističević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, shvatam uzbudenost kolege Atlagića. Danas je godišnjica smrti Josipa Broza, pa je on, kao nekadašnji komunista, verovatno malo uzbuđen.

Ovde smo malopre čuli, a ja pratim, pokušao sam istorijski da pratim vojsku od Grola i Davidovića do „Hajnekene“, od Pekića do „Hajnekene“.

Kao predsednik Narodne seljačke stranke, moram reći da su seljaci uvek voleli vojsku, i pre nego što je ona postala stajaća. Svi ste prošli pored biste Karadordža. On poziva, on govori da je sa mukom ta seljačka narodna vojska, o svom kruhu, kako su govorili, o svom hlebu, izvojevala državnost. Kao sticaoci te državnosti i kao stvaraoci države, seljaci i dalje vole vojsku, a i vojska voli seljake. Najveći naši oficiri, najhrabriji, najmudriji, potečli su sa sela.

S tim u vezi, naša obaveza, kao što su nekada naši preci kupovali puške da bi stvarali državu o svom trošku, tako je i naša obaveza da modernizujemo

našu vojsku. Obaveza nas poljoprivrednika je da kroz razvoj poljoprivrede, kroz razvoj prerađivačke industrije i obnovljive energije stvorimo materijalnu osnovu da se naša vojska modernizuje. U hrabrost ne sumnjamo. Uz dobru opremu, uz dobru tehniku, ja verujem u nepobedivost naše vojske. Naša vojska, pre svega, treba da odvraća moguće protivnike od sile koju misle da primene prema nama.

Ja, naravno, verujem u ministra vojnog i ne verujem da će on naručivati skupa odela od Tadžija. Verujem da će ova vlast ulagati u Vojsku, da neće ulagati u ministra vojnog kao što je to radila prethodna vlast. Prethodnu vlast pozivam na narodno jedinstvo kakvo je vladalo te 1815. godine, za vreme Drugog srpskog ustanka. Hoću da im kažem da tuđi interes nije naš interes, da nas protiv našeg interesa ne dele oni koji to rade zbog sopstvenog interesa; da nas ne dele, jer ako nas podele, u sukobu samih sa sobom izgubićemo sigurno mi. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Rističeviću.

Po amandmanu, kolega Atlagiću?

Izvolite.

Po amandmanu, narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Evo, po amandmanu, iako sam mogao drugačije.

Podržavam ovaj amandman gospodina Rističevića jer smatram da je vojno obrazovanje jako bitno za sveukupni razvoj našeg ekonomskog, pa, ako hoćete, i političkog razvijanja, jer bez vojnog obrazovanja nema uopšte obrazovanja u celini.

E sad, što je kolega Rističević spomenuo, pa, i Josip Broz Tito je ulagao jako mnogo u vojsku. I za vreme njegovo, naša vojska je bila jedna od najbolje tri vojske u Evropi, kako znate.

Na kraju, gospodine potpredsedniče, samo jednu rečenicu na opasku o nazivima. Nisam ja izmislio nazive, gospodine potpredsedniče, nego novinari i narod. Evo samo jednu rečenicu – 31. maja 2006. godine jedan ugledni list: „Kralj Stečaja dolijao“; 25. januara 2011. godine: „Saša Prangija dao izjavu o navodnom ubistvu Predraga Gojkovića“. Mogao bih mu sada 88 puta za „Sašu Prangiju“ citirati tri ugledna lista, ako hoće, nemam problem, pošto me vrlo dobro znate, sve po datumima. A za „Kralja Stečaja“ i druge – šesnaest puta samo za godinu dana. Nisam ja dao te nazive, oni su u narodu poznati, i u štampi i kod glavnih urednika ovih listova i kod gospode novinara. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Atlagiću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marko Parezanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Marko Parezanović.

Izvolite.

MARKO PAREZANOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, drage kolege, Vojska Srbije je posle dužeg vremena ponovo institucija u koju građani Srbije najviše veruju. Nekoliko je razloga koji idu u prilog ovoj tvrdnji.

Pre nekoliko dana čuli smo jednu zaista lepu vest, rekao bih najznačajniju vest za naše građane, a to je da je rast našeg BDP-a u prvom kvartalu 2018. godine 4,5%, što je iznad svih očekivanja. To je nešto što je mnogo važno i za naše građane ali i za sve predstavnike Vojske, jer rastom naše privrede raste i jača naša vojska, ali ne sa ciljem da bilo kome bude pretnja već isključivo da kroz jačanje defanzivnih kapaciteta bude uvek sposobna da odbrani svoj narod.

Vojska Srbije sarađuje sa najvećim armijama na svetu, bilo da su one na Zapadu, bilo da su na Istoku, a u isto vreme uspeva da očuva svoju vojnu neutralnost. Ugled Srbije u svetu raste, jer je Srbija, po mom mišljenju, jedina zemlja u regionu koja se istinski bori za mir i stabilnost. Drugim rečima, radimo na tome da naša vojska bude spremna za rat, ali još više radimo na tome da rata ne bude.

Koliko je Vojska Srbije cenjena i kakav autoritet ima među građanima, u dobroj meri govori i to koliko mlađih ljudi želi da upiše Vojnu akademiju i Vojnu gimnaziju. Naša vojska je uvek kroz istoriju mogla da se pohvali obrazovanim kadrom. Zato mislim da je jako važno da usvojimo ovaj zakon, koji menja propise stare i preko dvadeset godina i predstavlja neophodan korak ka usaglašavanju rada vojnoškolskih ustanova sa postojećim zakonima u oblasti obrazovanja. To je razlog zbog kojeg ću ja u danu za glasanje podržati ovaj zakon. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Stanija Kompirović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zvonimir Đokić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Zvonimir Đokić.

ZVONIMIR ĐOKIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, gospodo generali, oficiri, Predlog zakona o vojnem obrazovanju koji ste vi podneli je odličan, kao, uostalom, i ostali zakoni iz ovog seta zakona o odbrani i bezbednosti.

Dosadašnji tok rasprave pokazao je da u suštini nema nekih bitnijih primedaba na ovaj predlog zakona. Zato sam veoma zadovoljan i svakako ću glasati za njega.

Zakon o vojnem obrazovanju treba da stvori uslove da se vojno obrazovanje razvija u periodu kada se Republika Srbija nalazi na putu evropskih integracija i želi da i dalje zadrži svoju vojnu neutralnost. Vojna akademija je brend, vojno školstvo u Srbiji je brend. Taj brend svakako treba zadržati i dovesti

na još viši nivo. Ne postoji zemlja u bližem i širem okruženju sa takvom vojnom tradicijom, tradicijom vojnog obrazovanja i takvim vojnim iskustvom. Ne postoji zemlja ni sa takvim naučnonastavnim kadrom u vojnem školstvu.

Vojno obrazovanje u našim vojnoškolskim ustanovama pored školovanja i usavršavanja pruža i mogućnost vojnostručnog osposobljavanja ne samo naših već i stranih državljanima. Zbog visokog ugleda koji imaju Vojska Srbije i vojno obrazovanje, u našim vojnoškolskim ustanovama u narednom periodu će se povećati, svakako, interes stranih državljanima da u sklopu međuarmijske saradnje koriste mogućnost da se vojno usavršavaju u našim visokim vojnostručnim ustanovama i da koriste mogućnost usavršavanja koje je svakako vezano i za izvoz naše vojne opreme i naoružanja preko namenske industrije. Zato je ovaj zakon značajan, jer omogućuje i takvu saradnju, koju svakako treba iskoristiti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Olivera Pešić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Olivera Pešić.

OLIVERA PEŠIĆ: Zahvalujem.

Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovani narodni poslanici, podnela sam amandman kojim predlažem da se u članu 1. Predloga zakona doda stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, sa osvrtom na socijalnu ravnopravnost.“

Poštovane kolege narodni poslanici, dok je trajala rasprava u načelu imali smo priliku da čujemo od nekih opozicionih narodnih poslanika, za koje smatram da su kompetentni da govore na ovu temu jer im je to, pre svega, struka, da većih primedaba na Predlog zakona o vojnem obrazovanju nema, odnosno da nema suštinskih primedaba, što je i potvrđeno juče dok smo govorili po amandmanima.

Dobro vojno obrazovanje je stub jake vojske. Ono što smo imali priliku da čujemo od ministra dok je trajala rasprava u načelu jeste koliko je uloženo u Vojnu akademiju, koliko je uloženo u rekonstrukciju Vojne gimnazije, u opremu za vojsku, u hranu za vojsku. Ulaganjem u vojno obrazovanje ulažemo u Vojsku i stvaramo jaču Srbiju, i moj amandman ide upravo u tom pravcu. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Ivan Manojlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Ivan Manojlović.

Izvolite.

IVAN MANOJLOVIĆ: Zahvalujem.

Uvaženi gospodine ministre sa saradnicima, časni gospodo oficiri, predstavnici BIA, dame i gospodo narodni poslanici, ovim amandmanom dodatno se definiše član 1. Predloga zakona.

S obzirom na to da radna snaga na svojevrstan način predstavlja privredni resurs, iz tog razloga sam i podneo ovaj amandman. Upravo, njime sam želeo da ukažem da adekvatnije obučena vojska i podizanje standarda na određen način inicira ali i aktivira i razvoj ostalih delova privrede Republike Srbije. Brojni su primeri u našoj zemlji da od kada je Vojska počela da se usavršava, što je proizašlo iz one sprege da ne može da postoji dobro razvijena vojska ako ekonomija države nije jaka i obratno, tako su se stekli uslovi da razvijanjem, tj. oporavkom Vojske Republike Srbije danas imamo i druge privredne subjekte koji su pokrenuti, poput „Jumka“ iz Vranja. Tamo je gospodin Bratislav Gašić, dok je bio ministar odbrane, započeo to, uz ogromnu podršku gospodina Aleksandra Vučića, i radnim angažovanjem direktora „Jumka“ danas je „Jumko“ uključen u taj sistem i proizvodi uniforme za naše vojnike.

Bilo je brojnih primedaba u toku ove rasprave, pa su neki zamerali zašto u naslovu samog Predloga zakona... Valjda, u toj njihovoj tvrdnji kako su oni uspešni u podnošenju amandmana, setili su se da ovaj zakon usavrše promenom naslova pa su dodali tu, jer nedostaje, da je to predlog zakona o vojnom obrazovanju i vaspitanju. Samo bih želeo da dodam – kada im nije smetalo da u obrazovnom sistemu, tamo gde se pominjalo vaspitanje, nijednom u toku rasprave ga ne pomenu (a to ovde smeta), da bi zaista Predlog zakona o vojnom obrazovanju dodavanjem „i vaspitanju“ bio svojevrsni pleonazam, u smislu da se podrazumeva da su pripadnici Vojske dovoljno vaspitani.

Takođe, želeo bih da se zahvalim predstavnicima Vlade na vrlo detalnjom obrazlaganju i pominjanju, nekoliko puta, činjenica koje su predstavnici opozicije vrlo svesno pokušavali da ponovo vrate svojim pitanjima. Samo bih želeo da, eto, nešto čega sam se juče setio... Jedna izreka postoji, koja kaže da pametnom čoveku znači glupo pitanje, a glupom čoveku ne znači ništa ni pametan odgovor.

Razvojem Vojske pokrenuta je i „Prva petoletka“ u Trsteniku; samo u toku ove godine u Namensku industriju investirano je tri i po miliona evra. Ukupno, u 2018. godini plan je da se skoro četrdeset miliona evra investira u razvoj namenske industrije.

Onima koji su ovde dali sebi za pravo, koji su upravo uništili „Prvu petoletku“ u Trsteniku pa se danas ovde bez imalo stida javljaju da formiraju nekakve anketne odbore, samo da kažem da su 2012. godine radnicima u „Prvoj petoletki“ iz Trstenika, u Namenskoj industriji, jedva isplaćivali 20% od plate, a da danas Namenska industrija u Trsteniku „Prva petoletka“ redovno isplaćuje plate, da je zaposlila 100 novih radnika i da u toku ove godine planira da zaposli još 150 novih radnika.

Nadam se da će usavršavanjem ovog sistema obrazovanja Vojska Srbije biti spremnija da odgovori na mnoge postavljene zadatke, na izazove, ali da u istom trenutku u sprezi između ekonomije i države, gde se garantuje njena bezbednost i stabilnost, privučemo još više stranih investitora, a da Republika Srbija bude sposobna i spremna da i dalje još više modernizuje i osavremenjuje svoju vojsku. Hvala vam puno.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Stanislava Janošević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Stanislava Janošević.

STANISLAVA JANOŠEVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Ono što čini osnovu bezbednosti jedne države na međunarodnom planu i nivou svakako je vojska. Vojska Republike Srbije je tako ozbiljan resor i takav stožer u društvu da joj se pristupalo uvek sa posebnim ponosom i pijetetom. U razgovoru sa mnogim pripadnicima Vojske i onima koji su samo služili vojni rok više puta sam čula početak rečenice: „Kada sam ja bio u vojsci ...“, i stičem utisak da je to centralni deo nečijeg života, da je to način vođenja života, kao da se tamo jedan ceo život već odvijao.

Pored ovog vida učešća u najhrabrijem pozivu, ali svakako jednom od najčasnijih, smatram da je jako bitno da akcenat stavimo i na profesionalno služenje vojsci i svom narodu.

Kada razgovaramo o obrazovanju, neophodno je da u fokusu našeg interesovanja bude i vojno obrazovanje i, paralelno, da diskutujemo o srednjim vojnim školama, kao i visokim vojnoškolskim ustanovama. I te kako je bitno da obrazovanje bude na najvišem mogućem nivou u Vojsci Republike Srbije.

Koliko vodimo računa o pitomcima, podoficirima i oficirima, njihovom obrazovanju, kao i profesionalnosti, kvalitetu odnosa prema njihovoј profesiji, to utiče svakako i na sigurnost naše države ali i stabilnost politike i ekonomije u svakom smislu. Stoga je neophodno da shvatimo koliko su povezani odbrana, obrazovanje i ekonomija.

Podnosim ovaj amandman, koji će svakako dopuniti član 1. ovog zakona.

Na kraju bih samo iskoristila priliku, s obzirom na to da se danas obeležava Dan Garde Vojske Srbije, da čestitam pripadnicima ove jedinice njihov dan. Srećno! Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Jelena Žarić Kovačević.

Izvolite.

JELENA ŽARIĆ KOVAČEVIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, vojno obrazovanje je specifično u odnosu na sistem obrazovanja u Srbiji i od velikog je značaja za odbranu Republike Srbije. Takođe, u spremi je s obrazovnim sistemom, odnosi se na školovanje i usavršavanje profesionalnih pripadnika Vojske Srbije, državnih službenika ali i lica iz građanstva za vršenje poslova iz nadležnosti Ministarstva odbrane, kao i na razvoj naučnoistraživačkog i stručnog kadra za potrebe Vojske Srbije.

U tom smislu, postoji i saradnja između Univerziteta u Nišu i Ministarstva odbrane. Tačnije, Niški univerzitet će preuzeti deo Kasarne „Filip Kljajić“ u Nišu, gde će se razvijati IT sektor. Osim Ministarstva odbrane i Grada Niša kao jedinice lokalne samouprave, ovaj projekat, odnosno ovu ideju podržali su i Ministarstvo prosvete i Ministarstvo državne uprave i lokalne samouprave.

Na fakultetima koje pohađaju studenti informacionih tehnologija zbog velikog interesovanja ima sve manje mesta. To je u skladu i sa akcionim planom Vlade za razvoj IT sektora, dakle ovakav projekat i ovakva ideja, a u planu je i parcelizacija imovine na toj lokaciji kako bi se ovakva ideja realizovala u potpunosti. Stavljanjem objekata u funkciju Univerziteta postiže se višestruka korist: smanjuje se odliv mlađih, kvalitetnih kadrova, koji će biti školovani u našoj zemlji i koji će ostati u našoj zemlji, jer se i na ovaj način popravljaju uslovi za obrazovanje; radi se na razvoju IT sektora; povećavaju se, takođe, šanse za prodaju okolnog zemljišta i za investiranje u ovaj deo grada Niša.

Osim u Nišu, delove kasarni ili nekih vojnih objekata preuzeće visokoškolske ustanove i u Novom Sadu i Kragujevcu, što govori o velikoj ulozi Ministarstva odbrane u razvoju obrazovanja uopšte. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Studenka Kovačević.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Studenka Kovačević.

STUDENKA KOVAČEVIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre, moj amandman naglašava potrebu da se i u ovom zakonu osvrnemo na privredne potencijale i njihovo iskorišćenje u cilju sveukupnog razvoja zemlje.

Odbambena industrija Srbije je posle mnogo godina postala značajna privredna grana Srbije, koja donosi sve veća sredstva. U Srbiji je do aprila ove godine registrovano 185 kompanija koje se bave izvozom naoružanja i opreme. Kada govorimo o realizaciji izdatih dozvola, postoji značajan rast. Ove godine se očekuje da izvoz bude znatno veći od trista miliona dolara.

Fabrike namenske industrije su motor razvoja u zapadnoj Srbiji, a najveće plate u tom sektoru su upravo u fabrici „Milan Blagojević“ iz Lučana i užičkom „Prvom partizanu“ i iznose oko 65.000 dinara. U „Milanu Blagojeviću“ prosek neto zarada je oko 63.000 dinara, a obim posla u poslednjih pet godina se

povećao za 30%, dok je u „Prvom partizanu“ prosečna zarada 64.000 dinara. Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku, prosečna neto zarada bez poreza i doprinosa u Srbiji isplaćena u decembru prošle godine iznosila je 54.344 dinara.

Ako se nastavi ovim tempom, fabrika „Milan Blagojević“ biće prinuđena da zapošljava i radnike iz susednih opština. Slični primeri dobre prakse su i u čačanskoj „Slobodi“, a opšti je utisak da je grad Priboj oživeo svoje industrijske potencijale od kada FAP proizvodi kamione za Vojsku Srbije.

Ove fabrike su motor razvoja u zapadnoj Srbiji, a to je ujedno i deo Srbije iz kojeg mladi u najmanjoj meri odlaze. Za 2018. godinu odlukom Vlade Srbije izdvojeno je oko 49,9 miliona evra investicija radi modernizacije i unapređenja proizvodnih i remontnih kapaciteta srpske odbrambene industrije. On je odgovarajući na pitanje o budućnosti razvoja projekta „Supergaleb G4“ najavio razvoj i drugih sredstava, uz tri kapitalna projekta koja su u planu za ovu godinu. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik mr Igor Bečić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Mladen Lukić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Mladen Lukić.

Izvolite.

MLADEN LUKIĆ: Zahvalujem, gospodine predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, koleginice i kolege narodni poslanici, zakonom o vojnem obrazovanju zaokružuje se proces usklađivanja propisa u vojnem školstvu sa sistemom obrazovanja u Republici Srbiji, sa ciljem da se materija srednjeg i visokog vojnog obrazovanja sistemski uredi.

Za Vojsku Republike Srbije, koja ima slavnu tradiciju briljantnih vojnih stratega, vojvoda Živojina Mišića, Stepe Stepanovića, Radomira Putnika i Petra Bojovića, vojsku čije se pobede na Kumanovu, Bregalnici, Ceru, Kolubari i Kajmakčalanu i dan-danas proučavaju, od izuzetne je važnosti da ima obučene kadrove koji mogu da, u cilju sveobuhvatnog jačanja sistema odbrane i držanja besprekorne obučenosti i fizičke pripremljenosti vojnika, odgovore svakom zadatku koji se stavlja pred njih, a u cilju čuvanja suvereniteta, integriteta i nezavisnosti Republike Srbije, učešća u izgradnji i očuvanju mira u regionu i svetu, kao i podrške civilnim vlastima u suprotstavljanju pretnjama po bezbednost Republike Srbije. Zahvalujem na pažnji.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, kolega Lukiću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Jolović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Nikola Jolović.

NIKOLA JOLOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri, Predlogom zakona o vojnom obrazovanju uređuju se ciljevi i načela vojnog obrazovanja, specifičnosti vojnog obrazovanja u odnosu na obrazovni sistem Republike Srbije, školovanje, usavršavanje i vojnostručno osposobljavanje za potrebe odbrane i Vojske Srbije, planiranje i organizovanje vojnog obrazovanja, posebni uslovi i način ostvarivanja nastavnih i studijskih programa, položaj nastavnika, učenika, kadeta, odnosno studenata i polaznika, kao i finansiranje vojnoškolskih ustanova, kadeta, studenata i polaznika i razvoj vojnog obrazovanja.

Razlog podnošenja ovog amandmana jeste način da se upotpuni član 1. predloga ovog zakona, jer jedan od zadataka vojnog obrazovanja jeste i bolji pristup ekonomskim resursima. Iako osnovni motiv vojnog obrazovanja nije ostvarenje i poštovanje ekonomskih zakona, u savremenim uslovima veoma je bitno da u svim segmentima obrazovanja i svim profesijama bude prisutan i taj ekonomski segment obrazovanja, kao i rast i razvoj Republike Srbije.

Dodatnim definisanjem člana 1. ovog zakona doprinosi se unapređenju vojnostručnog usavršavanja, uz poštovanje osnovnih ekonomskih principa koji mogu doprineti unapređenju znanja i iskustva polaznika ovih nastavnih i studijskih programa. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Cokić.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Radoslav Cokić.

RADOSLAV COKIĆ: Poštovani predsedavajući, gospodine ministre, gospodo officiri, gospodina Panića želim da pozdravim posebno jer je on iz Smederevske Palanke i tamo je bio uspešan sportista i dugo radio. A da je tu gospodin Gašić, iskoristio bih priliku da se njemu posebno zahvalim zato što je mnogo pomogao opštini Smederevska Palanka. U vreme poplave 2014. godine, prvi je došao sa jedinicom HBO da otklanja posledice poplave, koja je bila stravična i koju smo imali. Kako je dužnost ministra obavljao dobro, verujem da će još bolje da obavlja dužnost direktora BIA.

Ono što svi znamo jeste da je Vojska najbolji segment našeg društva, da je vojno obrazovanje na visokom nivou bilo, i biće još bolje posle usvajanja ovih zakona. I ostali delovi društva trebalo bi da se ugledaju na to kako radi Vojska. Tako treba da se radi i u privredi, tako treba da se radi i u državnom sektoru, svuda, jer tu je red, znanje i disciplina, ono što je potrebno i što se i te kako u drugim državama koje su uređenije primenjuje, pa i u privredi i svuda.

Ono što sam htio da kažem ministru Vulinu, a mogu i vama, gospodine Đorđeviću, jer ste i vi donedavno bili ministar odbrane, a i u Vladi ste, jeste da je potrebno svako radno mesto, da smo u Smederevskoj Palanci imali velikog giganta „Gošu“, da smo imali u tom gigantu i jedan deo namenskog programa, da

je fabrika „Goša“ dosta sarađivala sa Vojskom, a da je poseban deo namenskog programa bio taj gde su proizvođene laboratorije, operacione sale i druga oprema za poljske bolnice.

Znam da u ovom vremenu kada se Smederevska Palanka nalazi u teškoj situaciji kao Vlada pomažete i činite velike napore da iznađete nove investitore i nova radna mesta. To je jedna od mogućnosti, da se i namenski program tamo dovede, jer ga imamo u Velikoj Plani. Za tu proizvodnju Smederevska Palanka nalazi se na dobrom mestu – nije blizu auto-puta, pa je, kažem, za ovu vrstu proizvodnje na dobrom mestu. Molim vas da o tome razmislite, jer pomoći znači u trenutku, ali ako nema održivog razvoja, stabilnosti proizvodnje i stvaranja nove vrednosti, onda nećemo ići napred i nećemo da opstanemo. Zato vas molim, kada kao Vlada razmišljate o Smederevskoj Palanci, da imate i ovo u vidu. Hvala veliko.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Bogatinović.

Da li neko želi reč?

Reč ima narodni poslanik Žarko Bogatinović.

ŽARKO BOGATINOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovani ministre sa saradnicima, gospodo oficiri Vojske Srbije, predstavnici BIA, danas je čast i zadovoljstvo učestvovati u raspravi o pojedinostima zakona o obrazovanju u Vojsci Srbije s obzirom na to da sam i sam, kao i mnogi moji sugrađani Leskovčani i pripadnici Jablaničkog okruga, učestvovao u borbenim dejstvima Vojske Srbije kao pripadnik borbenih jedinica.

Tada, 1999. godine, mi iz Jablaničkog okruga, iz grada Leskovca nismo dobijali naređenje s vrha, kako reče juče opozicioni poslanik, da obučemo uniformu. Mi smo jednostavno dobijali poziv na kome je pisalo – otadžbina zove. Jablanički okrug i grad Leskovac su se odazvali, dame i gospodo, sa preko 97%. To su bili herojski dani i time su Jablanički okrug i grad Leskovac pokazali da smo dostojni potomci svojih predaka.

Centar Ministarstva odbrane Leskovac je teritorijalni organ Ministarstva odbrane i organizaciono i funkcionalno je vezan za Regionalni centar Ministarstva odbrane Niš. Teritorija nadležnosti Centra prostire se na jugoistoku Srbije i obuhvata grad Leskovac i pet opština Jablaničkog upravnog okruga: Bojnik, Medveđu, Lebane, Vlasotince i Crnu Travu. Centar Ministarstva odbrane Leskovac odgovoran je i za četiri izdvojene opštine sa prostora Kosova i Metohije, i to: Uroševac, Kačanik, Štrpc i Štimlje. Ukupna površina teritorije nadležnosti iznosi 2.769 kvadratnih kilometara, sa 215.463 stanovnika koji žive u 349 naseljenih mesta, sa 51 mesnom kancelarijom i 294 mesne zajednice. Prosečna gustina naseljenosti je 78 stanovnika na jedan kvadratni kilometar. Većinsko stanovništvo je stanovništvo srpske nacionalnosti – 93,59%.

Dame i gospodo narodni poslanici, Vojska Srbije i njeni školstvo izuzetno su popularni u gradu Leskovcu i ostalim opštinama Jablaničkog okruga, a to se vidi iz broja kandidata koji konkurišu za prijem u sve vojne škole (Vojna akademija, Medicinski fakultet VMA, Vojna gimnazija i Srednja stručna vojna škola). Za period od četiri godine, 2014–2018. godine, konkurisalo je 426 kandidata, a primljeno je 56 na školovanje.

Za ovaj broj kandidata, pored popularnosti Vojske na jugu Srbije, velike zasluge ima i Centar Ministarstva odbrane za lokalnu samoupravu Leskovac, zajedno sa kabinetom gradonačelnika Grada Leskovca Gorana Cvetanovića. Na inicijativu načelnika Centra Ministarstva odbrane, gradonačelnik uvek obavi prijem ekipe koja vrši promociju vojnih škola, uz prisustvo svih lokalnih televizija i elektronskih i štampanih medija. Početkom jula, kad se završe svi prijemni ispitni, gradonačelnik, opet na inicijativu načelnika Centra Ministarstva odbrane Leskovac, obavi prijem primljenih na školovanje i tom prilikom se na neki način oni svečano isprate na školovanje, da im se poželi uspešno školovanje i uspešan završetak školovanja.

Iz ovoga se vidi da jedna izuzetna saradnja lokalne vlasti u Leskovcu i Centra Ministarstva odbrane za lokalnu samoupravu Leskovac veoma pozitivno utiče na veliku zainteresovanost školske dece da donesu odluku da im Ministarstvo odbrane i Vojska Srbije budu budući poslodavci, a sebi biraju jednu od najčasnijih profesija. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, narodni poslanik Radoslav Milojičić.

Izvolite.

RADOSLAV MILOJIČIĆ: Koristim vreme koje mi je ostalo.

Drago mi je da su ovde ozbiljni i odgovorni ljudi iz Ministarstva odbrane. Nisam znao, a verovatno ni oni nisu znali, da gradonačelnik Leskovca utiče na to ko će biti primljen na visoke studije. Evo, sada dobijamo potvrdu od poslanika iz Leskovca, dobijamo potvrdu da je to tako. Ja bih voleo da mi se objasni, a tu je i bivši ministar odbrane, kako to gradonačelnik Leskovca utiče na to ko će biti primljen na Vojnu akademiju ili u Srednju stručnu školu. Mi znamo da je gradonačelnik Leskovca poznat po tome što je kao kapitalnu investiciju otvorio toalet na groblju, znamo da je gradonačelnik Kraljeva poznat po tome što je otvorio semafor, ali, evo, sada smo saznali i da gradonačelnici Srpske napredne stranke utiču na to ko će biti primljen u Srednju vojnu školu ili na Vojnu akademiju, što je, mislim, skandalozno, pogotovo ova potvrda koju i sada dobijamo.

Ali ništa nije skandalozno u zemlji Srbiji kada je na vlasti onaj ko je sada na vlasti. Imamo primer da se trenutno u Mramorku, mesnoj zajednici u Kovinu, održavaju izbori za savet mesnih zajednica i, gle čuda, devet kandidata ima za savet mesnih zajednica. Naravno, Demokratska stranka je predala potpise i

skupila listu, ali nam je danas javljeno da nemamo pravo ni na jednog člana biračkog odbora, da nemamo pravo ni na jednog člana u izbornoj komisiji. Znači, na izborima učestvuju SNS i DS, ali Demokratska stranka nema pravo na svoje predstavnike koji će kontrolisati izborni proces, nema pravo na članove biračkih odbora. Dragi moji, ovo se nije desilo ni 1945. godine kada su bile „ćorave kutije“. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Milojičiću.

Naravno, dobićete reč po amandmanu. Samo polako, ima više prijavljenih.

Dozvolite da se najpre obratim kolegi Milojičiću pošto je neposredno na početku sednice kroz povredu Poslovnik sugerisao na nešto što je upravo učinio.

Ja sam vas pustio da obrazložite ono što ste želeli da kažete, ali to je u suprotnosti s onim što je danas tačka dnevnog reda.

(Radoslav Milojičić: Nisam nikog uvredio.)

Nisam rekao da ste uvredili, već sam govorio o onome što je tačka dnevnog reda.

(Radoslav Milojičić: Ja sam odgovorio kolegi.)

Nije vama niko postavio pitanje da biste vi odgovorili. Vi ste u jednom širem kontekstu takođe govorili o amandmanu, ja sam vam to dozvolio, i ovo je samo potvrda da niste bili u pravu kada ste na početku sednice rekli da postoje dvostruki standardi u vođenju sednice Narodne skupštine Republike Srbije.

Zahvaljujem.

(Radoslav Milojičić: Da li može ministar da odgovori kako gradonačelnik Leskovca utiče na to ko će biti primljen?)

Kolega Orliću, vi ste želeli reč?

Pominjanje stranke.

VLADIMIR ORLIĆ: Izgleda da je to pominjanje stranke već postalo svojevrsni refleks. Dakle, čovek to uradi, pa posle toga maše i više – nisam. Izgleda da to radi potpuno podsvesno. Ali kad već radi, tri napomene s moje strane, dame i gospodo.

Prvo, to što neko ne razume ili mu je teško da prihvati da ljudi iz SNS nešto otvaraju, nešto izgrađuju, nešto puštaju u rad – ja to razumem i mi to razumemo. Dakle, oni koji su navikli samo na to da zatvaraju, oni koji su navikli samo da postavljaju katance na vrata, oni koji su navikli samo da otpuštaju i devastiraju, oni ne razumeju. Nemoguće im je da shvate da neko može nešto da otvori i uspostavi novo u ovoj zemlji. Tako da shvatam odakle to nerazumevanje potiče.

Druga stvar, neko se ovde javio očigledno sa željom, pored toga što će da napadne SNS i da pokaže kako neke stvari ne može da shvati, da se pohvali. Dakle, ako niste razumeli, evo da pomognemo: neko se javio da se pohvali kako je njegova stranka uspela da za neke izbore za savete mesnih zajednica, kako je

rekao, prikupi dovoljno potpisa da može na tim izborima da učestvuje. Možda vam sad to deluje smešno, ali logično je da se time pohvale. Zašto? Zato što je reč o stranci koja očigledno ima strašan problem sa bilo kakvom podrškom, pa i onom elementarnom, i onom koja omogućava bilo kakvo učestvovanje ili kandidovanje.

Pričam o stranci o kojoj, gledam, njima naklonjena štampa tvrdi da i danas nema predstavu koliko uopšte ima članova, da je takva bežanija nastupila iz njihovih redova da nemaju ažurirane ni spiskove članova, pa zbog toga ne znaju ni ko će moći da učestvuje na tim njihovim unutarstranačkim izborima. Piše ta štampa, njima naklonjena, da je ovih dana reč o pravoj pomami tzv. kupovine ili plaćanja veštačkih članarina kako bi sami sebi obezbedili pravo učešća na tim unutarstranačkim izborima, odnosno kako bi imali više delegatskih glasova.

U mjestu kao što je Smederevska Palanka, u kojem bude na taj način – dakle, novcem – evidentirano više članova nego što ima uopšte glasova na izborima, potpuno je jasno da je ovaj rezultat, potpisi za neku mesnu zajednicu, za svaku pohvalu. Svaka čast!

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, reč ima narodni poslanik Novica Tončev.

NOVICA TONČEV: Poštovani predsedavajući, poštovani gospodine ministre, poštovani predstavnici Vojske Republike Srbije, kolege narodni poslanici, s obzirom na to da svi moji prethodnici nisu govorili o amandmanu nego o svojim lokalnim samoupravama, tako i ja imam potrebu da kažem nešto o svojoj lokalnoj samoupravi, odnosno o kasarni, vojnem objektu koji se nalazi na teritoriji opštine Surdulica.

Svi znamo da je opština Surdulica najviše pretrpela štete u toku NATO bombardovanja. Posle završetka NATO bombardovanja Vojska Republike Srbije, odnosno država je uložila preko deset miliona evra i obnovila sve te objekte. Takođe je napravljena jedna kotlarnica koja je trebalo da opslužuje celu kasarnu, međutim, s početkom izgradnje Vojne baze Jug Vojska je donela odluku da tu kotlarnicu sruši, odnosno da skine krov zgrade, izvadi kotlove, sve cisterne i prebaci na Vojnu bazu Jug.

Kao predsednik opštine tada sam tražio od resornog ministra da Opština kupi nove cisterne, da kupi nove kotlove, a da taj objekat ostane i opštini Surdulica i Vojsci Srbije, kako bismo mogli u opštini da grejemo obdaništa, škole, domaćinstva i, normalno, da Vojska greje svoju kasarnu. Međutim, dobio sam obaveštenje da to ne može. Taj novi objekat je porušen i stoji sada kao ruglo u centru grada Surdulice. Zato molim predstavnike Vojske da obnove kotlaru, Opština Surdulica će takođe da finansira, ako treba, i kotlove i nove cisterne, i da pustimo taj objekat u funkciju.

Takođe vas molim da pustite, jer je država toliko para uložila, da tu kasarnu privedemo nameni. Pre vas, gospodine ministre, bio je ministar Gašić, koji je obišao opštinu Surdulica i kasarnu u Surdulici i bilo je obećano da će kasarna u Surdulici ući u master plan Vojske Republike Srbije i da će biti dovedena vojska, odnosno da će služiti za ono za šta je napravljena. U slučaju da Vojska nema nikakav plan za ovu kasarnu, ja vas molim da onda zajedno sa Opštinom Surdulica sednemo i nađemo neko rešenje, jer je stvarno šteta uložiti toliki novac a da to bude ruglo u centru grada.

Treća stvar, ako Vojska Srbije ponudi Opštini Surdulica da kupi tu kasarnu i, čujem, traži deset miliona evra, to je ceo budžet Opštine Surdulica, jedne siromašne opštine, koja to ne može da uradi. Evo, sad je u toku prodaja vojnih objekata, karaule na granici sa Bugarskom, i Vojska to prodaje po nekim cenama od tri-četiri miliona dinara. Mi smo kao opština zainteresovani da kupimo te objekte, ali smatramo da je bolje da taj novac uložimo u obnovu tih objekata, pa da ih damo lovačkom udruženju ili bilo kome, jer će ta udruženja biti naši graničari. Iako su ta sela većinom naseljena starim stanovništvom, hajde da obnovimo te objekte i da ih stavimo u funkciju, a ne da nam se prodaju ti objekti.

Zato molim resornog ministra, Vladu Srbije i predstavnike Vojske Srbije da osposobe kasarnu Surdulica ili da je privedemo nameni, jer je stvarno šteta da onakvi objekti zvrje prazni u Surdulici.

Zahvaljujem se što ste me saslušali.

Hoću da pohvalim svog kolegu Mrkonjića, koji je učestvovao u obnovi naše kasarne.

Hvala vam što ste me saslušali.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Radmilo Kostić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Radmilo Kostić.

RADMILO KOSTIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi ministre sa saradnicima, s obzirom na to da kolegi Bogatinoviću niste malopre dali reč, želeo bih samo jednu malu napomenu. Govorio je o tome da Grad Leskovac pomaže prilikom promocije srednjih vojnih škola i visokih vojnih škola, kao i oko ispraćaja kadeta, a nismo čuli da je bilo priče o tome da neko utiče na prijem kadeta, tako da sam dužan da to kažem.

Najrazvijenije zemlje sveta imaju i najrazvijeniju vojnu industriju. Vojna industrija u savremenom svetu upošljava veliki broj ljudi, kako direktno, tako i indirektno. Vojna industrija je direktni pokretač privrede i celokupnog razvoja zemalja.

Svedoci smo da iz godine u godinu naša vojna industrija, odnosno namenska, beleži rast. O tome je nešto govorila i moja koleginica Malušić juče, pa ne bih da ponavljam opet te podatke. Razvoj vojne industrije u našoj zemlji pokreće i razvoj prateće industrije. Za ovakav željeni rezultat potrebno je i ozbiljno ulaganje u obrazovanje kako civilnih tako i vojnih kadrova. Hvala vam najlepše.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Kostiću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Šormaz.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Žarko Mićin.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Žarko Mićin.

ŽARKO MIĆIN: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Poštovani predsedavajući, gospodine ministre, predstavnici Ministarstva, gospodo oficiri, novi zakon o vojnem obrazovanju predstavljaće dobru osnovu za savremeno obrazovanje vojnika, oficira i podoficira Vojske Srbije, a sve u cilju sticanja znanja, veština i sposobnosti koje će omogućiti da efikasno, odgovorno i uspešno obavljaju jedan od najvažnijih zadataka, a to je zadatak odbrane naše zemlje.

Donošenje ovog zakona je deo reformi sistema odbrane, ali i deo sveukupnog procesa reformi koje sprovodi Vlada Republike Srbije. Zahvaljujući tim reformama, danas smo, samo u prva tri meseca 2018. godine, ostvarili privredni rast veći od 4%, a pre 2012. godine taj rast je čak bio -3,5%. Zahvaljujući reformama, danas u budžetu Srbije imamo plus od preko 6,5 milijardi dinara, i to već treću godinu zaredom, a nekada smo bili u dubokom minusu. Zahvaljujući reformama, javni dug Republike Srbije danas je manji za preko 1,5 milijardi evra. Zahvaljujući reformama Vlade Srbije, napredovali smo za četrdeset mesta na Duing biznis listi lakoće poslovanja. Zahvaljujući tim reformama, Srbija je danas među prvih deset zemalja u svetu po brzini izdavanja građevinskih dozvola, a, recimo, 2014. godine smo bili na 186. mestu. Zahvaljujući tim reformama, naša zemlja je prošle godine bila prva u svetu po broju novootvorenih radnih mesta u odnosu na broj stanovnika. Zahvaljujući tim reformama, danas pregovaramo sa investitorima za 54 investiciona projekta, čija je ukupna vrednost preko 2,5 milijarde evra, čime ćemo otvoriti preko 29.000 novih radnih mesta.

Ova vlada će nastaviti reforme, jer je očigledno da ove reforme daju rezultate, rezultate čiji će se zbir videti u budućnosti jer ćemo našoj deci ostaviti mnogo uređeniju zemlju nego što smo je zatekli 2012. godine.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Katarina Rakić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Miodrag Linta.

Da li neko želi reč? (Da.)

Molim vas da se prijavite.

Izvolite.

MIODRAG LINTA: Hvala.

Pošto se ovde sa nama u sali nalazi ministar za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja gospodin Zoran Đorđević, ja ću govoriti o jednom veoma važnom pitanju koje muči stotine hiljada građana Srbije koji su učestvovali u oružanim sukobima na prostoru bivše Jugoslavije devedesetih godina. Naime, mislim da je konačno došlo vreme da se na jedan sistemski način reši njihov položaj, i želim da se zahvalim ministru Đorđeviću koji je to nedavno najavio, da se doneće novi zakon o pravima boraca, ratnih vojnih invalida, civilnih žrtava rata i članova njihovih porodica. Mislim da je to veoma važno pitanje, jer na taj način Srbija će da se oduži tim ljudima koji su aktivno branili našu državu i bili spremni da daju svoj život za našu državu, a neki su, nažalost, i dali život.

Posebno želim da apelujem na Ministarstvo i na ministra Đorđevića da u novom zakonu, koji će, nadam se, uskoro biti usvojen, bude uključena jedna kategorija građana Srbije koji su bili pripadnici vojske i policije Republike Srpske Krajine. Naime, radi se o preko 50.000 Krajišnika kojima su priznata prava boraca samo do 27. aprila 1992. godine, odnosno do formiranja SRJ. Krajišnici se godinama osećaju diskriminisano jer smatraju da se nisu borili za sebe, nego da su se borili za Jugoslaviju, za Srbiju i za svoj narod.

Ima u Srbiji mišljenja da ne bi bilo dobro da se pripadnicima vojske i policije Republike Srpske Krajine prizna ratni staž nakon 27. aprila 1992. godine, pa sve do kraja rata. Ja se s tim mišljenjem ne slažem iz dva razloga. Prvi razlog jeste što je, po postojećim propisima, svim aktivnim oficirima na nivou komandanata bataljona, brigada, korpusa koji su bili pripadnici Vojske Republike Srpske Krajine priznat ratni staž u dvostrukom trajanju. Onda se postavlja pitanje kome su ti krajiški oficiri komandovali ako njihovim borcima nije priznat ratni staž.

Drugi primer jeste primer Hrvatske, koja je krajem prošle godine usvojila novi zakon o pravima hrvatskih branitelja, kojim je u potpunosti izjednačila prava pripadnika Hrvatskog veća odbrane iz BiH sa pravima pripadnika hrvatske vojske. Dakle, Hrvatska ovim zakonom priznaje Hrvatsko veće odbrane iz susedne BiH kao sastavni deo svoje vojske. Takođe, u zakonu se kaže da će svi oni pripadnici Hrvatskog veća odbrane koji nisu ostvarili svoja prava na porodičnu ili invalidsku penziju na osnovu ugovora koji postoji između Hrvatske i BiH sada to pravo dobiti; moći će podneti zahtev i ako imaju validnu dokumentaciju, Hrvatska će im priznati prava iz penzionog odnosa i dobiće ili porodičnu ili invalidsku penziju.

Smatram da bi novim zakonom, koji će uskoro biti usvojen, ponavljam, trebalo ispraviti višedecenijsku nepravdu i priznati svim pripadnicima vojske i policije Republike Srpske Krajine ratni staž u periodu od 1991. do 1995. godine, omogućiti onim pripadnicima vojske i policije RSK koji ta prava nisu ostvarili u prethodnom periodu da ponovo mogu podneti zahtev i, ako dostave čvrste dokaze da su zaista ta oštećenja stekli za vreme rata, da im se priznaju prava ratnog vojnog invalida ili neka druga prava. Takođe, tim bi zakonom trebalo omogućiti krajiškim borcima sva druga prava koja imaju pripadnici, odnosno borci koji su iz Srbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Ovo što smo malopre čuli kao obrazloženje amandmana koji je na dnevnom redu jeste jedna propagandna priča, demagogija, koju slušamo ovde već više godina, koja nema nikakvog efekta, jer biti već nekoliko godina poslanik vladajuće koalicije i deo vlasti a tek sada se setiti ili se povremeno setiti samo u komentarima boraca Krajišnika licemerno je.

Što se tiče Srpske radikalne stranke, mi, naravno, imamo drugačiji pristup generalno prema Republici Srpskoj Krajini. Mi mislimo da Republika Srpska Krajina treba da se oslobodi hrvatske ustaške okupacije i verujemo da će se to i desiti. To bi trebalo da bude, recimo, jedan od uslova i predmet razgovora kada se razgovara sa sadašnjim predstavnicima države Hrvatske, a ne dozvoliti da oni nama stalno postavljaju uslove, da nam traže deo Bačke, da uslovljavaju ulazak Srbije u EU ovim ili onim. Naravno, dobro je što uslovljavaju i dobro je što će sve učiniti da Srbija ne uđe u EU, i ne treba da uđe.

Ali što se tiče krajiških Srba, boraca i njihovih porodica i generalno Srba iz Republike Srpske Krajine, ova vlast, kao i prethodne, ništa nije učinila da se poboljša status tih ljudi. Uostalom, da ima volje, poslanik koji je malopre govorio, koji, kao, predstavlja Srbe iz Republike Srpske Krajine (on samo misli da je tako), odavno bi pokrenuo inicijativu i, verovatno, kao deo vlasti, izborio se za to da država Srbija zvanično prizna Vladu Republike Srpske Krajine u egzilu, koja funkcioniše kao što funkcioniše Skupština Republike Srpske Krajine. To je takođe trebalo da budu teme i kada se nosi cveće na most i kada se razgovara sa predstavnicima hrvatske ustaške države, kao što treba biti tema razgovora na tom vašem putu do EU, koji, hvala bogu, neće imati kraj. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Imate osnova za repliku.

Izvolite, kolega Linta.

MIODRAG LINTA: Žalosno je da prethodna poslanica moju inicijativu da se pripadnicima vojske i policije Republike Srpske Krajine prizna ratni staž za čitavo vreme rata naziva propagandom i licemerjem. To govori o tome koliko ona brine o pravima i interesima krajiških Srba.

Republika Srbija poštuje međunarodni poredak i nastoji, u okviru svojih mogućnosti, da aktivno pomaže opstanak preostalih Srba u Hrvatskoj. Predsednik Vučić upravo čini sve što je u njegovoj moći da inicira stalni dijalog sa Hrvatskom, da se sva otvorena pitanja izvuku ispod tepiha, stave na sto i da se kroz taj dijalog, kroz mešovite radne grupe i komisije, svi ti problemi krajiških Srba počnu rešavati: i pitanje zaostalih neisplaćenih penzija, i pitanje oduzetih stanarskih prava, pitanje radnog staža, pitanje dinarske i devizne štednje, otetog poljoprivrednog i šumskog zemljišta, pitanje poštovanja nacionalnih i ljudskih prava Srba u Hrvatskoj. To nije lako jer, nažalost, i dalje imamo dvostrukе standarde velikih sila. Umesto da Brisel, Berlin i Vašington pošalju jasnu poruku da Hrvatska mora, kao članica EU, da poštuje sva ljudska i nacionalna prava pripadnika srpske zajednice, to u praksi, nažalost, nije tako. Ja sam ubedjen da će Srbija i dalje činiti sve što je u njenoj moći da pomogne položaj našeg naroda.

(Predsedavajući: Privedite kraju.)

Što se tiče odnosa aktuelne vlasti prema krajiškim Srbima, moram da kažem da je vlast koja je došla na čelo Srbije 2012. godine učinila jednu istorijsku stvar – konačno su krajiški Srbi priznati kao žrtve i konačno je država na najvišem nivou počela da obeležava tragediju krajiških Srba.

(Predsedavajući: Zahvalujem.)

Dakle, dobro nam je poznato da smo imali velike državne skupove u Rači, Vaterniku, Busijama...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Pravo na repliku ima narodni poslanik Vjerica Radeta.

VJERICA RADETA: Opet demagogija, opet bacanje prašine u oči. Gospodina Lintu podsećam i volela bih da javnosti Srbije i krajiškim Srbima kaže zašto nije glasao i zašto nije kolege iz svoje poslaničke grupe nagovorio da glasaju za Predlog zakona koji je Narodnoj skupštini pre nekoliko meseci predložio general Božidar Delić, poslanik Srpske radikalne stranke. U tim predlozima zakona, za one koji su ih čitali uopšte, precizno su definisani i rešeni svi problemi, između ostalog, i svi ovi problemi o kojima gospodin Linta govori. Da li to znači da on ima tapiju na rešavanje problema Srba Krajišnika i ne pada mu na pamet da glasa ako to predloži neko drugi? A da on bar rešava te probleme, pa neka mu i ta slava, ali ih ne rešava, priča priče.

I neka znaju krajiški Srbi da Linta nije glasao za Predlog zakona koji je predložio general Božidar Delić, poslanik Srpske radikalne stranke. U tom predlogu zakona rešeni su svi problemi boraca poslednjih otadžbinskih ratova. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku ima narodni poslanik Miodrag Linta.

Izvolite.

MIODRAG LINTA: Ponavljam, žalosno je što gospođa Radeta moju iskrenu težnju i nameru da se jedno pitanje reši naziva propagandom. To govori da ona ovo pitanje gleda kao partijsko pitanje.

Nije ovde u pitanju činjenica da podržimo predlog jedne ili druge partije da se sistemski reši pitanje stotina hiljada građana Srbije koji su učestvovali u oružanim sukobima devedesetih godina; ovo je, pre svega, državno i nacionalno pitanje. Ovo pitanje treba da rešava država, Vlada. A general Delić sigurno će moći, kada uđemo u tu fazu pripreme zakona o pravima boraca, ratnih vojnih invalida i porodica palih boraca, da se aktivno uključi i da svoje predloge i inicijative, i onda ćemo kroz demokratsku raspravu u Skupštini, ja se nadam, doći do najboljeg rešenja i najboljih odredaba tog zakona.

Takođe, nije tačno da ja ne pomažem krajiškim Srbima, stotinama hiljada proteranih Srba koji se suočavaju sa brojnim problemima u procesu integracije u Srbiji, pre svega u oblasti stanovanja, ali i drugim problemima. Ja sam jedan od, verujem, retkih poslanika u Skupštini Srbije koji je svoj jedini mobilni telefon stavio na sajt Saveza Srba iz regiona i mene svaki građanin može u bilo koje doba dana da nazove i razgovara sa mnom. Ja u svom mobilnom aparatu imam preko 8.000 telefona i to mogu svakome da pokažem. Dakle, dostupan sam svima.

Ja ne pričam, ja radim. Pokušavam ljudima da pomognem, razgovaram sa njima, zovem nadležne institucije, apelujem da se ti problemi rešavaju. Negde ide teže, negde sporije, ali to da nemam dobru volju, iskrenu želju da ljudima pomažem, apsolutno nije tačno. Pozivam gospođu Radetu, da posle dođe da vidi naš sajt, sajt Saveza Srba iz regiona, da vidi moj mobilni telefon, gde imam, ponavljam, preko 8.000 brojeva naših zemljaka. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Da, povreda Poslovnika, zato što ste, gospodine Milićeviću, bili u obavezi da prekinete gospodina Lintu malopre, da mu kažete da član 150. Poslovnika predviđa i mogućnost da narodni poslanik predloži zakon.

Nije Vlada sveta krava da samo Vlada može da predloži zakon. Linta nije odgovorio građanima Srbije, pre svega onima koji su proterani iz Republike Srpske Krajine, zašto nije pročitao Predlog zakona Božidara Delića i zašto nije glasao za taj predlog. On ovde priča – treba da sačekamo mi da se seti Vlada, da jednog dana možda podnese zakon, pa da u demokratskoj, kako on kaže, atmosferi raspravljamo o tom zakonu. Predlog zakona imamo, demokratsku atmosferu imamo činjenicom da bismo ovde razgovarali o tom zakonu, ali se radi

o tome da vlast ne želi da stavi na dnevni red nijedan predlog zakona koji predlažu narodni poslanici koji koriste svoje pravo iz člana 150. Poslovnika.

Vaša obaveza je bila da u tom momentu prekinete narodnog poslanika i da mu kažete da ne može on da negira pravo poslaniku da podnese predlog zakona.

Tvrdimo da je ovaj predlog, koji očigledno niste pročitali, gospodina generala Delića apsolutno sveobuhvatan kada su u pitanju problemi krajiških Srba, između ostalog i pitanja kojima se ovde bavi gospodin Linta. Kaže, on brine o rešavanju stambenih pitanja, zbrinjavanju krajiških Srba itd. Pitaju ga krajiški Srbi iz Čačka, koji su tamo dobili neke stanove, zašto jedini oni nemaju pravo ni da dobiju ugovor o korišćenju tih stanova, a ne daj bože tek da ih otkupe. Hvala vama.

PREDSEDAVAJUĆI: Hvala vam.

Potpuno ste u pravu, član 150. to predviđa i poslanik ima to pravo, ali ne i obavezu. A ja kao predsedavajući ne mogu da diktiram da li će poslanik podneti zakonski predlog ili ne.

(Vjerica Radeta: Da li se mi malo pravimo ludi ili nismo razumeli?)

Ne, govorimo o gospodinu Linti.

Da li želite da se Narodna skupština izjasni? (Da.)

Molim vas, samo trenutak, pre vas se javio gospodin Orlić. Daću vam reč.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Ne, pravo na repliku, poslanička grupa.

PREDSEDAVAJUĆI: Molim vas, onda samo trenutak, imamo pre toga povredu Poslovnika ponovo.

(Aleksandar Martinović: Ne mogu dve uzastopne povrede Poslovnika. Ko je bio prethodni govornik?)

Samo trenutak, koleginica Radeta smatra da sam povredio Poslovnik, i sada ćemo to videti.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Gospodine predsedavajući, vaše malopređašnje obrazloženje više je ličilo na diskusiju nego na obrazloženje.

I ne razumem zašto sa ove strane dolazi pitanje ko je govorio i ko je povredio Poslovnik. Vi ste ovde predvideli da samo predsedavajući može, odnosno vi tako tumačite pogrešno ovaj poslovnik, povrediti Poslovnik, što apsolutno nije tačno.

Malopre ste rekli da znate da narodni poslanik ima pravo da na osnovu člana 150. podnese predlog zakona, ali da vi ne možete da diktirate da li će to neko da uradi ili ne. Niko od vas to nije ni tražio, nego sam tražila malopre, po povredi Poslovnika, odnosno opomenula da ste morali da skrenete pažnju, da

valjda kao predsedavajući znate; ne da vi terate poslanika, nego imate Predlog zakona gospodina Božidara Delića, narodnog poslanika Srpske radikalne stranke. U tom predlogu je predviđeno rešavanje svih problema boraca, boračkih porodica, palih boraca, ranjenih boraca, invalida, svih kategorija boraca iz poslednjih otadžbinskih ratova. To je bila naša primedba.

A sada sam intervenisala na osnovu člana 27. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Nadam se da ste sigurni, gospodine predsedavajući, ovaj put.

Pošto je pomenuta poslanička grupa, dame i gospodo, ne, naravno, nije mera nečijeg odnosa prema krajiškim Srbima partijsko pitanje. Tu je gospodin Linta apsolutno u pravu. Dakle, samim tim nije mera odnosa prema krajiškim Srbima naše viđenje da li je predlog nekog poslanika ili nečija lična ideja najbolja na svetu ili to nije.

Mi ovde imamo značajniju situaciju, vrlo nalik onoj kada se neko nađe pozvanim da zaključi da on bolje zna od određenih ljudi šta oni misle i osećaju. Kao što često objašnjavamo nekima ovde da ne mogu npr. od kosovskometohijskih Srba bolje da znaju šta oni misle i osećaju i za koga smatraju da im pomaže, to isto važi i za krajiške Srbe. Ne može niko sebi da da za pravo da zna bolje od tog naroda.

Koga taj narod ceni, poštuje i uvažava i za koga smatra da mu pomaže, uzmite i pogledajte, a dovoljno je samo par sekundi, koga su podržavali Krajišnici na izborima 2014. godine, na izborima 2016. godine – i jedan i drugi put reč je o listi na čijem se čelu nalazio Aleksandar Vučić. Da li vam to nešto govori? Sa te liste izabran je za narodnog poslanika i gospodin Linta. Da li vam to nešto govori i o odnosu krajiških Srba prema Aleksandru Vučiću, prema našoj listi, prema našoj stranci, prema gospodinu Linti? Pogledajte podršku za predsedničke izbore 2017. godine – kome je otišla podrška Udruženja izgnanih i prognanih iz Republike Srpske Krajine? Aleksandru Vučiću. Pogledajte podršku za beogradске izbore ove godine. Pogađate odgovor, isti je. Dakle, koga ti ljudi podržavaju, koga vole i za koga znaju da im pomaže, oni su više neko jasan odgovor dali svaki put.

Ako gospodina Lintu, koji radi danonoćno i odgovara na pitanja prognanih koji su trenutno u Čačku ali i u bilo kom drugom gradu u ovoj zemlji, dan i noć na vezi, nalazi rešenja, pa i da niste zadovoljni koliko je brz ili uspešan, ali da čoveka koji pomaže, trudi se i radi, napadate – zbog čega? Da biste bili u

prenosu dva minuta duže. Nemojte da se pitate zašto vas nikada krajiški Srbi neće podržati.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, gospodin Linta.

MIODRAG LINTA: Član 107, dostojanstvo Narodne skupštine.

Gospođa Radeta nije rekla istinu vezano za problem 530 porodica korisnika programa čiji su stanovi izgrađeni u sedam lokalnih samouprava sredstvima italijanske vlade. Nije istina da nisam pokušavao i da ne pokušavam da se reši taj problem. Dobro je poznato da je Zakonom o izbeglicama iz maja 2010. godine omogućeno pravo da sve izbegličke porodice čiji su stanovi i drugi objekti izgrađeni sredstvima iz ovih organizacija imaju pravo na otkup. Organizovao sam lično nekoliko sastanaka i sa gospodom Mihajlović i sa bivšim ministrom za rad, zapošljavanje, boračka i socijalna pitanja gospodinom Vulinom, bezbroj sastanaka sa državnim sekretarima i nižim službenicima u oba ministarstva. Taj problem još uvek nismo rešili. Verujem i apelujem sada na gospodina Đorđevića da organizujemo uskoro još jedan sastanak da nađemo rešenje za to pitanje.

Povodom tog pitanja, da upoznam gospodu Radetu, bio sam lično i kod predsednice Vlade gospođe Ane Brnabić. Ona je pokazala volju i želju da rešimo taj problem, odnosno da se kontaktira nadležno ministarstvo u Rimu, pošto je italijanska vlada bila donator gradnje ovih 530 stanova, i da u saradnji sa zvaničnim Rimom, uz pomoć gospode Brnabić, uz pomoć gospodina Đorđevića, nađemo rešenje da i tih 530 porodica, kao i drugih 3.000 izbegličkih porodica, konačno dobiju pravo da otkupe svoje stanove i da znaju da su svoji na svome.

Što se tiče pitanja krajiških boraca, ponavljam, to nije partijsko pitanje. To je jedno od državnih i nacionalnih pitanja i verujem da ćemo zajedno sa Vladom Republike Srbije naći najbolja rešenja i da će krajiški Srbi konačno znati da ih je država Srbija priznala u potpunosti, odnosno da je priznala i ratni staž za vreme ratnog perioda. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Čudo jedno da se neko ko je šest godina na vlasti ovde žali ili hvali, ne znam tačno, da od 2010. godine nije uspeo da ubedi razne vlade (znači, tri ili četiri su bile u međuvremenu) da doneše zakon o izbeglicama, koji bi rešio, između ostalog, i ove probleme o kojima on govori. Ovo je zaista neverovatno. Čovek bi trebalo da zna da je šest godina vlast. Ovo je, inače, manir vas iz vlasti, da se žalite na nešto što ste nasledili, kao da niste tu da biste menjali nešto, valjda, nabolje. Ali ne, vi ste nastavili sve istim putem, i to jeste osnovni problem.

U okviru replike neću o bezobraznom nastupu kolege kojem repliciram. Htela sam i po Poslovniku da vam skrenem pažnju, ali neću, nego hoću da mu kažem da se mane izbornih rezultata. Promenljiva je to kategorija, videće uskoro.

I neka nama ne prigovara, nama srpskim radikalima, da mi ne vodimo računa o Republici Srpskoj Krajini. Jedina smo stranka koja je priznala Vladu Republike Srpske Krajine. Gospodin Orlić je svojevremeno, kad se učlanjavao u Srpsku radikalnu stranku, rekao da mu je to osnovni razlog zbog čega želi da se učlani u našu stranku. Šta se u međuvremenu desilo, ne znam, ali, evo, ja ga izazivam da u još jednoj replici, ako hoće i ako mu dozvolite, nabroji samo pet mesta u okviru granice Karlobag–Ogulin–Karlovac–Virovitica. Ako zna, naravno. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, koliko se SRS brine iskreno o Republici Srpskoj Krajini i Srbima iz Republike Srpske Krajine, ja ču izneti samo dva podatka, pošto sam živi svedok toga.

(Vjerica Radeta: Odakle mu pravo na repliku?)

Nemojte da budete nervozni, gospodo Radeta, i nemojte da mislite da vi sve znate o Republici Srpskoj Krajini.

Dakle, gospođa Radeta je rekla kako ona brine o Vladi Republike Srpske Krajine, ne u egzilu nego u progonstvu, tako se zove, i kako je velika krivica nas iz Srpske napredne stranke što ne podržavamo rad Vlade Republike Srpske Krajine u progonstvu.

Srpska radikalna stranka je 2012. godine predsednika Vlade Republike Srpske Krajine u progonstvu Milorada Buhu stavila na 49. mesto na izbornoj listi za Narodnu skupštinu Republike Srbije. Na parlamentarnim izborima 2016. godine poslanika u Skupštini Republike Srpske Krajine u progonstvu, čoveka koga, na kraju krajeva, lično poznajem, kao i gospodina Buhu, Dušana Munikravića zvanog Munja stavili su na 43. mesto.

Da se iskreno brinete o Vladi Republike Srpske Krajine u progonstvu i o Skupštini Republike Srpske Krajine u progonstvu, valjda biste te ljude stavili na neka prolazna mesta. Valjda bi ti ljudi dobili priliku da uđu u Narodnu skupštinu i budu autentični predstavnici, pošto vi to niste, srpskog naroda iz Republike Srpske Krajine. Vi nemate nijednog Srbina iz Republike Srpske Krajine, za razliku od Poslaničke grupe SNS, gde ovde možete da vidite koliko hoćete Srba koji su rođeni na teritoriji Republike Srpske Krajine, a neki su zbog ratnih okolnosti 1995. godine i došli u Srbiju zbog zločinačke operacije „Oluja“.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Verovatno ču morati dva puta da se javim.

Gospodine Milićeviću, dužni ste bili da zaštitite dostojanstvo Narodne skupštine. Prethodni govornik nije imao pravo na repliku i ovo što je rekao nije istina, pa sad ja zbog toga moram da vas kritikujem i da koristim čl. 27. i 107.

Jednostavno, neko ko se do juče zaklinja u Veliku Srbiju, ko je bio narodni poslanik Srpske radikalne stranke, i to dva puta na prolaznom mestu, kao krajiški Srbin, kao neko ko se zalagao za ideologiju srpskog nacionalizma, ko je govorio ono što je istina, a to je da je Vojislav Šešelj najveći srpski junak, ko je imao javne nastupe na televiziji, ko je bio zamenik šefa poslaničke grupe, a to je sve Aleksandar Martinović, sada je milion puta slagao u Narodnoj skupštini. Slagao je da u Poslaničkoj grupi SRS nema nijednog krajiškog Srbina, nikoga ko je morao pod naletom ustaških hordi da pobegne sa svog vekovnog ognjišta. I obraća se, zamislite, Vjerici Radeti, koja je rođena pored ustaškog Livna, u selu Guber, koja je tamo odrasla, završila školu, čiji roditelji su bili ugledni stanovnici tog mesta, kao i sve Radete tamo, koja je morala, i čitava njena porodica, 1995. godine da izbegne u Srbiju. Obraća se nama koji ... A da ne govorim o Miloradu Mirčiću, Ljiljani Mihajlović, koja je poslanik Srpske radikalne stranke i koja je, za njegovu informaciju, sekretar Vlade Republike Srpske Krajine u progonstvu.

Prema tome, povedite računa, gospodine Milićeviću, kada vam takvi sufliraju – a vi ste veoma odgovoran čovek, vi ste član Socijalističke partije Srbije, koja vas je kandidovala za to mesto i u demokratskoj atmosferi svi poslanici su glasali da budete potpredsednik Skupštine – da oni koji pojma nemaju ni o čemu vama koji ipak nešto znate ne sufliraju kako treba da vodite sednicu Narodne skupštine.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice Jovanović.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika?

(Nataša Jovanović: Želim.)

Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Vladimir Orlić.

Izvolite.

VLADIMIR ORLIĆ: Pošto je bilo lično obraćanje i lična pitanja, moram da primetim da ovde neki, izgleda, baš ništa ne slušaju.

Nije gospođa Radeta govorila po Poslovniku. Očigledno je zaboravila po kom se osnovu se javila i po kom osnovu je dobila reč.

Nego, još jednom, pošto očigledno niste slušali, da ponovim, nije toliko teško za razumevanje. Niko nije govorio o rezultatima izbora. Znači, koncentrišite se slobodno i slušajte pažljivo. Govorio sam o podršci koja se daje uoči izbora. Govorio sam o tome koga podržavaju udruženja izgnanih i prognanih. Tada sam kazao, i ponavljam, da biste razumeli dobro, 2014. i 2016. godine uoči parlamentarnih izbora ta podrška je išla listi na čijem se čelu nalazio Aleksandar Vučić, listi sa koje je za narodnog poslanika izabran i gospodin

Linta. Govorio sam o podršci uoči predsedničkih izbora 2017. godine i uoči lokalnih izbora u gradu Beogradu 2018. godine. Govorio sam i govorim koga podržavaju Srbi iz Republike Srpske Krajine.

Verujem da nekome ne odgovara da to čuje. Verujem da je nekome neprijatno da to čuje, ali ako čujete, probajte da shvatite, to je, pre svega, poruka i vama. Na osnovu toga kako se ko ponaša na današnjoj sednici, mi smo počeli da reagujemo. Ponašanjem na današnjoj sednici pokazuju koliko poštuju, odnosno ne poštiju upravo te krajiške Srbe.

Pošto još jednu stvar nisu čuli, da se ne bismo ovde gađali krupnim rečima i pominjanjem nekih laži, neka sami kažu gde im je poslanik Buha, ako mi nešto nismo bili u pravu, i da li je imao šanse da sedi ovde na osnovu tog ranga na listi i onoga koliko podrške neko realno može da dobije. Toliko. Ni manje ni više od toga. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslanik Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Da, član 107. Poslovnika. Ali moram da iskoristim da odgovorim na ovo pitanje.

Nekadašnji poslanik Buha, poslanik SRS-a, sada je naprednjak i ne znam po kom osnovu zaposlen, odnosno formirano je neko odeljenje pri Kancelariji za Kosovo i Metohiju i on tamo smešten. Odgovor na pitanje poslaniku koji ne zna gde je.

Poslanik Orlić se zaista vrlo uvredljivo ophodio, pre svega prema meni kao narodnom poslaniku. Vi imate različite aršine kada su razni termini u pitanju. Neki poslanici, odnosno poslanici vlasti mogu o drugim poslanicima da kažu najružnije stvari, a poslanici opozicije moraju onako, po ivici žileta, da vode računa da, ne daj bože, ne uvrede neku veličinu iz vlasti. Gospodin Orlić je rekao meni da on, evo, meni pokaže, skrene pažnju – znate, gospođo Radeta, nije teško razumeti.

Ma nije meni ništa teško razumeti, ja sam inteligentna žena, narodni poslanik, koji odlično zna ovaj posao, ali bojam se da je teško razumeti ograničenima kakav je on. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Radeta, da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje o ukazanoj povredi Poslovnika? (Da.) Zahvaljujem.

Povreda Poslovnika, narodni poslovnik Aleksandar Marković.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući. Član 107. Evo šta imamo kao posledicu toga kada neki poslanik...

(Vjerica Radeta: Član 107. je bio. Ne može to.)

PREDSEDAVAJUĆI: Upravo je ukazano na član 107. Morate ukazati na drugi član.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Dakle, član 103, u vezi sa članom 107, da budem precizniji.

Dakle, evo šta imamo kao posledicu toga kada neki poslanici neke stranke pomisle da imaju ekskluzivno pravo, da imaju tapiju na temu položaja srpskog naroda iz Republike Srpske Krajine. Onda, u toj njihovoj pomisli, oni se prosto uvrede kada neko iz neke druge stranke, ko ima i veće pravo da se bavi tim pitanjem, kreće da rešava probleme srpskog naroda iz Republike Srpske Krajine, nekadašnje.

Imali smo ovde situaciju preko koje smo olako prešli, kada je gospođa Radeta malopre rekla kako mi, eto, i ne znamo opštine i gradove u Republici Srpskoj Krajini. Eto, ja sam rođen na Vračaru i ceo život živim na Vračaru, ali savršeno dobro znam i gde je Slunj, i gde je Vojnić, savršeno dobro znam i gde su Okučani, i gde je Pakrac, savršeno dobro znam i gde je Knin, i gde je Benkovac i Obrovac. To što sam rođen na Vračaru, što nemam ni krajiško poreklo, ne umanjuje moju ljubav i brigu prema tom narodu. I nemojte da mislite da vi jedini imate tapiju na položaj srpskog naroda u Krajini.

Kada je reč o tome koga podržavaju Krajišnici, pa, u najvećem krajiškom naselju, Busijama, vrlo dobro znate kakvi su izborni rezultati bili. To pokazuje sve. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Da li želite da se Narodna skupština izjasni u danu za glasanje o ukazanoj povredi Poslovnika? (Ne.)

Zahvalujem.

Kolega Martinoviću, želite povredu Poslovnika?

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Jesam li dobio povredu Poslovnika ili repliku? Povredu Poslovnika? Dobro. Član 107, koji govori o dostojanstvu Narodne skupštine.

PREDSEDAVAJUĆI: Maločas je bio član 107. Moraćete da ukažete na drugi član.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Dobro, član 27, gospodine Milićeviću. Rečeno mi je da ja lažem.

Ovo je izborna lista „Dr Vojislav Šešelj – SRS“ za 2016. godinu: poslanik u Skupštini Republike Srpske Krajine u progonstvu Dušan Munikravić je na 43. mestu, godište 1964, po zanimanju policajac, živi u Zemunu. Šta sam ja tu slagao? Nisam slagao ništa.

Što se tiče geografije, izgleda da vam to, gospođo Jovanović, nije baš jača strana. Livno nije u Republici Srpskoj Krajini.

Inače, pitali ste me ko još sedi ovde. Pa ja mogu pola poslaničkog kluba da vam navedem, ljudi koji su poreklom iz Republike Srpske Krajine, Republike

Srpske ili Bosne i Hercegovine. Evo živog profesora dr Marka Atlagića, koji je bio ministar u Vladi Republike Srpske Krajine u vreme kada su trajali oružani sukobi.

Dakle, molim da podignu ruke svi ljudi koji su poreklom iz Republike Srpske Krajine, iz Republike Srpske, a sede u Poslaničkoj grupi SNS. Evo, pogledaćete koliko takvih ljudi ima. Znači, ovde imate Kordunaša, Ličana, Bosanaca, Hercegovaca itd.

Sad ste se našli vi, gospođo Jovanović iz Kragujevca, da mi kažete kako je gospođa Vjerica Radeta, koja je rođena u Livnu, predstavnik srpskog naroda iz Republike Srpske Krajine. Mislim, zaista ne znam šta da kažem.

Naravno, ne želim da se izjasnite o ovoj povredi Poslovnika.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

(Nataša Sp. Jovanović: Replika.)

Dobićete mogućnost da ukažete na povredu Poslovnika, ali ne možete repliku na povredu Poslovnika.

Gospodine Martinoviću, da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni?

Rekao je – ne. Nisam čuo.

Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Nataša Sp. Jovanović, povreda Poslovnika.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Evo, sada ste, kolega Milićeviću, mogli da vidite, kao i čitava javnost, kakav je karakter Aleksandra Martinovića. On je zarad svoje političke promocije i pokušaja da skrene pažnju sa toga da je slagao da u Srpskoj radikalnoj stranci, u našoj poslaničkoj grupi nema nijednog Srbina iz Republike Srpske Krajine – a ja sam rekla da je gospođa Mihajlović, koja je, uzgred, bila na rednom mestu broj 3. izborne liste „SRS – Dr Vojislav Šešelj“, sekretar Vlade Republike Srpske Krajine – pokušao zamenom teza i prozivanjem ovih časnih ljudi, koji, iako pripadaju drugoj političkoj stranci, da podižu ruke samo zbog toga da bi on javnosti dokazao... Kakve to veze ima? Da bi on meni ukazivao na to odakle je gospodin Atlagić, koga, uzgred budi rečeno, poznajem najmanje dvadeset ili dvadeset pet godina, od kad je Martinović išao u osnovnu školu, što ne umanjuje to da on sada ima odgovornost da treba nešto da kaže. Ali, znate, da se sada vrši zamena teza...

A podsetiću vas, jer to je bio vaš posao, gospodine Milićeviću, i sad bi trebalo tri puta da se javim, sve je počelo onog trenutka kada je Miodrag Linta rekao kako se on zalaže za rešavanje stanova, kako se on zalaže za rešavanje statusa boraca iz poslednjih otadžbinskih ratova. Da vas vratim na početak, jer sad se više ne zna kako je sve to počelo, zbog ovih laži i obmana naprednjaka, odnosno Martinovića – mi smo upravo tvrdili da imamo zakon, da ga je napisao slavni srpski general Božidar Delić, koji takođe ima poreklo zapadno od Drine, i

da imamo rešenje i za pitanje vojnih beskućnika, jer kolega Linta je rekao da je sve to rešeno.

Nije rešeno. Evo, kolega Linta, sada u pauzi, od dva do tri sata, prošetajte do hotela „Bristol“ i vidite da tamo oficiri i dan-danas žive u neadekvatnim uslovima, i članovi njihovih porodica. Ljudi su dobili unuke u hotelu, a nije im rešeno stambeno pitanje.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Koleginice Jovanović, tačno je da započeto sa povredama Poslovnika ukazivanjem na povredu Poslovnika onog trenutka kada je kolega Linta izneo određene konstatacije koje se tiču izgradnje stanova. Ja ne znam da li su te tvrdnje tačne ili ne. Vaše je legitimno pravo da smatrate suprotno i da na to ukažete.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika?

(Nataša Sp. Jovanović: Da.)

Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Vjerica Radeta, povreda Poslovnika.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Član 27. stav 2. To nije bilo.

Zaista sam šokirana, jedva da mogu da govorim posle ovoga što sam malopre čula od gospodina Martinovića. Najpre me je šokirala činjenica da on deli Srbe na Šumadince i ... ne znam. A pogotovo što mu je smetalo što je Nataša Jovanović pomenula da je moja porodica došla iz Livna. Ne znam zašto mu to smeta. Možda je trebalo da ostanu u Livnu, da ih pokolju ustaše, kao što su zaklale moje dedove i ostale 1941. godine. Zaista sam šokirana takvim odnosom i ovim što je tu izrečeno.

Pitala bih, takođe, pošto je gospodin Martinović malopre zaista ponižavao narodne poslanike tražeći da podignu ruku, a pominjaо je da smo mi Dušana Munikravića imali na 47. mestu, neka podignu onda ruku ko je od njih bio iznad 47. mesta.

Još jedna primedba. Rečeno je da mi srpski radikali mislimo da jedini imamo pravo da brinemo o krajiškim Srbima. Ne, ne mislimo da mi jedini imamo to pravo. Mi to doživljavamo kao deo svoje politike, svoje političke borbe, svojih života. Tako je bilo i tako će biti. Gospodo, vi koji ste vlast imate obavezu da to činite, a ne činite. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Da.)

Narodni poslanik Aleksandar Martinović, povreda Poslovnika.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Član 107, gospodine Milićeviću.

Zaista ne želim da...

(Vjerica Radeta: Ne može član 107.)

PREDSEDAVAJUĆI: Moraćete da ukažete, gospodine Martinoviću, na drugi član.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Dakle, ja zaista ne želim da usijavam atmosferu u Narodnoj skupštini, to sam rekao i juče, i da prebrojavam Srbe, ko je sa ove, a ko je sa one strane Drine. Nažalost, tragedija se desila i srpskom narodu u Republici Srpskoj Krajini i srpskom narodu koji je živeo na prostorima Bosne i Hercegovine. Kao i vi, duboko žalim zbog te tragedije. Nismo ni vi ni ja na suprotnim stranama po tom pitanju.

Hteo sam samo da vam kažem jednu stvar. Republika Srpska Krajina je postojala od 1990. do 1995. godine. Mi smo govorili o Republici Srpskoj Krajini; nismo govorili o Srbima zapadno od Drine. Činjenica je da Livno nije bilo u Republici Srpskoj Krajini, da se Livno nalazi u BiH. Kao što je činjenica da je gospođa Ljiljana Mihajlović zaista došla u Srbiju, ali opet nije došla iz Republike Srpske Krajine, nego je došla iz Zagreba.

(Vjerica Radeta: Iz zapadne Slavonije.)

Došla je iz Zagreba i vi to veoma dobro znate. Dakle, Zagreb opet nije bio u Republici Srpskoj Krajini.

Što se tiče Milorada Buhe, gospođo Radeta, ja se zaista više neću povodom ovoga javljati za reč, vi znate da je gospodin Buha 2012. godine bio stavljen na 49. mesto na izbornoj listi Srpske radikalne stranke. On je smatrao da je to poniženje, ne za njega lično, nego za krajiške Srbe. Ako je neko predsednik Vlade Republike Srpske Krajine u progonstvu, on je smatrao da zaslužuje više mesto na izbornoj listi. On se povukao sa te izborne liste i vi ste na to 49. mesto te 2012. godine opet stavili jednog krajiškog Srbina, dobrog istoričara, dobrog čoveka, dr Nikolu Žutića.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Maja Gojković, po amandmanu.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Hvala lepo.

Oduštajem od povrede Poslovnika zato što smatram da ni prethodnih dvadeset povreda Poslovnika suštinski nije bilo, nego su svi zloupotrebljavali instituciju povrede Poslovnika. Trebalo je, da bi se svi vratili na diskusiju o amandmanu poslanika Miodraga Linte, da upotrebite član 103. stav 8. i da to sprečite kažnjavanjem i oduzimanjem vremena.

Vrlo je jasan amandman poslanika Miodraga Linte, koji samo upotpunjuje materiju zakona. Ne vidim zašto se desila ovakva žučna diskusija između dve poslaničke grupe nakon njegovog amandmana i njegovog obrazloženja amandmana.

Smatram da baš zbog osetljive teme i zbog položaja srpskog naroda van teritorija granice Republike Srbije nije ovde mesto da jedni drugima zadajemo niske udarce ispod ili iznad pazuha, nego barem ta tema treba da bude nešto što će poslanike Narodne skupštine Republike Srbije ujediniti. Naša obaveza je da predstavljamo građane Srbije bez obzira na to kom narodu pripadaju, ali naša je obaveza i da brinemo o položaju srpskog naroda u zemljama u okruženju. Najmanje ćemo ovakvim diskusijama pomoći da se poboljša njihov status i položaj i u Republici Hrvatskoj, i u Republici Crnoj Gori, i u Republici Sloveniji i u Republici Makedoniji. A pogotovo oni neće biti srećni posle rasprave o amandmanu, koja je najmanje ličila na raspravu o amandmanu a najviše na svadu srpskih poslanika jedne i druge političke opcije. Zato molim poslanike da razmisle da su neke teme jednostavno iznad svakodnevne politike.

Smatram da je ovaj amandman Miodraga Linte sasvim u redu, da je njegovo obrazloženje sasvim u redu. Žao mi je što je Vlada Republike Srbije, sa obrazloženjem onako više tehničkim, odbacila ovaj amandman, te pozivam poslanike da ga eventualno na glasanju podrže. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Maletić.

(Nataša Sp. Jovanović: Želim da govorim o amandmanu.)

Po amandmanu, izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Nije završen amandman Miodraga Linte.

Što se tiče ovog amandmana, on neće biti prihvaćen, jer to su amandmani koje piše Poslanička grupe SNS i svako od njih pojedinačno zbog trošenja sveukupnog vremena.

Želim još jednom da kažem, pošto smo se udaljili od osnovne rasprave, da nije donet zakon za rešavanje pitanja ljudi koji su učestvovali u poslednjim otadžbinskim ratovima. General Božidar Delić je više puta svoj veoma precizan, sveobuhvatan zakon obrazlagao ovde – možete i vi, gospodine ministre, da imate uvid u njega – i to bi bilo trajno rešavanje, a ne ovakav propagandni amandman.

Što se tiče pitanja vojnih beskućnika, to je jedno veoma teško pitanje. Samo u Kragujevcu, gospodine Vulin, ima preko sto porodica kojima to pitanje nije rešeno zbog toga što za to nije bio zainteresovan tadašnji pronatovski ministar vojni, iako je bilo sluha sa druge strane, lokalne samouprave u Kragujevcu, da se reši kompenzacijom imovine koju ima Grad, odnosno razmenom, što se tiče Doma Vojske i Kasarne „Vojvoda Radomir Putnik“. Takva je situacija i u Čačku, koleginica Radeta je navela precizno, gde ljudi ne mogu da otkupe stanove. Isti je slučaj, nažalost, i sa već pomenutom koleginicom Mihajlović i njenim ocem, a ima još mnogo takvih slučajeva.

Dakle, jasno je, i time da zaključim, amandman je u propagandne svrhe napisan, da bi se pričalo o tome. Sve ovo može da se reši samo sistemskim zakonom kakav ima spremam Srpska radikalna stranka.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Reč ima narodni poslanik Milorad Mirčić, povreda Poslovnika.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Reklamiram član 106.

Naravno, već duže vremena sedimo i prisustvujemo diskusijama koje nemaju nikakve dodirne tačke sa tačkama dnevnog reda. Predsedavajući, kao po pravilu, tolerišu. Kada bi ta tolerancija bila bez neke selektivnosti, onda bi možda bilo i prihvatljivo, ali očigledno je da je i tu prisutna selektivnost. Kada kojim slučajem van teme na koju se odnosi amandman ili tačka dnevnog reda ode opozicija, brzo reaguje većina potpredsednika. Ne mogu konkretno za vas da dam bilo kakvu primedbu, ali većina potpredsednika ili predsedavajućih reaguje. Kada to radi vladajuća, kada priča na temu šta bi najviše voleo u životu, najdraža ličnost mog detinjstva, onda tu nema nikakve reakcije, onda se to pusti onako. Ta slobodna tema iz oblasti književnosti i srpskog jezika je prisutna ovde već duži period.

Zbog toga, molim vas da zauzmete neki zajednički kriterijum koji će biti približan, jednak i za opoziciju i za vladajuću. Jer ovde smo slušali kako će Srbija vojnim obrazovanjem da poveća svoj izvoz, da će standard i bruto društveni proizvod da poraste tako što će se novim načinom razmišljanja o obrazovanju u vojsci postići taj veći bruto društveni proizvod itd. To su, faktički, besmislice.

Kolegama dobronamerno savetujem – sve ove govore koje sada govorite i iznosite u javnost kad-tad ćete morati da čitate, pa da vidite koliko ste bili korektni i koliko ste bili u funkciji rada ovog parlamenta.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, kolega Mirčiću.

Da li želite da se Narodna skupština u danu za glasanje izjasni o ukazanoj povredi Poslovnika? (Da.) Zahvalujem.

Po amandmanu, narodni poslanik Gordana Čomić.

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvalujem.

Amandman koji je u pretresu glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na prava izbeglih i prognanih lica“. Vlada je obavestila Skupštinu da nije prihvatile taj amandman zato što prava izbeglih i prognanih lica nisu predmet uređenja ovog zakona, što je tačno. Meni kao poslanici opozicije nije baš lako da kažem da je Vlada u pravu, ali ovaj put jeste u pravu.

Rasprava koju smo imali o ovom amandmanu otkriva jedno pitanje koje se u suštini ne postavlja u javnosti, nažalost, i za koje nije nadležan ni ministar odbrane, ko god on bio, a ni predstavnici Vojske Srbije ili Ministarstva odbrane, a tiče se teme oko koje smo ovde razmenili stavove – izbeglih i prognanih lica.

Ti ljudi su izbegli i prognani zato što je bilo nekih ratova, a mi nemamo odgovor na pitanje za ratove devedesetih, da li je Srbija te ratove izgubila ili je u njima pobedila. Nije to vaša tema, to je tema nas u ovoj sali, političara koji se kandiduju da rešavaju nasleđena pitanja, ko god za njih bio odgovoran, i da razmatranjem tih pitanja u kontekstu sadašnjosti umeju da naprave plan za budućnost. Koga god da pitate koje smo ratove izgubili a u kojima smo pobedili, nećete dobiti odgovor.

Ja imam odgovor, koji nije tema ove rasprave i zato ga ne delim s vama. Delim poštovanje za sve one koji su učestvovali u okviru Vojske tada Savezne Republike Jugoslavije, jer je to deo istorije Vojske Srbije i ako bude zaista neke rasprave o tome kakav je deo te istorije, onda će biti i odgovora na pitanje koje smo mi to ratove izgubili devedesetih a u kojima smo pobedili.

Zašto od tog pitanja bežimo, a zašto ja mislim da to pitanje treba da bude tema vojnog obrazovanja? Znači, ne ovog zakona – sada pravim malu digresiju od samog amandmana i člana kojim se definiše vojno obrazovanje u Srbiji – treba da bude tema kurikuluma, planova i programa koji se izučavaju na nivou srednjeg a pogotovo visokog obrazovanja, zbog toga što će time sama Vojska Srbije, odnosno predstavnici u obrazovnim institucijama dati svoj doprinos da pokušamo da neke greške iz prošlosti više nikad ne ponovimo. I, još mnogo važnije, da se sa nekim greškama suočimo pošteno, hrabro, časno i čestito, kakvi smo često na rečima kada hoćemo da govorimo o Vojsci Srbije. Ne mislim tu na pripadnike, mislim na nas političarke i političare. Kod vojnika i kod pravih pripadnika ne manjka ni hrabrosti, ni čestitosti, ni časti da se suoči s onim što se desilo devedesetih.

Komentar o ovom amandmanu ja ću završiti predlogom kako možda možemo da počnemo da razgovaramo o budućnosti vojnog obrazovanja tako da bude bolje, s posebnim osvrtom na činjenicu da teško da će biti vremena da sa ministrom direktno, sa Vladom, razgovaram o našem predlogu da po završetku Vojne gimnazije učenici automatski postaju kadeti, odnosno studenti, kao i tri najbolja učenika Srednje stručne vojne škole, bez učešća na konkursu koji raspisuje Ministarstvo odbrane. To je naš amandman zato što za nastavak školovanja u toj vojnoj visokoškolskoj ustanovi namećemo obavezu polaganja prijemnog ispita za studijske programe osnovnih i integrisanih akademskih studija.

Znam vrlo dobro da je to lako odbiti sa stanovišta ministra. Ponavljam, nemam problem sa argumentacijom za odbijanje ovog amandmana, ali ako stvarno hoćete da napravite negde iskorak, a nadležni ste za taj iskorak, to je da prihvate ovaj amandman. Ili, da napravite svoj amandman sa Odborom koji će pokazati da hoćete da najbolji dečaci i devojčice iz tih vojnih škola budu u visokom obrazovanju integrirani bez prijemnog ispita. To je stav, to je poruka.

To je mnogo delotvornije nego sve prazne fraze koje izmenjujemo ovde ili u tzv. medijskoj sferi ili javnosti koja se bavi statusom Vojske Srbije.

Imam duboko poštovanje za sve one koji osete poziv da služe vojsku, da budu u snagama bezbednosti, da budu u sektoru sigurnosti, jer mislim da je to poziv, to nije zanimanje. Moja želja kao političarke koja donosi odluke o zakonima jeste da svima onima koji osete taj poziv omogućimo da ga obavljaju na najbolji mogući način. Jedan od njih je da podržimo najbolje među vama, koji treba da budu najbolji među studentima. To je naš predlog za obrazovanje.

Ovo drugo pitanje – koje smo ratove izgubili, u kojim ratovima smo pobedili – to nije pitanje za Vojsku Srbije i nije pitanje za Ministarstvo odbrane. To je, nažalost, pitanje koje će ostati bez sagovornika sve dok ne prestanemo da budemo mitska zajednica koja govori o mitovima i o stvarima koje ne postoje, a počnemo da se bavimo životom, realnošću, suočeni sa činjenicama koje postoje. Samo tako ćemo zajedno naći odgovor na pitanje – koje smo to ratove izgubili devedesetih, u kojima smo pobedili. Jer ova izbegla, prognana lica, lica interna raseljena postoje zbog nekih ratova.

Svakom je ostavljeno na volju i na političku interpretaciju da o tim ratovima govori kao o pobedama ili kao o porazima. To nije dobro za Vojsku Srbije. To nije dobro za budućnost Srbije. Snaga u jednom društvu ogledaće se u tome umemo li da od samovoljnih interpretacija o ratovima devedesetih pređemo na vojno obrazovani dijalog u kome ćemo zaista razmenjivati činjenice. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Po amandmanu, reč ima narodni poslanik Maja Gojković.

Izvolite.

MAJA GOJKOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući, na mogućnosti da jednak ne govorim o amandmanu kao što je na isti način govorila poslanica Gordana Čomić.

Prepostavljam da je ona još uvek ministar odbrane vlade u senci, iako Bojan Pajtić više nije predsednik DS-a, ali je možda još uvek premijer vlade u senci. Ako ne, onda je bivši ministar odbrane u bivšoj vladi u senci Demokratske stranke. Ne govorim to zlonamerno, nego prosto ne mogu da ispratim to, a i želim da je odbranim od onih koji smatraju da je ministar odbrane morao da služi vojsku. Koliko znam, Gordana Čomić nije služila vojsku, niti neke kurseve koji bi imali dodira s tim, ali je najbolji izbor Demokratske stranke u senci za to mesto.

Kao što smo videli, ona je protiv ovog amandmana jer ga nije razumela ili ga nije pročitala do kraja, jer ovde piše da je vojno obrazovanje veoma važno za sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na prava izbeglih i prognanih lica, te se ovim amandmanom želi da se omogući jednak status ljudima koji žele da se obrazuju u vojnim ustanovama a došli su sa teritorija koje se nalaze van granica Republike Srbije i spadaju u kategoriju izbeglih i

prognanih lica. Znači, pravnotehnički i politički ovaj amandman je sasvim u redu, a sada je pitanje da li neko želi da ga podrži ili ne želi, i stvar tumačenja.

Vidim da je ministarka u vradi u senci, u senci Demokratske stranke Bojana Pajtića (koji možda jeste, a možda nije više premijer te vlade), želela da ga protumači time što će, u maniru partije kojoj pripada, sve nas nagovarati da se suočavamo sa devedesetim godinama. Pa da Vojska Srbije, kako ste zaključili svoju diskusiju, kroz dijalog, valjda, sa nekom drugom vojskom (ne znam kojom) dođe do pomirenja, dođe do nekakvog istorijskog saznanja šta se stvarno dogodilo devedesetih.

Ne mislim ništa pejorativno u odnosu na njeno izlaganje, jer to je njihov politički rečnik – stalno se moramo suočavati sa nečim iz devedesetih, pa ćemo sa nekim da vodimo dijalog da bismo došli do bolje budućnosti itd. To je jedna mantra, koja ne znači ništa, ali evo nečeg konkretnog što će možda poslanica podržati, i to već na narednoj sednici Vlade.

Predlažem da u taj korpus novog predmeta koji je sad predložen – suočavanje sa istinama iz devedesetih godina – znači, otvorila mi je mogućnost da uvrstimo i 1999. godinu... Pošto se ne menja tako lako obrazovni sistem u vojnim ustanovama, imamo vremena taman kada svi zajedno ovde budemo glasali za osnivanje komisije koju sam predložila jutros u Parlamentu, da se osnuje parlamentarna istražna komisija koja će se baviti utvrđivanjem posledica NATO bombardovanja na zdravlje građana Srbije i životnu sredinu (nadam se da ste se svi već upoznali sa sadržinom ovoga), s posebnim osvrtom na uticaj upotrebe projektila sa osiromašenim uranijumom na zdravlje građana Srbije i životne sredine.

Tako da predlažem, kada završimo ovu istragu, da se i taj deo, taj izveštaj obavezno uvrsti u ovaj obrazovni sistem koji je koleginica predložila i novi predmet – suočavanja sa devedesetim, pa da jednostavno onda možemo lakše i mi iz Srbije, i naša vojska, i građani, i civili, i oni koji su služili Vojsku Srbije 1999. godine na prostorima koji su bili bombardovani osiromašenim uranijumom da vodimo dijalog sa tim vojskama koje su osiromašeni uranijum bacale na teritoriju Srbije, a pogotovo na teritoriju južne pokrajine Kosovo i Metohija.

To je već uradio italijanski parlament, imamo odličan njihov izveštaj. Oni su se bavili istragom uticaja tog bombardovanja na njihove vojнике koji su službovali u misijama u inostranstvu, a to je za njih svakako Srbija, odnosno Kosovo i Metohija, koji su nakon te službe dokazano oboleli od kancerogenih bolesti. To je njihov parlament dokazao. Imamo izveštaje, koje sam ja predala određenim predstavnicima najviših organa vlasti u državi.

Kao što vidite, i Vlada Republike Srbije sada predlaže formiranje i formiraće jedno koordinaciono telo koje će se ozbiljno baviti ovom temom. Mi smo spremni da sarađujemo. Jedan od prvih koje ćemo pozvati da daju izjavu

pred tom istražnom parlamentarnom komisijom biće svakako poslanik italijanskog parlamenta, predsednik njihove komisije, gospodin Skanu, koji je časno uradio svoj posao, koji sada više nije poslanik najvećim delom i zbog toga što se nije bojao pretnji koje je imao. Pet poslanika je bilo u toj komisiji i imamo crno na belo da je dokazana uzročno-posledična veza i da italijanski vojnici obolevaju i umiru zbog toga što su boravili u misijama na teritoriji Kosova i Metohije, tamo gde je bombardovano osiromašenim uranijumom i nisu imali adekvatnu propisanu zaštitu.

Prema tome, delimično će podržati vašu diskusiju ako se vi složite da uvrstimo i to da se suočimo sa istinom iz 1999. godine, pa da vodimo dijalog sa svim vojskama koje su bile na ovim ili onim stranama.

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Čomić, osnov vašeg javljanja?

(Gordana Čomić: Ako mogu po replici?)

Izvolite.

GORDANA ČOMIĆ: Zahvaljujem. Odgovor na pitanje i dve opaske.

Ne da će podržati stavljanje na dnevni red sastava komisije, nego vam se kandidujem za predsednicu te komisije, pošto, za razliku od većine onih koji u javnosti lupetaju o osiromašenom uranijumu, ja znam o čemu se tu radi. Tako da imate moj glas za stavljanje na dnevni red i imate moj predlog da me izaberete za predsednicu buduće istražne komisije koja će dati javnosti sve podatke o bombardovanju osiromašenim uranijumom, a, ako treba, i nekonvencionalnim kasetnim naoružanjem, mada znam da je to nezgodno jer mi nismo potpisnici konvencije, niti ćemo biti. Dakle, to je prvi odgovor.

Drugi, dve opaske. Jasno sam i glasno kazala – traženje odgovora na pitanje koje je to ratove Srbija devedesetih izgubila, u kojima je pobedila, to nije tema za Vojsku Srbije, niti za pripadnike Ministarstva odbrane. Jeste tema za političku javnost i sve one koji hoće da donose odluke o tome šta se dogodilo, zašto se dogodilo i šta se više nikada neće dogoditi.

Da li treba da se suočimo sa realnošću devedesetih i da vodimo dijalog? Mislim da je čisto u pitanju opaska predsednice Narodne skupštine. Mi smo se suočili sa prošlošću. Mi vodimo dijalog koji je zvanična politika Vlade Srbije i koji ja kao opozicija podržavam. Taj dijalog se zove – normalizacija odnosa Beograda i Prištine. On je nastao kao ishodište činjenica nakon NATO intervencije i s punim pravom Narodna skupština treba da predloži svim narodnim poslanicima da osnujemo istražnu komisiju koja će istraživati sve posledice bombardovanja.

S obzirom na lepe reči o mojoj političkoj biografiji, ja vam se preporučujem za predsednicu. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice Čomić.

Pravo na repliku, narodni poslanik Maja Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Hvala lepo. Po amandmanu.

PREDSEDAVAJUĆI: Shvatio sam da ste tražili repliku, koleginice Gojković.

MAJA GOJKOVIĆ: Ne, po amandmanu. Tema je vrlo interesantna i vrlo široka.

PREDSEDAVAJUĆI: Izvinite. Izvolite po amandmanu.

MAJA GOJKOVIĆ: Da, niste pročitali predlog. Dakle, predsednik je već utvrđen predlogom, to je dr Darko Laketić, predsednik Odbora za zdravlje i porodicu. Prepostavila sam da vi to ne želite, jer ste imali šansu da postanete predsednik komisije, da ste hteli da je formirate, za vreme dok je ministar odbrane bio bivši predsednik Demokratske stranke gospodin Šutanovac.

Svakako zahvaljujem na tome što ste rekli da imate određena saznanja, da možete da svedočite pred ovom komisijom. Ova komisija treba da bude vrlo mala – vidim da u italijanskom parlamentu uopšte nije bilo rasprave što neće biti pokriven široki spektar – treba da bude operativna i da se otvorи mogućnost da u njoj učestvuju naučne ustanove i stručna lica, a ne da se mi svađamo. Mi ćemo raspravljati o izveštajima koje će nama komisija morati da predoči, a ne da pretvorimo u nešto što će u startu biti sprečeno da radi svoj posao. Pozvaćemo vas da svedočite, svakako. Drago mi je što ste to rekli i bićete sigurno jedan od važnih svedoka pred ovom istražnom komisijom, jer ste sami sada dali izjavu da možete da doprinesete i da znate nešto i o upotrebi kasetnih bombi. Zahvaljujem na tome što imate dobru nameru da pomognete.

Moram da kažem da ja zaista ne znam šta se dešavalo devedesetih godina, u tom smislu da mogu da bude arbitar i da politički sada kažem ko je kriv za devedesete. Volela bih da znam ko je pokrenuo mašineriju devedesetih da se jedna država raspadne. To bih volela da znam. I molim da mi pomognu oni koji to znaju, oni bi već da se suočavaju sa nečim što znaju. Iako je prošlo 28 godina nakon toga i uporno se bavim politikom, još nemam nijedan relevantan dokaz da bih mogla da se suočim sa bilo čim, jer još uvek nam niko nije saopštio ko je taj ko je pokrenuo mašineriju devedesetih, ko je koga naoružavao i kako su nastali građanski ratovi u republikama bivše Jugoslavije, oko Srbije, jer u Srbiji nije bilo rata. U Srbiji nije bilo rata.

(Gordana Čomić: NATO bombardovanje.)

Govorim o 1999. godini, i to je nesporno, nadam se da ćemo se složiti da nas je NATO pakt bombardovao, surovo. Od severa do juga naše države bili smo bombardovani, uništeni, unakaženi. Sada će se naša komisija ozbiljno baviti time, jer mi smo dužni to da radimo u interesu građana Srbije. Žao mi je što to ranije nije započeto, to je moglo već da počne da se radi 2001, 2002, 2003. godine, a ne da pomažemo možda da se neki dokazi i uklone, o čemu opet imam formalnih saznanja.

Znači, ne znam šta se dešavalo, ne znam ko je pokrenuo rat i molim da me suoči s istinom onaj ko to zna.

Hvala vam što ćete podržati odluku i što ćete aktivno učestvovati u saznavanju i otkrivanju istine o tome kakve posledice trpe građani Srbije i životna sredina u našoj državi nakon bombardovanja NATO-a 1999. godine i upotrebe projektila s osiromašenim uranijumom. To je važno za građane Srbije, to nije par ekselans političko pitanje po kome treba bilo ko ovde da se deli. To je zajednički interes, to nije ni interes jednog naroda, to je interes svih ljudi koji žive u ovoj državi. I odgovor zašto smo bombardovani osiromašenim uranijumom. Da bi dobili republiku Kosovo, je l' to bio cilj?

Godine 2008, osam godina kasnije, dobili smo to što smo dobili, zahvaljujući onima koji su nas bombardovali. Jednom mora da se kaže istina. Pa ne treba da se bojimo. Čega da se bojim ja, mene su građani Srbije izabrali ovde kao i sve nas, svih 250 poslanika, da zastupamo njihove interese, a ne da zastupamo interes onih koji su nas bombardovali, pa, kao, malo ću da sakrijem istinu od građana Srbije. Dovoljno imam godina da ne moram više ništa da radim, ili da ne radim. Prema tome, odlučila sam da časno završim svoju karijeru time što će iza mene i iza mojih kolega koje će podržati ovu odluku ostati istorijski trag i izveštaj da smo se bavili ovim pitanjem i da smo dokazali uzročno-posledičnu vezu između teških oboljenja građana Srbije i činjenice da smo bombardovani projektilima sa osiromašenim uranijumom. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Poštovani potpredsedniče, ne osećam se prozvanim na ovaj amandman, ali dozvolite da ipak nekoliko rečenica kažem.

Prvo, kada je u pitanju vojno obrazovanje, vrlo je interesantno za gospodina ministra vojnog i za Ministarstvo pitanje naših pitomaca, odnosno kandidata za vojne pitomce, učenika iz bivših jugoslovenskih republika, da se možda posebno povede računa o onima koji se sada nalaze u susednim našim državama, kao i onima koji su poreklom a danas se nalaze u Republici Srbiji.

Kada sam se javljaо za reč, dvoumio sam se da li ću govoriti kao istoričar ili kao političar. Vidim da je mnogima stalo da govore kao političari, da pokušavaju zloupotrebljavati izbeglice u političke svrhe, a to je sramota jer nas danas gledaju izbegla i raseljena lica.

Kada je u pitanju rat koji su pokrenuli ovde devedesetih, neću da govorim kao čovek struke nego upućujem kolege na literaturu i izvore, i rešiće sami, bar delimično, taj problem.

Kada su u pitanju izbegla i raseljena lica i pitanje ovog amandmana, poštovane dame i gospodo, dozvolite da se u uvodnom delu, kada sam uzeo već nekoliko rečenica da kažem, zahvalim srpskom narodu u otadžbini što je pomogao izbeglim Srbima iz Hrvatske i susednih država u momentu kada im je bilo najteže u njihovoј istoriji i što su delili poslednji zalogaj sa izbeglicama. To

smo dužni da kažemo danas ovde, da nas čuje matični narod u Republici Srbiji, kao i oni u Crnoj Gori i u BiH, tamo se jedan deo iselio.

Činjenica je da pre dolaska SNS na vlast i Aleksandra Vučića problem izbeglih i raseljenih nije bio rešavan na adekvatnom nivou, jako minimalno. Nemam vremena, trebalo bi jedna čitava sednica da se posveti ovde, da kažem šta je učinjeno pre dolaska Aleksandra Vučića na vlast i SNS-a, i dolaskom, za izbegla i raseljena lica u matici, kao i one povratnike u Republici Hrvatskoj, u Republici BiH.

Dozvolite samo da kažem nekoliko rečenica. Od 2012. godine, od dolaska na vlast SNS-a, da vidimo koliko je bilo povratnika u zavičaj pre, a koliko kasnije. Pitanje rešavanja stambenih problema, ne samo u matici...

Molim gospodu narodne poslanike da imaju obzira prema izbeglim licima, zaista.

(Vjerica Radeta: Toliko, Marko, o tome koliko im je interesantna tema.)

Ako ih zaista ova tema ne interesuje, onda je nije trebalo ni započinjati.

Rešavanje stambenih problema onih naših izbeglih lica koja su se vratila u zavičaj – dakle, da vidimo koliko – 90% više je rešeno od dolaska SNS-a u matici porekla. Da vidimo koliko stambenih problema je rešeno ovde u matici Srbiji. To isto gospodin ministar vojni verovatno dobro zna; naš Komesarijat za izbeglice koji je rešavao te probleme jako dobro zna.

Pitanje imovine, pitanje radnog staža, pitanje penzija i pitanje stare devizne štednje. Ja ovde javno, otvoreno, gospodo narodni poslanici, gledam vama u lice i građanima Srbije i dobio sam zaduženje da na jednoj sednici to kažem, a evo koristim sad priliku, jer je ovaj amandman, da se zahvalim Vladi Republike Srbije i gospodinu Aleksandru Vučiću, koji je nakon dvadeset godina rešio pitanje stare devizne štednje „Jugobanke“ Split u Hrvatskoj, za građane srpske nacionalnosti, a i one hrvatske i druge koji su izbegli. Kako znate, mi smo doneli taj zakon, ako se sećate, prošle godine, pa smo ga produžili izmenama sada za novu godinu. Prvi put nakon dvadeset i nešto godina, ja to javno i otvoreno kažem, zahvaljujem se, jer sam dobio zaduženje od štediša te banke.

Rešeni su mnogi problemi. Nisu svi. Da li je dovoljno? Nije, ali je jako mnogo u odnosu na period pre 2012. godine. Ja sam o tome govorio u prvom i drugom mandatu i kritikovao, i sad možda mogu određene primedbe dati. Ali sada su nam migranti došli iz drugih zemalja, gde smo pokazali pravo lice Srbije, i gospodin Vulin kao ministar u to vreme i sada. A mnogi su ovde kritikovali one migrante iz drugih zemalja, nisu saosećali sa svojim migrantima unutra, kada nam je najteže bilo. Srpski narod u otadžbini je pokazao pravo lice za naše izbegle Srbe iz bivših republika.

Poštovane dame i gospodo, ja vas molim, nemojmo se prepucavati preko izbeglih i raseljenih lica. Da li je dobro da udruženje koje vodi gospodin Linta, koje vodi Savo Štrbac, i Budimir i još mnogi koji vode... Dobro je da potiču sve

probleme. Da li će oni moći to rešiti? Neće. Ko će to rešiti? Država Srbija i Komesariat za izbeglice. Ali je dobro da potiču svakodnevno i ovde i preko štampe, odnosno sredstava javnog informisanja.

Da li su rešeni neki problemi? Jesu, mnogi. To mi znamo, imamo podatke praktične. Da li su svi? Nisu. Do 2017. godine i međunarodna zajednica je postavila neki rok da reši neke probleme, pa, evo, i u 2018. godini se rešavaju. Da nam nije bilo izbeglih i raseljenih iz drugih zemalja, mi bismo to rešili do 2017. godine. Ova država bi to rešila. Zaista, čak i kada dajemo određene političke izjave, moramo voditi računa o Srbima u bivšim jugoslovenskim republikama i sa određenom dozom poštovanja moramo govoriti o tim ljudima.

Moram reći da su i zemlje porekla pokazale interes kada su u pitanju stambeni problemi, uzimimo, koji su rešeni, individualnih kuća, ali nisu stanovi. Evo, problem sa Hrvatskom – imamo 35.000 stambenih jedinica. To moramo poticati i ovde, i na ulici, i u štampi itd.

Dakle, da ne bih dalje uzimao vreme, dobro je da je ovaj problem potakao gospodin Linta. I gospodin Delić što je potakao, nije sporno. Dabome, što više, to bolje. Dakle, što više udruženja, to bolje da potiču, a onda će i Vlada Republike Srbije konkretnije rešiti određene probleme. Moram reći da je bivša vlast vrlo loše to radila. Sedeo je ovde jedan poslanik koji je vodio „udrugu za obrtaj“, koji je rešio samo svoj problem tako što je ušao u stan Milice Badže u Obrovcu, pa evo nakon naše kritike, dve godine, iselio ga, hvala mu, izbeglice iz Obrovca itd.

Dakle, završavam ovim, hajmo malo napora svi i poštovanja prema tim ljudima, zauzeti se da rešimo te probleme, i još pitanje penzija, pitanje radnog staža. Ali on nije rešen ni u matici. Evo vam lično mog primera: tri i po godine finansijski nepriznatog u Hrvatskoj; tri i po godine i na Kosovu – pa to je moja država. Finansijski nije priznato jer je bombardovana zgrada u kojoj su se nalazili papiri itd.

Ne ide to lako ni brzo, ali ide, gospodo. Ide, pomalo se rešava, veliki deo problema tih izbeglih smo rešili.

Gospodin s desne strane od mene...

(Milorad Mirčić: Koji?)

Sad ćete čuti koji. Kad sam predsedniku stranke, bivše moje stranke a njihove danas, posvetio jednu knjigu, dobio sam otkaz na fakultetu, gospodo, gledam vam u lice. Pojedince sam zvao na telefon, niste se hteli javiti. Niste se hteli javiti. Toliko ćete držati do svakog svog čoveka.

(Milorad Mirčić: Što izmišljaš?)

Sram vas bilo da izmišljjam. Sram vas bilo da izmišljjam.

(Milorad Mirčić: Izmišljate, lažete.)

PREDSEDAVAJUĆI: Molim vas da se ne obraćate direktno.

MARKO ATLAGIĆ: Sram vas bilo! Mene narod vrlo dobro zna. I radikali me znaju, znaju da u životu slagao nisam.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Atlagiću, nema razloga da se direktno obraćate narodnim poslanicima.

MARKO ATLAGIĆ: Dobio sam otkaz, mogli ste zaštititi mene u to vreme. Niste hteli.

(Milorad Mirčić: Lažeš. Kako te nije sramota godina?)

Vi ste jedan običan lažov i hohštapler.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Atlagiću, neću vam dozvoliti ovakvu vrstu rasprave.

(Marko Atlagić: Kako vas nije sramota da to meni gorovite?)

Kolega Mirčiću, izvolite po amandmanu.

MILORAD MIRČIĆ: Otišli smo s ovim diskusijama vezano za amandman u potpuno drugom pravcu.

Radi korektnosti i potpune istine, moram da kažem da su se pitanjima izbeglica i prognanih lica bavile i ranije vlade. Godine 1998. formirana je vlada narodnog jedinstva i tada se intenzivno radilo na rešavanju ključnih problema sa kojima su se suočavale izbeglice. Ne možemo jednostavno uzeti guminicu pa precrtaći. Postoje dokazi, postoje činjenice, postoje živi svedoci.

Ja sam bio malo grublji prema prethodnom govorniku zato što želi da iskoristi po sistemu – evo ja, pa da ne bi bio egoizam, evo ponovo ja. Istiće svoju ulogu u svetskoj revoluciji. Potpuno je beznačajna njegova uloga u svetskoj revoluciji. Mi se ovde bavimo ljudima koji imaju i te kako strašnu sudbinu. To su vojna lica koja se i dalje nalaze, što bi rekli, u nemilosti – da li nisu rešili stambeni problem, da li nisu statusno pitanje rešili, ili neko drugo.

Drugo, mi ovde konkretno o amandmanu raspravljamo, o školovanju kadrova koji će sutra, između ostalog, vršiti tu funkciju, kao i oni koji su obavljajući svoju funkciju u Republici Srpskoj Krajini i delovima Republike Srpske doživeli takvu sudbinu. Mi ovde imamo dosta tih problema. Sada ćemo da licitiramo ko je više učinio za pojedine kategorije izbeglih i prognanih lica.

Tragedija je u tome što se nije napravio ni jedan jedini korak u pravcu vraćanja prava na imovinu u bivšim republikama SFRJ. Imamo najugroženiju kategoriju, ako hoćete, upravo vojna lica, oficire, kojima se osporava, čak se ide toliko daleko da se proglašavaju za ratne zločince da ne bi imali pravo da im se vratiti imovina. Onda se formacijski gleda mogućnost kako bi im se pripisao ratni zločin, u kome oni uopšte nisu učestvovali, niti imaju bilo kakve veze. Časno, čestito su vršili svoju funkciju. Ne mogu da ostvare svoje pravo na vraćanje bar dela imovine koju su svojim stažom, svojim radom stekli.

Bezbrij je primera u primorskim gradovima, koji su bili najizrazitiji slučaj. Zašto? Zato što su osetili u Hrvatskoj i drugim republikama da bi to bila dobra privredna grana, pa proglašiš oficira koji je bio u Lori, ili bilo kom

primorskom gradu, ili u Zemuniku u Zadru za ratnog zločinca, da je učestvovao u ratnom zločinu i nema pravo da mu se vrati imovina, nema pravo da mu se nadoknadi. A on živi ovde i dalje u uslovima koji, iskreno govoreći, nisu za čoveka.

Što se tiče mog dobacivanja malopre, kolega treba da govori istinu. Srpska radikalna stranka je stajala iza svakog svog člana, i stoji i dalje. Nijednog člana nije napustila, nijedan pojedinac ne sme to da uradi, A ovde čujemo izmišljene priče kako niko iz SRS nije zaštitio čoveka koji je iskoristio priliku kada je predsednik SRS bio u zatvoru u Hagu, promenio ideologiju, promenio stranku. Valjda malo morala treba da imamo, valjda minimum poštenja treba da nosimo u sebi.

Samo da kažem javnosti, spletom okolnosti znam i njega i ostale kada su prve korake činili. Na kraju krajeva, tu je svedok i Maja Gojković, koja trenutno nije prisutna, pa može da posvedoči. Ponosni smo na sve ono što su činili za srpski narod, za SRS, nemamo nikakve ogorčenosti na njih, ali apelujem na njih da govore i dalje istinu.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Atlagiću, želite repliku?

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Evo, ja neću govoriti o moralu. Ja sam svoj moral zaista dokazao tamo gde je trebalo i neću da navodim, ali da i sad kaže prethodni govornik da lažem, neka mu to ide na njegov moralni integritet, ličnost i kao čoveka.

Dozvolite da dve rečenice kažem. Kada sam posvetio knjigu jednom čoveku, predsedniku stranke, dobio sam u trećinskom odnosu otkaz na Filozofskom fakultetu u Nišu. Zvao sam tri osobe, neću ovde javno da ih navedem, jer nije to ipak nivo, ali ako treba i reći ču, nisu mi se javile. Jedini čovek koji mi se javio kasnije, danas ne sedi ovde među nama, jeste Dragan Todorović.

Ovo radi istine i pravde, gledam vam u lice svima.

Meni nije žao, tad sam izjavio to veče u Nišu, TV kamere su prenosile, tog radnog mesta, čak ni onog drugog koje sam imao. A išao sam dalje i posvetio i drugu knjigu. Kako sam prolazio, to samo ja znam, gospodine Mirčiću, to samo ja znam.

(Aleksandar Martinović: Bio si svedok odbrane u Hagu.)

Pustimo sad Hag i svedočenje, to je druga stvar. Nije to bitno, istorija će sve to staviti na svoje mesto.

(Aleksandar Martinović: Bitno je. Kako nije bitno?)

Nema potrebe, građani znaju čiji sam svedok bio. Odmah da kažem da sam bio svedok odbrane ne samo Slobodana Miloševića nego i Vojislava Šešelja u istorijskom delu. Gledam vam sad u lice. Branko Nadoveza, istorijski deo, Nikola Žutić i ja smo pisali, pitajte njih dvojicu. I nisam išao dva leta na godišnji

odmor zbog toga. Pitajte predsednika stranke je li to dobio tamo. Toliko o istini i poštenju.

A vas, gospodo, koji mi sad dobacujete, ne mislim sad na gospodina Mirčića, vući će za džigericu širom sveta. Toliko o poštenju.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Atlagiću.

Kolega Mirčiću, izvolite, pravo na repliku.

MILORAD MIRČIĆ: Ponovo radi javnosti, kažem da smo ponosni na sve ono što su radili članovi Srpske radikalne stranke. Ponosni smo na to. Neko je više, neko je manje dao doprinosa radu Srpske radikalne stranke. I nije SRS pojedinac. Kada se govori ime i prezime, kako ste malopre rekli, mogli ste reći i ta imena koja nisu htela da vam se jave. Ali to je njihov lični stav, nije stav Srpske radikalne stranke.

Znate, gospodine, u istoriju se ulazi na više različitih načina. Vi ste ušli na velika vrata tako što ste pomagali Vojislavu Šešelju u jednom periodu, tako što ste bili svedok odbrane Slobodanu Miloševiću. Neće vaši potomci, ni moji, znati niti obraćati pažnju na ove naše prepirke, ali će pročitati da ste u jednom trenutku, vremenskom, istorijskom, kako god hoćete, ipak držali do morala, ipak bili moralni. To svako normalan zna da ceni i ne morate to da ističete, jer, znate, egoizam potiče od latinske „ego“ (ja) i kad čovek kreće rečenicu sa „ja“, niti čoveka niti rečenice.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Marko Atlagić.

MARKO ATLAGIĆ: Neću odgovoriti na ovakve uvrede, ali pošto građani Srbije i građani bivše Jugoslavije znaju, ja će opet od „ja“, jer sam napadnut ovde. Neopravdano.

Pa bar sam ja 1990. godine, i po tome će ostati poznat, jer istorija ne prašta ni meni, ni vama, nikome, u Hrvatskom saboru imao diskusije takve kakve sam imao, i ponosim se tim. Neću ja ostati po Hagu, kao svedok, u istoriji, po tome, gospodine Mirčiću. Ako će ostati zapisan po nečemu, onda po moralu, a onda valjda i po naučnim radovima: osam knjiga i 250 radova, koje citiraju naučnici širom sveta.

Čoјstvo je bitno. Istina je bitna u ovome svemu. A vi o ovom slučaju o kojem ja govorim mnogo ne znate, vidim da niste informisani. Zato nije bitno braniti istinu kada i ne poznate šta je istina, po svaku cenu, bez obzira na to iz koje ste stranke.

Kao i pitanje ratova – nismo kompetentni ni ja kao političar ni vi da dajemo sud, kompetentna je struka i istorija. Ona je svoje rekla i za ratove devedesetih godina, gospodo. Mi smo... Ja sam svoj stav dao juče o tome, ovde ga izrekao, koji je stav nauke, a ne moj lični, koji je stav istoričara sa zapada i istoka. Ali treba, gospodo, da se radi i dela ono što znamo, da se čita i prate izvori.

Pa, evo, pitanje Jasenovca... Ja idem dvadeset prvog, i gospodin Martinović, na međunarodni skup. Ne vidim da ih se prijavilo mnogo iz Republike, na zadnja dva bilo nas je po dvojica. A trčite na medije, svaki dan govorite, jedan deo govori politički o tome. Bolje bi bilo da se nikad ne pokažu u medijima, nego što ono govore. Istina je sasvim druga nego što vi mislite. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Replika, narodni poslanik Milorad Mirčić.

MILORAD MIRČIĆ: Ne bih dalje da nastavljam da repliciram i da se nadgornjavam sa gospodinom Atlagićem, ali samo da pojasnimo neke stvari.

Ima nekoliko prekretnica u novoj srpskoj istoriji i, naravno, u tim prekretnicama značajnu ulogu imaju i pojedinci.

Gospodine Atlagiću, vi morate da shvatite da je prekretnica u novoj srpskoj istoriji i ime Vojislava Šešelja. I biće zapisano u istoriji, koja neće uzimati u obzir ni šta vi mislite, ni šta ja mislim, ni šta ste vi govorili, ni šta ja govorim, nego će biti objektivni parametri, objektivna merila. I biće u istoriji zabeleženo – oni koji su podržavali Vojislava Šešelja dok je bio u Hagu, dok je sebe jasno eksponirao kao najčuvenijeg antiglobalistu i oni koji su ga izdali i napustili. To je prekretnica. Znate, u tom istorijskom trenutku čovek treba da razmišlja o nečemu što ga čeka u budućnosti.

Imate jedan istorijski period (za koji vi znate), a to je kada se masovno ili u većem broju menjala vera pa se prelazilo iz pravoslavlja u drugu veru. Svedoci ste kao i ja, da ti ljudi imaju i dalje, njihovi potomci imaju veliko opterećenje.

A taj teret, gospodine Atlagiću, zbog činjenice da ste u jednom trenutku napustili borbu protiv globalizma koju je vodio Vojislav Šešelj, koji vi želite da prebacite nama koji smo ostali dosledni, izvinite, ali nećemo mi da nosimo taj teret, taj teret vi morate da nosite. A kako će istorija to da objasni? Istoričari će uzimati sve ono što je relevantno za istoriju kao nauku.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Pravo na repliku, narodni poslanik Marko Atlagić.

Izvolite.

MARKO ATLAGIĆ: Pa, evo, ja ne bih zaista vodio repliku, jer to su lične ocene, ovo što je gospodin Mirčić sada rekao.

Moj odnos, gospodine Mirčiću, prema Vojislavu Šešelju je danas pošteniji nego ...

PREDSEDAVAJUĆI: Bez ličnog obraćanja, gospodine Atlagiću.

MARKO ATLAGIĆ: Gospodine potpredsedniče, ako nije bio u ovoj skupštini poslednjih petnaest dana, neka vidi moje izjave o Hagu i o Vojislavu Šešelju. Čini mi se da nije bio prisutan u to vreme, i često ga nema. One su bolje nego što on govori za određene probleme.

Kad me već prozivate tako da ste vi ljubitelj, ja nisam ljubitelj ni lika ni dela ni Titova ni Šešeljeva, ali sam objektivan kao istoričar, ne kao neki stranački

pripadnik. Ono što sam 2003. godine napisao u predgovoru jednog udžbenika stoji i danas, i studenti uče o tome. Nisam se ja odrekao ničega, odrekli su se neki drugi.

Kad sam se vratio iz Haga, kad me već povlačite za jezik, a Vojislava Šešelja sam video na prozoru iz zatvora iz samice kod gospodina Miloševića, znate koliko ste me upitali za njega? Nijedan od vas koji sedite danas ovde. Toliko o vašem poštenju prema Vojislavu Šešelju. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Molim vas, bez ličnog obraćanja.

Pošto vidim kuda ovo ide, određujem pauzu u trajanju od tri minuta, u skladu sa članom 112. Poslovnika.

(Posle pauze.)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Maletić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milimir Vučadinović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima kolega Vučadinović.

Izvolite.

MILIMIR VUČADINOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvaženi predstavnici Vojske Srbije, intencija amandmana koji sam podneo jeste da potpomogne razvoj Republike Srbije, pre svega obraćajući pažnju na borbu protiv kriminala.

Razvoj jednog društva u celini, pa tako i srpskog, zavisi od mnogo faktora, ali jedan od najvažnijih je bezbednost, kako ljudi tako i kapitala, imovine i resursa i tako dalje. Sama bezbednost po sebi uslovljena je velikim delom stanjem u Vojsci i stanjem odbrambenog sistema u celini. Narušiti jedan takav sistem, naročito ako je to urađeno namerno, predstavlja verovatno jedan od najvećih zločina prema sopstvenom narodu i verovatno najveći nivo kriminala koji neko može da učini u jednom društvu.

Nažalost, srpsko društvo je imalo priliku da tako nešto oseti, naročito u periodu od 2007. do 2012. godine. Na čelu Ministarstva odbrane nalazio se čovek koji je sam za sebe izneo činjenicu da je završio kurseve u inostranstvu, pohađajući obuke koje su u to vreme organizovale inostrane službe. Naravno, svaka završena obuka i škola mora biti primenjena, pa tako i ova obuka koju je završio tadašnji ministar koji je vodio Ministarstvo odbrane.

Posledice tog njegovog delovanja i sprovođenja znanja koje je stekao u Americi, u Garmišpartenkirhenu i ostalim centrima širom zapadnog sveta katastrofalne su po Vojsku Srbije, po odbrambeni sistem. Posledice su devastacija odbrambenog sistema i uništenje. Kako uništenje? Podsetiće vas da je samo u tom periodu uništeno 400 oklopnih vozila Vojske Srbije. Poređenja radi, danas smo svi sretni kada ministar Vulin, zajedno sa predsednikom države,

nabavlja 60 oklopnih vozila. I jesmo sretni, zaista, zbog toga. I ne samo mi koji smo građani Republike Srbije, koji živimo u Republici Srbiji, nego i naši sunarodnici koji žive u zemljama u okruženju.

Posledice delovanja tog ministra jesu uništenje 200 komada artiljerijskih oruđa, zatim uništenje 23.000 komada pešadijskog naoružanja. Evo, poređenja radi, danas, ako se ne varam, Vojska Srbije ima 50.000 aktivnih pripadnika, a to suštinski znači da ste uništili naoružanje za polovinu pripadnika Vojske Srbije u jednom kratkom periodu. Treba li da podsetim da je uništeno 9.000 raketnih sistema „strela“?

Ono što je najteže i najgore u svemu tome, ministar je malo juče i o tome govorio, jeste uništenje tog kadrovskog potencijala i uništenje morala i poverenja u Vojsku Republike Srbije. Svi znamo koliko je teško vratiti poverenje u Vojsku i koliko je to bio težak zadatak i ondašnjeg ministra odbrane Aleksandra Vučića, današnjeg predsednika, i svih ministara, zaključno sa današnjim ministrom Vulinom.

Ceo taj posao, naravno, bio je na ličnom planu i te kako koristan za tadašnjeg ministra a današnjeg lidera jedne opozicione stranke. Videlo se to i na stanju na njegovom ličnom računu. Obim svega toga i te lične koristi od uništenja srpske vojske zasmetao je danas i njegovim partijskim drugovima. Pre neki dan je čak dosadašnji pokrajinski premijer Bojan Pajtić javno na televiziji rekao da politička čast ne može biti rezervisana za one koji su baveći se politikom stekli imovinu od 300.000 evra na sopstvenom računu, za one koji su stekli kolekciju skupocenih satova i kvadrate na najboljim građevinskim lokacijama i na kraju je podneo i krivičnu prijavu protiv lidera sopstvene partije.

Sada, uvaženi ministre, moram da vam kažem i da apelujem da nastavite ovim putem kojim ste krenuli, zajedno sa predsednikom države, da nastavite pre svega sa vraćanjem poverenja i morala u Vojsci Srbije, jer mislim da je to najvažniji segment. Oružje ćemo nekako i nabaviti, ali svakako da nastavite i sa opremanjem naoružavanja vojske. Jer sigurnost koju uliva dobro naoružana i opremljena srpska vojska nije samo sigurnost, i nikad to ne zaboravite, koja se tiče nas koji živimo na teritoriji Republike Srbije; sigurnost države Srbije automatski znači sigurnost za više od dva i po miliona naših sunarodnika koji žive u zemljama u okruženju. Molimo vas da tu činjenicu nikada ne izgubite iz vida. Toliko. Ne bih više na ovu temu.

Sama simbolika i cilj ovog mog amandmana jeste da skrenemo pažnju svim vašim budućim kadetima i polaznicima vojnoškolskih ustanova da im bude simbolična opomena da se ovo što se desilo u tom periodu nikada više ne ponovi u našem društvu. Upravo to i jeste cilj amandmana koji sam podneo. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Desanka Repac.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Repac, izvolite.

DESANKA REPAC: Hvala, gospodine predsedavajući.

Želim da pozdravim ministra sa saradnicima i kolege poslanike.

Amandman koji sam podnela odnosi se na unapređenje zdravstvene zaštite u odnosu na vojno obrazovanje Republike Srbije. Vojno obrazovanje je od posebnog značaja za odbranu Republike Srbije. To je jedan složen proces, koji utiče na sve nivoe života građana Republike Srbije.

Htela bih još nešto da kažem. Još u vreme Kneževine Srbije imamo pokušaj da se osnuje visoka vojna škola u okviru Turske carevine. Na predlog Ilije Garašanina, osniva se Artiljerijska škola, koja se 1850. godine kao prva vojna visokoškolska ustanova, na odobrenje Miloša Obrenovića, pretvara u Vojnu akademiju, koja ima tradiciju od 160 godina postojanja. Nju su pohađali svi naši veliki vojni velikani, počevši od Živojina Mišića, pa da ne nabrajam jer su kolege nabrojale sve naše velikane. Njega moram da spomenem zato što je on naš najveći strateg, koji se izučava na svim svetskim vojnim akademijama.

Danas u Srbiji planiranje i organizovanje vojnog obrazovanja vrše Ministarstvo odbrane i Univerzitet odbrane u Beogradu, koji je nosilac funkcije visokoškolskog obrazovanja. U sastavu Univerziteta imamo Vojnu akademiju i Medicinski fakultet Vojnomedicinske akademije.

Ministarstvo odbrane je pokrenulo osnivanje visoke škole, a 2011. godine Medicinskog fakulteta pri VMA, da bi se na jednom mestu obrazovao kadar za vojnosanitetske, zdravstvene i vojne potrebe. Medicinski fakultet pri VMA je osnovan kao obrazovna, naučna, istraživačka i vojnozdravstvena delatnost. Medicinski fakultet pri VMA je jedinstven u zemlji i regionu po tome što objedinjuje medicinski i vojni poziv. Cilj školovanja tih kadeta, studenata Medicinskog fakulteta pri VMA, jeste stvaranje stručnjaka koji će unaprediti zdravstvenu zaštitu u Republici Srbiji.

Medicinski fakultet VMA obavlja zdravstvenu zaštitu vojnih osiguranika i pripadnika Vojske Srbije. Unapređenjem vojnog obrazovanja na Medicinskom fakultetu VMA mi unapređujemo i zdravstvenu zaštitu civilnog sektora Republike Srbije. Hvala vam. Toliko.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Dragišić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima kolega Dragišić.

Izvolite.

ZORAN DRAGIŠIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Dame i gospodo narodni poslanici, poštovane kolege, gospodine ministre sa saradnicima, uvaženi generali i oficiri Vojske Srbije, moj amandman odnosi se na razvoj univerzitetskog sistema u Republici Srbiji i doprinos koji u tom smislu ima vojno obrazovanje.

Prvo što treba znati jeste da vojno obrazovanje, kako je napomenula koleginica Repac, u Srbiji ima tradiciju dugu skoro dva veka. Malo je zemalja na svetu koje mogu da se pohvale toliko dugačkom tradicijom vojnog obrazovanja i takvim rezultatima koje je vojno obrazovanje postiglo. Treba imati u vidu da su celokupno univerzitsko obrazovanje i razvoj visokog obrazovanja u Srbiji, koji je tekao uporedo sa stvaranjem moderne srpske države, u sebe uključivali i razvoj vojnog obrazovanja, tako da danas, ako pokušavamo da govorimo o visokom obrazovanju u Srbiji i o najvećim dometima koje je ono postiglo, to ne možemo nikako učiniti a da pritom nemamo u vidu i vojno obrazovanje i sve rezultate koje je visoko vojno obrazovanje do sada ostvarilo u našoj zemlji.

Nema sumnje, ako imamo u vidu istoriju ratovanja Srbije, ako imamo u vidu ratove i bitke u kojima je srpska vojska izlazila kao pobednik i u kojima se proslavila, da ni u jednoj od tih bitaka srpska vojska nije imala nadmoć u ljudstvu, nije imala nadmoć u tehnici. Ono u čemu smo bili nadmoćni, to je sposobnost i obrazovanje naših oficira. Ne treba zaboraviti da je Kolubarska bitka dobijena genijalnošću naših oficira. Ne treba zaboraviti da su u balkanskim ratovima pobjede izvojevane upravo zato što smo imali kvalitetne oficire, da je Vojska 1999. godine izbegla uništenje, gubitke i uspela da sačuva najveći deo ljudstva i tehnike upravo zahvaljujući sposobnosti naših oficira.

Prema tome, nije preterano reći da zapravo srce sistema bezbednosti Republike Srbije i odbrane čini upravo Vojna akademija i znanja koja se tamo stiču. Beogradski univerzitet danas, kao najstariji i najpoštovaniji univerzitet u Srbiji, koji zauzima vrlo visoko mesto na Šangajskoj listi, blisko je povezan sa sistemom vojnog obrazovanja danas, a tako je bilo i u prethodnih pedeset i više godina. Dakle, profesori Vojne akademije i profesori Beogradskog univerziteta blisko sarađuju u naučnoistraživačkim projektima, u izvođenju nastave, pogotovo ako imamo u vidu tehničke fakultete, koji praktično daju diplome i kadetima vojnih akademija, ako imamo u vidu programe koje smo imali za sticanje zajedničke diplome. Onda je sasvim jasno da ta sinergija koja postoji između sistema vojnog obrazovanja i univerziteta u Srbiji, naravno ne potcenjujući ni druge univerzitete, ali pre svega Univerziteta u Beogradu, daje ovako dobre rezultate.

Posledica svega toga je, naravno, povećano interesovanje za studiranje na vojnim akademijama, visok kvalitet koji postižu kadeti vojnih akademija. Danas vidimo da se u svim međunarodnim misijama, multinacionalnim operacijama u kojima učestvuju pripadnici Vojske Srbije svuda ističe visok kvalitet, visoka stručnost i profesionalnost našeg kadra.

Ovim zakonom se stvaraju uslovi za dalji razvoj visokog vojnog obrazovanja u Srbiji. Dobro je da Vlada Republike Srbije i Ministarstvo odbrane visoko vojno obrazovanje prepoznaju kao značajan resurs, i to ne samo na rečima. Ako pogledate kako izgleda Vojna akademija, danas je Vojna akademija

jedno gradilište: urađena je rekonstrukcija sportskog centra, radi se na rekonstrukciji svih objekata, popravlja se kvalitet života kadeta na Vojnoj akademiji. To je najkonkretniji izraz onoga što Vlada Republike Srbije, Ministarstvo odbrane i predsednik Republike kao vrhovni komandant oružanih snaga misle o vojnem obrazovanju. Bilo je zaista teško odvojiti toliki novac kada sa svih strana imate zahteve da se finansiraju različite stvari, ali mislim da je prava stvar bila ulaganje u Vojnu akademiju i da će se svaki dinar koji je uložen u Vojnu akademiju stostruko vratiti.

Pozivam narodne poslanike, bez obzira na poslaničku grupu kojoj pripadaju, da ovom zaista važnom zakonu u danu za glasanje damo podršku i izglasamo ovaj zakon. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Maja Mačužić Pužić.

Da li neko želi reč?

Koleginice Pužić, izvolite.

MAJA MAČUŽIĆ PUŽIĆ: Zahvaljujem, gospodine predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, zaista je teško govoriti o vojnem obrazovanju posle stručnjaka kakav je profesor Dragišić, ali ja bih danas par reči o amandmanu koji sam podnela u nameri da ukažem na međunarodnu saradnju i vojno obrazovanje.

Iako su neki poslanici, imali smo priliku da čujemo prethodnih dana, osporavali učešće Vojske Srbije u međunarodnim misijama, smatram da su one ozbiljan činilac našeg obrazovnog kadra Vojske Srbije. Pored primarnog cilja učešća u mirovnim misijama širom sveta, sigurna sam da je sekundarni efekat tih mirovnih misija dodatno usavršavanje i obrazovanje kadrova Vojske Srbije. Razmenom iskustava sa članovima mirovnih misija kadrovi Vojske Srbije rade na unapređenju obrazovanja, istovremeno se i lično razvijajući, ali i unapređujući međunarodnu saradnju i položaj Srbije.

Predstavnici Vojske Srbije i MUP-a vrlo su rado viđeni učesnici međunarodnih misija, o čemu govorи i konstantno uvećanje broja pripadnika Vojske Srbije u mirovnim misijama u svetu. Ti isti članovi u mirovnim misijama vrlo su rado viđeni i posmatrači i učesnici, jer su vrlo često i nagrađivani i ocenjivani najvišim ocenama.

Smatram da zadatak Vojske Srbije nije samo jačanje bezbednosnih kapaciteta, odbrana suvereniteta i integriteta zemlje, već i pomoć građanima u vanrednim situacijama i u miru, što je nesumnjivo Vojska Srbije i pokazala u poplavama koje su nas zadesile 2014. godine, a pod vođstvom tada ministra Bratislava Gašića.

Smatram, gospodine ministre, da infrastrukturne kapacitete Vojske Srbije treba i u miru staviti maksimalno u funkciju obrazovanja, kako vojnog tako i civilnog obrazovanja. Da li je ili nije, pokazaće vreme, ali smatram da je uvek

bolje i pametnije vojne objekte staviti u funkciju obrazovanja, nego u druge svrhe. To govori primer vojnog magacina u naselju Kovanluk, koji je 2012. godine preuređen u carinsku ispostavu. To ne bi bilo ništa loše, bilo bi čak pohvalno, da je taj potez bio smislen, da je taj vojni objekat koji se više ne koristi bio priveden nekoj smislenijoj nameni, npr. školi, a ne da je usred naselja, urbano naseljenog, napravljen objekat privredne namene, do kog nije moguće doći i nije moguće projektovati i izgraditi nove puteve ni za saobraćaj manjih teretnih kamiona do pet tona, a ne do 25 tona, koji imaju potrebu da se kreću tim putem zarad tog objekta.

No, tada je trebalo „žutom preduzeću“ da napravi objekat, naravno, po čemu su čuveni – po pravljenju objekata na livadi, bez pristupnih saobraćajnica i bez nekih daljih smislenih, korisnih ideja. Trebalo je te 2012. godine pustiti, pod palicom, naravno, Miodraga Đidića, usred naseljenog mesta Kovanluk, montažni objekat, u koji je utrošeno četiri miliona evra. Zašto ovo pominjem? Zato što se taj montažni objekat sada raspada, nakon samo pet godina upotrebe, a utrošeno je četiri miliona evra. Trebalo je dati posao firmi čiji je podizvođač tada bio sin premijera Mirka Cvetkovića, tada aktuelnog.

Građani to ne zaboravljaju. Građani, posebno Kovanluka, to ne zaboravljaju jer njihova deca svakog dana treba da prolaze putem kuda prolaze kamioni, a koji nije adekvatan za to. I, vrlo često protestuju tim povodom, ali ne postoji moguće rešenje za taj problem. Svakoga dana njihova deca su ugrožena na putu do škole.

Gospodine ministre, ja vas molim da ubuduće vojne objekte češće stavlјate u funkciju obrazovanja, kako vojnog tako i civilnog, nego u ovako nesuvisle funkcije.

Kolege iz moje poslaničke grupe i ja u danu za glasanje podržaćemo ovaj zakon, a kolege pozivam da podrže ovaj amandman. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Marković.

Izvolite, kolega Markoviću.

ALEKSANDAR MARKOVIĆ: Zahvalujem.

Uvaženi ministre, gospodo oficiri, dame i gospodo narodni poslanici, moj amandman potencira modernizaciju u kontekstu sveukupnog razvoja. Mislim da apsolutno ima svoje mesto u ovom predlogu zakona, jer modernizacija treba da bude jedan od prioriteta ako želimo da imamo sposobnu i snažnu Vojsku, koja će predstavljati garant stabilnosti i mira kome težimo. Pogotovo ako imamo u vidu višegodišnje neulaganje u bezbednosni sektor i u Vojsku Srbije, ako imamo u vidu period od dvanaest godina, kada je Vojska bila ponižavana, kada su, kako smo čuli, tenkovi uništavani i pretapani, kada je oružje uništavano, rasprodavano budzašto itd., u vreme vlasti Demokratske stranke. Ako sve to imamo u vidu, onda je još veći značaj modernizacije kao takve.

Mene raduje što je vojni budžet za ovu godinu veći nego što je bio, recimo, za prošlu godinu. Povećan je za skoro četvrtinu, tačnije za 23,57%. Raduje me i što domaća industrija razvija borbene sisteme kao što su „alas“, „morava“, „miloš“, „lazar“, „nora“, „oganj“. Dakle, to je nešto čime možemo da se ponosimo i što posle duže vremena stvara nadu da Srbija postaje respektabilna vojna sila u regionu. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Sonja Vlahović.

Da li neko želi reč?

Koleginice Vlahović, izvolite.

SONJA VLAHOVIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Ovo je moj prvi amandman na Predlog zakona, a vezan je za unapređenje privrednog rasta.

Obrazovanje i inovacije su prioritet Vlade Republike Srbije, jer su to ključni pokretači rasta i razvoja.

Znamo da je obrazovanje ključ za privredni rast. Čuli smo već da je Svetska banka dala svoje pozitivno mišljenje i predviđanje kada su u pitanju privredni rast i smanjenje javnog duga. Takođe je i MMF dao pozitivno mišljenje, i Evropska komisija takođe, kada su u pitanju evropske reforme.

Očekivani rast bruto domaćeg proizvoda u prvom kvartalu 2018. godine je 4,5%. Rast srpske privrede za prva tri meseca značajno je veći od prosečnog rasta u regionu, kao i u zemljama EU.

Poštovana gospodo, menja se model privrednog rasta. Prethodno, pre deset godina, privredni rast je zasnivan na zaduživanju i potrošnji, a sada se privredni rast zasniva na održivim izvorima, prvenstveno na proizvodnji, inovacijama, obrazovanju, investicijama. Timskim radom svakog člana naše vlade ostvarili smo projektovani rast BDP-a, koji nam omogućava otvaranje novih radnih mesta, povećanje plata i penzija, što znači perspektivu svim mladima u Srbiji. Jaka ekonomija za jaku Srbiju.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Vera Jovanović.

Da li neko želi reč?

Koleginice Jovanović, izvolite.

VERA JOVANOVIĆ: Poštovani predsedavajući, ministre sa saradnicima, kolege poslanici, građani Srbije, podnošenjem amandmana na član 1. Predloga zakona o vojnem obrazovanju, koji određuje cilj i načela vojnog obrazovanja, želela sam da u tekst zakona ugradim odredbu koja prepoznaje vojno obrazovanje, ali i obrazovanje uopšte, kao bitan faktor ekonomskog razvoja i rasta.

Kao značajna institucija države, jedan od temelja svake pa i naše države, Vojska ponovo vraća onaj stari ugled u društvu, vraća poverenje građana i

nameće se kao garant ne samo po pitanju bezbednosti već celokupnog društva i njegovog razvoja.

Nabavkom savremene opreme stavljene u funkciju domaće proizvodnje, koja je na tržištu apsolutno konkurentna kvalitetom, a pogotovo cenom, ali i donacijama Ruske Federacije, kao i rezultatima nedavnog boravka našeg ministra Vulina u Belorusiji i dogovora sa tom nama prijateljskom zemljom, Vojska hvata korak sa razvijenim svetom.

Godine devastiranja ove institucije ostavile su traga, pre svega, u nedostatku opreme. Ulaganjem u savremene sisteme naoružanja, a i u ljudske kapacitete, što pokazuje i ovaj zakonski predlog, Vojska Srbije može biti pokreć naše privrede, a ne opterećenje i problem kakav je bila za vreme vladavine Demokratske stranke.

Oživljavanjem namenske industrije i proizvodnjom najnovijih sistema naoružanja, koji pronalaze kupce u najrazličitijim zemljama sveta, naša vojna industrija postala je značajna grana industrije i prepoznatljiv pečat našeg znanja. Tako nešto ne bi bilo moguće bez kvalitetnih kadrova koje Vojska Srbije tradicionalno poseduje. Zato, uspostavljanjem sistema obrazovanja u skladu sa specifičnostima ove oblasti, uspećemo da sistem obrazovanja uskladimo sa celokupnom reformom Vojske i da pored osnovnog cilja, a to je odbrana države, uspostavimo i efikasan i održiv sistem. Samo tako uspostavljena Vojska biće podrška društvenom i ekonomskom razvoju.

Stoga pozivam sve moje kolege da u danu za glasanje podrže moj amandman na član 1. ovog predloga zakona.

PREDSEDAVAJUĆI: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Bojanić.

Da li neko želi reč?

Kolega Bojaniću, izvolite.

ZORAN BOJANIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Kao i većina mojih amandmana koje podnosim u poslednje vreme na predloge zakona, i na ovaj vrlo kvalitetan predlog zakona, na koji stvarno nemam nikakvih zamerki i primedaba, uložio sam par amandmana kojima želim da osnažim nastojanje i napore Vlade Republike Srbije u ekonomskom i održivom razvoju Republike Srbije, pa i kroz ovaj zakon koji se tiče vojnog obrazovanja.

Moram napomenuti da postoji sedamnaest ciljeva održivog razvoja i 169 potciljeva tog istog održivog razvoja, kao i tri stuba održivog razvoja: ekonomija, društvo i životna sredina. Takođe moram da napomenem da se sveobuhvatni radni okvir za javne politike tiče svih ovih 169 potciljeva.

Da je zakon dobar i da sam na ovaj način htio samo da ga poboljšam i da osnažim napore Vlade Republike Srbije, upravo sam rekao, ali da Vojska radi kako treba i da se stara o svojoj imovini, a pre svega o državi i ovoj zajednici.

Zamolio bih ministra da, za razliku od nekog prethodnog perioda kada je neko napravio velelepnu zgradu nadomak Kraljeva u jednom selu koje se zove Lađevci, na divnom Vojnom aerodromu Lađevci, ali nije razmišljaо da ta divna zgrada propada već godinama... Ona je verovatno otvorena pred izbore 2012. godine. Stvarno ima prelep kontrolni toranj i sve je to u redu, ali nema pistu. Zamolio bih ministra da iznađe rešenja sa resornim ministarstvima i da se najzad ta pista osposobi i da Aerodrom počne da funkcioniše. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ljubica Mrdaković Todorović.

Da li neko želi reč?

Koleginice Todorović, izvolite.

LjUBICA MRDAKOVIĆ TODOROVIĆ: Hvala.

Poštovani ministre Vulin sa saradnicima iz Ministarstva odbrane, Vojske Srbije i BIA, predloženim amandmanom sam želeta da upotpunim ovaj Predlog zakona o vojnem obrazovanju, a odnosi se na inkluzivno obrazovanje.

Inkluzivno obrazovanje je odgovor na različite obrazovne potrebe dece. Učestvujući u kvalitetnom inkluzivnom osnovnom i srednjem obrazovanju, deca iz vulnerabilnih grupa povećavaju šanse za bolji život i značajnije učešće u društvu. Takođe, istovetna praksa delovanja uočljiva je i u oblasti Vojske i u sektoru nacionalne odbrane.

Biti žena u vojsci, dakle vojnikinja, pre trideset godina je bilo nešto što se nije smatralo uobičajenom pojmom, a danas su pak tri studentkinje najbolje među svima u 136. klasi na Vojnoj akademiji. Prema podacima Ministarstva odbrane Republike Srbije, u školskoj...

Predsedavajući, molim vas, omogućite mi da govorim.

... U školskoj 2016/17. godini primljeno je 15,2% kadetkinja, dok je u školskoj 2015/16. godini diplomiralo 35 devojaka. Za upis u Vojnu gimnaziju, od 1.067 prijavljenih kandidata, devojaka je bilo 485, od čega su primljene 22 devojke. U prvom razredu Srednje vojne škole, koja je ove godine oformila razred koji broji 21 učenika, dve su devojke.

Dakle, ne samo da su danas Srpske zainteresovanje za vojnu uniformu, već su, kako tvrde upućeni, i istrajnije u smislu da ređe odustaju od vojnih obaveza koje su preuzele. Ove godine za Vojnu gimnaziju, od ukupno 867 kandidata, prijavile su se čak 454 pripadnice lepšeg pola, dok je prijavljenih muškaraca bilo 413.

Analiza starosne strukture žena zaposlenih u Ministarstvu odbrane Republike Srbije i Vojsci Srbije pokazuje da najviše žena ima u kategorijama oficira i profesionalnih vojnika od 25. do 30. godine života; u kategoriji podoficira najveći broj žena je starosti od 40. do 45. godine života, a u kategoriji civilnih lica najviše žena ima od 50. do 55. godine života. Najveći broj žena

zaposlenih u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije pripada kategoriji vojnih službenika i vojnih nameštenika – 15,32%. Do povećanja zastupljenosti žena došlo je u kategorijama oficira i profesionalnih vojnika, a do smanjenja njihove zastupljenosti samo u kategoriji civilnih lica. Danas, u 2018. godini, u Vojsci Srbije radi više od 200 žena oficira, među kojima tri žene poseduju čin pukovnika.

Svi navedeni podaci ukazuju na pozitivne refleksije i odjeke na kritične grupe našeg stanovništva i pomake koji su vidljivi, a u okviru procesa sproveđenja i daljeg podsticanja inkluzivnih mera unutar našeg društva u celini. To su ohrabrujući parametri, ali svi smo svesni toga da je pred nama dugačak i naporan put u nastojanjima da se svim ugroženim grupama na socijalnoj skali našeg društva obezbedi ravnopravan i odgovarajući tretman.

Danas postoje dobri primeri u nekim udžbenicima Vojne akademije novijeg datuma, kao i u materijalu sa kursa za obuku učesnika multinacionalnih operacija, koji sadrže pozitivne primere antidiskriminacije za sve posmatrane ranjive grupe. Istovremeno, kadeti i kadetkinje Vojne akademije, kao i učenici Vojne gimnazije u svojim sredinama sve češće ne prepoznaju diskriminaciju i iz toga se izvodi zaključak da ona gotovo više i ne postoji u sistemu vojnog školstva, niti u sistemu odbrane, što je za svaku pohvalu. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima ministar gospodin Vulin.

ALEKSANDAR VULIN: Samo da se zahvalim svim poslanicima koji su zaista strpljivo i pažljivo proučavali ove zakone i dali odgovarajuće doprinose i predloge.

Po pitanju rodne ravnopravnosti u našoj vojsci, to je apsolutno nesporno i, zaista, Vojska Srbije je beskrajno ponosna na svaku pripadnicu naše vojske, koje se pokazuju ne samo kao izuzetni profesionalci nego i izuzetni ljudi. Uostalom, tako je bilo u istoriji, tako je bilo oduvek i to se sigurno nikada neće menjati.

Samo da upoznamo javnost da se trenutno u našim oružanim snagama, dakle u Vojsci Srbije, nalazi nešto preko 10% pripadnica, u mirovnim operacijama preko 12% pripadnica, a u samom Ministarstvu odbrane oko 48%. Dakle, vidite da je zastupljenost izuzetno visoka, čak mnogo viša nego i u nekim armijama koje mnogo pričaju o tome da su otišle daleko od nas kada je u pitanju ravnopravnost. Ali, kao što vidite, Vojska Srbije i Ministarstvo odbrane svakako imaju puno razloga da se ponose onim što rade, i hvala što ste mi dali priliku to da kažem.

Iskoristiću ovo vremena što imam samo da sumarno odgovorim na još neke predloge koji su se ovde čuli. Jedan od njih je bio da se naši pitomci upisuju na Vojnu akademiju. Oni to već rade, to je regulisano predlogom ovog zakona. Tako se u članu 52. kaže: „Na studijske programe osnovnih i integrisanih

akademskih studija koje se realizuju na Univerzitetu upisuju se i školuju radi prijema u profesionalnu vojnu službu lica iz građanstva i učenici srednjih vojnih škola“. Stav 5. ovog člana zakona kaže: „Lica iz građanstva iz st. 1. i 3. ovog člana upisuju se na osnovu konkursa koji raspisuje Univerzitet u skladu sa svojim opštim aktom“.

Dakle, mi to regulišemo našim internim aktima i to je, kao što vidite, regulisano. Svi naši pitomci automatski idu kroz odgovarajuću listu; naravno, idu u Vojnu akademiju. Znate, kada dečak, devojka četiri godine provede u našoj Vojnoj gimnaziji, to je već vojnik i naravno da ne želimo da izgubimo tako dragocen kadar.

Razgovaraćemo i o drugim stvarima, prekoračio sam vreme.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Aleksandra Tomić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ALEKSANDRA TOMIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministri sa kolegama, poštovani oficiri, nadam se, gospodine ministre, da ćemo povodom nekog od sledećih predloga zakona videti među vašim saradnicima i neku ženu na rukovodećem mestu pored vas. Mislim da će to kvalitativno popraviti ovu sliku o kojoj govorite, u obliku cifara, koje su zaista impozantne kada je u pitanju učešće žena.

Moj amandman odnosio se na Agendu 2030. To je upravo Agenda koja govori o 17 ciljeva i 169 potciljeva za razvoj sveta uopšte kada je u pitanju privredni rast i razvoj društva u jednoj novoj fazi projektovanja odnosa, i političkih i ekonomskih i socijalnih, u vreme nove industrijske revolucije, u vreme digitalizacije ali i u vreme borbe za nove energetske resurse.

To je potvrda, u stvari, da je to put kojim sigurno svet mora da ide, jer potvrda toga je da je u Berlinu, u Nemačkoj 17. marta bila jedna velika konferencija šezdeset zemalja sveta, gde je ministar spoljnih poslova Nemačke rekao – ukoliko ne bude bila implementirana Agenda 2030 u svetu, doći će do rata, i to velikog svetskog rata.

Naravno da će svaka zemlja da radi na tome da do toga ne dođe i da ne učestvuje u tome, i to smo imali prilike da vidimo u ovim spoljopolitičkim odnosima, da određene države EU nisu učestvovale u ratnim operacijama, ali Srbija mora da se okrene sebi, i okrenula se kada je Vojska uopšte u pitanju i kada je obrazovanje naših kadrova za budućnost u pitanju. Ono što je pokazala jeste da razmišlja o tome da su mnogi bezbednosni izazovi oko Srbije i da zbog toga mi pre svega treba da se okrenemo sebi u mnogim situacijama. A kada govorimo o vojnoj neutralnosti kao našoj politici i strategiji, negde smo pod velikim pritiscima već podeljenih saveza.

Zbog toga, kada govorimo uopšte o amandmanima za vojno obrazovanje, vrlo je važno reći da je Srbija 2012. godine zatekla jedan potpuno drugačiji koncept nego što je sada, pored demilitarizacije koja je vršena permanentno do 2012. godine kroz topljenje tenkova i velike količine oružja, kroz otpuštanje oficirskih kadrova, pogotovo onih koji su učestvovali u odbrani integriteta i suvereniteta Republike Srbije u našoj južnoj pokrajini KiM, kao i ustupanje mnogih velikih razvojnih projekata države Srbije u oblasti vojne industrije drugim državama.

Godine 2012, kada je Srpska napredna stranka uzela učešće u Vladi Republike Srbije i kada je imala svog ministra odbrane, gospodina Aleksandra Vučića, i kada je državni sekretar bio donedavni ministar, gospodin Đorđević, morali su pre svega da se suoče sa velikim finansijskim kolapsom ne samo budžeta Republike Srbije već i budžeta Vojske Republike Srbije. Tada je vrlo teško bilo, pre svega, osposobiti sve ono što treba za normalan rad Vojske Republike Srbije sa onim sredstvima koja je imala.

Naravno da je uz pomoć koalicionih partnera i svih subjekata u društvu, kada je u pitanju i Ministarstvo finansija, uspela da zadrži pozitivan kurs i izvrši reformu kompletne privrede, sa velikim poteškoćama. I, naravno, sa svim tim teškoćama se uspešno nosila sve četiri godine.

Zbog toga danas imamo rezultat tih ekonomskih reformi i fiskalne konsolidacije. Imamo rast od 4,5%, imamo planirani deficit za prva tri meseca od 40 milijardi dinara, a mi smo završili sa suficitom od 6,1 milijarde dinara. To pokazuje, u stvari, i sa budžetom za 2018. godinu, da je budžet Vojske, koji iznosi 70 milijardi dinara, povećan u odnosu na prošlu godinu za gotovo četvrtinu, da je 11,6 milijardi dinara više nego 2017. godine opredeljeno za Vojsku. Naravno da će ta sredstva biti opredeljena za unapređenje i kupovinu nove opreme ali i remont postojeće opreme. Samim tim, da bi sve to uradila, Vojska Srbije mora da ima adekvatne kadrove, koji mogu da se nose i sa ovakvim zadacima koji su joj zadati u 2018. godini.

Zemlja sa ratnom tradicijom i burnom istorijom kao što je Srbija mora da razmišlja o tome da svoje kadrove pre svega čuva a, s druge strane, da radi na njima i da se permanentno usavršava. Uvek je Srbija imala dobre pripadnike vojske, koji su završavali i prestižne škole, ali, bogami, i njena doktrina, kada govorimo o vođenju određenih ratnih operacija, bila je prikazana na prestižnim univerzitetima i na zapadu i na istoku.

Prema tome, takav trend u novoj eri razvoja privrede, razvoja nove industrije, koja nam negde razvoj tehničkih i tehnoloških nauka daje, jednostavno pokazuje taj put kojim Srbija ide. Vojnotehnički institut i Vojna akademija upravo rade sa mladim kadrovima na unapređenju i mogu da se nose, rame uz rame, sa razvijenim industrijama sveta u vojnoj oblasti. Zato je važno da mi naše

kadrove koje proizvodimo na tim vojnoobrazovnim institucijama zaista ljubomorno čuvamo i o njima vodimo računa.

Građani Srbije jako su osetljivi kada je uopšte tema Vojska Srbije, kada je u pitanju rodoljublje i kada je u pitanju borba za slobodu i zbog toga treba zaista pohvaliti vaše nastojanje i inicijativu što ste 4. februar predložili kao dan koji treba da obeležava Srbija – to je dan ratnika Srbije; u stvari, predstavlja jedno istorijsko pomirenje svih ratnika koji su u ime nekih politika u prošlosti ratovali, jer, na kraju krajeva, Srbija je izgubila jako puno muških glava u svim tim ratovima.

Na kraju krajeva, danas se borimo da popravimo tu demografsku sliku koja govori o tome da, kada imate godišnje 38.000 stanovnika manje u Srbiji, pre svega treba da vodimo jednu mudru spoljašnju i vojnu politiku. Zaista, Vlada Republike Srbije je, u saradnji sa Ministarstvom odbrane, i vodi, pogotovo kada treba sačuvati uopšte jednu politiku vojne neutralnosti.

Ono što treba reći jeste da su razvojni projekti, kao što smo imali prilike da čujemo, to su „nora“, „alas“, „morava“, „lazar“, „oganj“, u stvari razvojni projekti naših kadrova, ljudi koji su radili u našim institutima i koji su danas priznati kroz praktično kompletну industriju koju dajemo kroz proizvodnju i plasiramo na određena tržišta. Kao takvi, suštinski pokazujemo da naši kadrovi imaju budućnost, pogotovo oni koji završavaju prestižne škole, vojnoobrazovne institucije Republike Srbije.

Stoga je ova Agenda 2030, koja je predložena kao jedna od najvažnijih agenci razvoja privrede i društva u budućnosti, u stvari jedan od predloga da se i Vojska Srbije u budućnosti nosi sa svim razvojnim projektima u tom delu i obezbedi održivi rast i razvoj naše ekonomije i privrede. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Da li neko želi reč?

Kolega Martinoviću, izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, suština mog amandmana je da se napravi veza između vojnog obrazovanja i jačanja bezbednosnih kapaciteta Republike Srbije.

Činjenica je da Srbija može da se podiže dugogodišnjim kvalitetnim vojnim obrazovanjem, kako na nivou srednjih vojnih škola, a posebno kada je u pitanju ono najviše vojno obrazovanje.

Smatrao sam da Ministarstvo odbrane treba da obrati pažnju na činjenicu da se Vojska Srbije iz dana u dan modernizuje. Ili sami proizvodimo, kao što su moje uvažene kolege više puta istakle, naša namenska industrija sama proizvodi najsavremenije borbene sisteme ili se, s druge strane, snabdevamo najsavremenijim borbenim sistemima iz prijateljskih zemalja.

Zahvaljujući, pre svega, mudroj politici predsednika Republike Aleksandra Vučića, cela Srbija je mogla da vidi da smo praktično dobili na poklon šest „Migova 29“, da smo dobili trideset oklopnih vozila i trideset tenkova. Vi ste, gospodine Vulin, najavili helikoptere i avione iz takođe bratske i prijateljske Belorusije.

Ono što je važno, to je da ljudi koji će sutra biti oficiri Vojske Srbije budu dovoljno osposobljeni da mogu da upravljaju, rukuju i da komanduju vojnicima koji budu radili na tim najsavremenijim borbenim sistemima. U tom smislu, smatram da je jako važno da se radi na permanentnom usavršavanju naših oficira, ne samo kada studiraju, odnosno u toku osnovnih studija, nego moramo da vodimo računa o jednom permanentnom celoživotnom obrazovanju, kako bi naši oficiri, oficiri Vojske Srbije svojim znanjima, veštinama i sposobnostima uvek išli ukorak sa borbenim sistemima koje nabavlja Ministarstvo odbrane, odnosno kojima se snabdeva Vojska Srbije.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Reč ima narodni poslanik Dragan Vesović.

DRAGAN VESOVIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Iskoristiću priliku da se nadovežem na izlaganje uvaženog kolege Martinovića. Sve ovo što je rekao o vojnotehničkoj saradnji sa nama prijateljskim i, kako on reče, a mišljenje delimo, bratskim zemljama, jeste dobro. Međutim, meni to pokreće jedan drugi niz pitanja. Apsolutno se slažem u onom delu kada govori o obrazovanju oficira, ali je problem što ti oficiri treba da imaju nekog kog će obučiti i savladati sve što treba, i u to nemam sumnju, ali treba da imaju nekog ko će u tome da im pomaže, a to su obični vojnici.

Srpski pokret Dveri priča godinama – mi se zalažemo za to da se vrati služenje vojnog roka; mi nemamo vojsku. Juče sam postavio pitanje – šta ćemo da radimo kada u školama adekvatno obučimo naše oficirske kadrove, kada, bogu hvala, dobijemo od prijateljskih i bratskih zemalja naoružanje, a ne budemo imali dovoljan broj vojnika koji treba da pomaže u servisiranju i da opslužuje tu mehanizaciju?

Zašto kažem – kada nemamo dovoljan broj vojnika? Nemamo redovnu vojsku. Ministar već danima izbegava da odgovori na pitanje zašto dolazi do konstantnog pada broja vojnika po ugovoru. Tražio sam, nisam mogao da nađem tačan broj, ali sam našao samo za AP Vojvodinu da je u decembru 2015. godine taj broj bio 1.594, 2016. godine 201 vojnik manje, odnosno 1.393, 2017. godine još 71 vojnik manje, odnosno 1.323.

Šta ćemo da radimo sa time? Imaćemo jednu odličnu stvar, imaćemo tehniku, imaćemo visokoobučene komandne kadrove, ali nećemo imati vojsku. Ili nešto menjajmo.... Dakle, nije nam sve baš tu potaman, nešto se tu dešava. Pitam dobronamerno. Ili menjajmo da taj broj podignemo, ili vratimo ono što Srpski pokret Dveri vazda predlaže – redovno služenje vojnog roka, i da budemo

svi ponosni što smo taj vojni rok služili kad smo ga služili. Naravno, ja nisam tu zlurad i one priče da li je gospodin ministar služio... Ima ljudi koji iz različitih zdravstvenih razloga imaju pravo da ne služe vojni rok.

(Narodni poslanik Radoslav Milojić dobacuje.)

Pa, dobro, ne ulazim u tu priču i neću da o tome pričam. Na primer, za moj grad masa ljudi je imala povišen bilirubin u krvi, momci koji su dobri, zdravi ljudi, ali, jednostavno, postoje zdravstveni pregledi koji su takvi.

Ili vratimo ili vodimo računa, nama se broj smanjuje. Neću da vam navodim pisane medije, koji kažu da je na godišnjem nivou svake godine od osamsto do hiljadu vojnika po ugovoru manje. Da li ja grešim ili lažu novine, ili ovi podaci koje sam dobio nisu tačni? Ali imaćeemo taj problem – visoku tehnologiju, obučene vojne kadrove, znači oficirske, ali s kim? Nećemo imati vojsku. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

Izvolite.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Dame i gospodo narodni poslanici, juče nisam reagovao na komentare koji su stizali iz Poslaničke grupe Dveri o tome da smo izgubili, odnosno da je Vojsku Srbije napustilo, kako je juče rečeno, više hiljada vojnika, oficira i podoficira.

Prvo, morate da vodite računa, svi vi koji govorite o brojnom stanju Vojske Srbije, da je to informacija, odnosno podatak od izuzetnog bezbednosnog značaja i da Ministarstvo odbrane o tome i te kako vodi računa. U tom smislu, mislim da to vaše insistiranje da vam se kaže koliko je tačno vojnika, oficira i podoficira napustilo Vojsku Srbije pre svega potkopava i ugrožava integritet i bezbednost same Vojske i mislim da biste vi o tome kao ozbiljan čovek i te kako morali da vodite računa. To je jedna stvar.

Druga stvar, lično mislim da ste, iz dnevnapoličkih razloga, vi i predsednik vaše poslaničke grupe apsolutno preterali sa brojem ljudi koji su napustili Vojsku Srbije. Reći za jednu vojsku koja je brojnog sastava kakvog je Vojska Srbije da ju je napustilo više hiljada ljudi praktično znači da mi Vojsku Srbije više i nemamo. Građani Srbije su svedoci činjenice da mi Vojsku imamo i da su te brojke o kojima vi govorite apsolutno nerealne.

Ono što takođe hoću da vam kažem, vi ste svi, kompletan opozicija, na nož dočekali teške mere koje je preduzela Vlada Srbije krajem 2013. i početkom 2014. godine. Pričali ste o tome kako smo pokrali penzionere, kako smo upropastili radnike, kako smo nekome uzeli ovo, nekome drugome uzeli ono itd.

(Predsedavajući: Privodite kraju, kolega Martinoviću.)

Sad polako i vi postajete svesni činjenice da su te bile neophodne i da su ozdravile srpsku privredu. Zahvaljujući tim merama, mi smo danas u stanju da ojačavamo srpsku vojsku. Šta mislite, da nam je ekonomija bila u stanju iz

2012. godine, da li bismo mogli da nabavljamo najsavremenije borbene sisteme kakve danas nabavljamo i da bi Vojska Srbije bila u ovakvom stanju da nam je ekonomija ostala ista kakva je bila pre četiri godine?

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem, gospodine Martinoviću.

(Dragan Vesović: Replika.)

Polako, kolega Vesoviću, prvo pravo na repliku ima ministar Vulin.

Izvolite.

ALEKSANDAR VULIN: Zahvalujem.

Kao što sam rekao, postoje podaci o kojima se ne govori javno, ali odmah da vam kažem da se situacija u Vojsci Srbije značajno popravlja, imamo veće plate nego što smo imali ikada. To je činjenica. Da li možemo s tim platama da se nosimo na tržištu svaki put? Ne možemo i verovatno nećemo nikada moći. Znate, jednog IT inženjera Vojska nikada neće moći da plati hiljadu evra ili dve ili tri hiljade evra. Radimo određene promene pravilnika i omogućavamo, u saradnji sa Ministarstvom finansija, a po osnovu naređenja vrhovnog komandanta Aleksandra Vučića, za naše naučnike, istraživače na VTI i drugim institutima mogućnosti da dođemo do mogućnosti njihovog posebnog stimulisanja. Da li će to biti dovoljno, ne znam, ali znam da takav IT stručnjak koji završi našu Vojnu akademiju na tržištu košta mnogo, verovatno mnogo više nego što ijedna vojska može da ga plati.

Kada govorimo o vojnicima po ugovoru, njihova plata je veća nego što je bila pre mera fiskalne konsolidacije, najveća dosad. Ni to nije dovoljno, jer što Srbija bude ekonomski snažnija, to će određeni kvalifikacioni profili biti skuplji na tržištu, a država neće moći svaki put to da isprati. Zato je tu celina, zato morate posmatrati celinu.

To znači, evo, vašom odlukom, poštovani narodni poslanici, zahvalujem se na tome ako podržite ove zakone, pripadnik Vojske će imati prednost pri zapošljavanju njegove porodice u okviru Vojske, pa je to razlog da dođe. Kao što je bolje lečenje, odnosno lečenje koje je prilagođeno njemu takođe razlog da on i njegova porodica budu zadovoljni što je u Vojsci. Nenovčane nagrade – korišćenje naših kapaciteta za odmor za pripadnike Vojske, pod posebnim uslovima – i to je jedan od mehanizama. Uveli smo solidarnu pomoć za rođenje deteta, i to je jedan od mehanizama. Povećali smo nadoknade za naše kadete, za naše pitomce, za vojnike na dobrovoljnem odsluženju vojnog roka – i to je jedan od mehanizama. Naravno, stambena izgradnja, i to je jedan od veoma važnih mehanizama.

Ali, vidite, mora da se napravi celina; nije dovoljna jedna, jer nemoguće je jedna, jedna neće rešiti ništa, samo sve zajedno će rešiti ovaj problem. I, naravno, ovo o čemu smo govorili, i vojno obrazovanje će rešiti problem; rešavaće i vraćanje moralu, vraćanje civilne odbrane u okviru Ministarstva odbrane, pa ćete i naše građanstvo upoznati sa vrednostima Vojske, iz čega će

proizaći potreba ljudi da budu deo Vojske. Kada nešto upoznate, možete to i da zavolite. Dakle, samo celina društva, ali zaista celina društva, moći će da doprinese ovome.

A ovo je problem, dame i gospodo, sa kojim se susreću sve zemlje sveta. Sve zemlje sveta se susreću s ovim problemom, od Ruske Federacije do SAD. Posebno kako ekonomска situacija napreduje, tako imate ovaj problem, koji je veći. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, saglasno članu 27. i članu 87. st. 2. i 3. Poslovnika Narodne skupštine, obaveštavam vas da će Narodna skupština danas raditi i posle 18 časova zbog potrebe da Narodna skupština što pre doneše zakone iz dnevnog reda ove sednice.

Sada, u skladu sa članom 87. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine, određujem pauzu u trajanju od jednog sata. Sa radom nastavljamo u 15 sati.

(Posle pauze – 15.05)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo sa današnjim radom.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Jasmina Obradović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Marko Zeljug.

Da li neko želi reč?

Kolega Zeljug, izvolite.

MARKO ZELJUG: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, uvaženi oficiri, na član 1. zakona o vojnog obrazovanju podneo sam amandman kako bih dodao stav 3. koji ima za cilj obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije, s posebnim osvrtom na državnu upravu.

Predloženi zakon ima za cilj propisivanje vojnog obrazovanja kao dela obrazovnog sistema Republike Srbije i delatnosti od posebnog značaja za bezbednost i odbranu, koja je u direktnoj nadležnosti Ministarstva odbrane.

Vlada, koju predvodi SNS, na osnovu sporazumnog predloga Ministarstva prosvete i Ministarstva odbrane, bliže definiše uslove i način ostvarivanja naučnoistraživačke delatnosti u oblasti odbrane, kao i položaj istraživača, u pogledu osobenosti vezanih za ciljeve i prirodu istraživanja od značaja za odbranu.

Posao državne uprave jeste upravo u tome da obezbedi pozitivan ambijent, da harmonizuje primenu zakona iz oblasti obrazovanja i tehnološkog razvoja sa zakonima iz oblasti odbrane. Državna uprava ima za cilj usaglašavanje zakona i da olakša njihovu primenu radi postizanja što većih efekata, koji na

kraju imaju za cilj obezbeđivanje stabilnosti Republike Srbije, koja je osnov za ekonomski razvoj.

Vlada Republike Srbije, sprovodeći politiku Srpske napredne stranke, postavila je sebi u ovoj godini važan cilj, a to je da obezbedi krov nad glavom za pripadnike Vojske Republike Srbije i službi bezbednosti. Određene su lokacije u Beogradu, Nišu, Novom Sadu, Kraljevu, Kragujevcu i Vranju za izgradnju 7.500 stanova. Na izgradnji će učestvovati domaće kompanije, što i jeste u duhu politike koju promovišu i sprovode SNS i Aleksandar Vučić.

Uprkos činjenici da Vlada gradi stanove i da priprema Vojsku i vojni sistem za odbranu Republike Srbije, mi smo u toku ove rasprave imali priliku da slušamo negodovanje onih čiji su predstavnici u proteklom periodu uništili vojnu operativu, prodali je u staro gvožđe i ostavili granice Republike Srbije i nebo iznad Republike Srbije nezaštićenim.

O efektima rada ove vlade i ministra najbolji sud su doneli građani na izborima, jer su rekli da je upravo ovo politika koja im uliva poverenje i sigurnost i njoj su dali poverenje. A suprotna strana je, na nipodaštavanje rada i napora koje ulaže Vlada Republike Srbije da obezbedi mir i stabilnost, od strane građana dobila ocenu – nedovoljan.

U cilju efikasnije primene zakona, predlažem da se usvoji predložena izmena. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Darko Laketić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Milena Turk.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Turk, izvolite.

MILENA TURK: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre, dame i gospodo poslanici, podnela sam amandman na prvi član Predloga zakona o vojnem obrazovanju kako bi se dodatno definisao ovaj prvi član i predmet zakona.

Kada govorimo o obrazovanju, ovde je zapravo reč o usklađivanju teksta zakona koji se odnose na Vojsku, na Policiju i teksta zakona o obrazovanju. Veoma je značajno to što je sistem vojnog obrazovanja usklađen sa Bolonjskom deklaracijom. Od posebnog je značaja za odbranu i kroz ovaj zakon su predložena rešenja koja će omogućiti potpunu integraciju vojnog školstva u obrazovni sistem države.

Međutim, kada govorimo o vojnem obrazovanju, o pripremi kadrova, o usavršavanju i pripremanju za potrebe odbrane i Vojske Srbije, zaista moramo govoriti i o onome što je učinjeno kada su u pitanju uslovi u kojima funkcioniše ovaj sistem, o onome što je učinjeno za „Namensku“ i za samu opremu Vojske Srbije. Do 2012. godine, „Namenska“ je beležila samo gubitke, tavorila i

stagnirala, radila sa zastarem mašinama i zaista nije mogla da pruži rezultate kakve danas postiže.

Ulaganjem države u hale, u nabavku novih mašina i opreme, ulaganjem u stabilnost ugovora, u modernizaciju proizvodnje zapravo je „Namenska“ postala oblast koja može da pruži podršku Vojsci, koja je nama za ponos, koja ostvaruje dobit i zapošljava mnogo ljudi, sa nabavkom novih mašina. „Namenska“ proizvodi proizvode koji su veoma cenjeni i traženi u svetu. Ono što je veoma važno za našu vojsku i što predstavlja najsavremeniji adut srpske vojske jeste ono što zapravo namenska industrija proizvodi, a to su i „miloš“, i „oganj“ i „lazar“, i to je ono što je svima nama ponos.

Ovo je deo reforme koju sprovodi Vlada Republike Srbije. To je reforma koja se odnosi na privredu, odbranu i obrazovanje i upravo i daje rezultate. Kroz ovo ulaganje i reforme možemo postići da naši kapaciteti budu ojačani i da spremniji odgovaramo na izazove. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Dragana Barišić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Barišić, izvolite.

DRAGANA BARIŠIĆ: Zahvaljujem, uvaženi predsedavajući.

Poštovani ministre sa saradnicima, poštovani predstavnici BIA, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici i pre svega poštovani građani Srbije, podnela sam amandman na prvi član zakona o vojnem obrazovanju jer sam želela da dodatno definišemo Predlog zakona i smatram ga važnim za definisanje vojnog obrazovanja i obezbeđivanje sveukupnog razvoja Republike Srbije.

Posebno bih se ovom prilikom osvrnula na razvoj zdravstvenog sistema. Jako je važno da je Medicinski fakultet Vojnomedicinske akademije prepoznao značaj učešća vojnih lekara u mirovnim misijama pa ih kroz obrazovanje kadeta, kroz program, pripremaju i za izazove sa kojima će se susreti prilikom učestvovanja u mirovnim misijama. Na taj način, prilikom učestvovanja u mirovnim misijama, naši pripadnici, pripadnici Vojske Srbije, stiču nova znanja, i to u vrlo složenim, specifičnim i, moramo reći, vanrednim okolnostima. To je jako važno jer se učešćem naših pripadnika Vojske Republike Srbije u mirovnim misijama podiže i kredibilitet naše Vojnomedicinske akademije, a svi znamo koliko je to važno za ovu instituciju.

Ono što bih ovom prilikom naglasila jeste to da su naši lekari jako cenjeni. O njihovom znanjima i njihovoj humanosti prilikom boravka u drugim zemljama i ukazivanja pomoći mnogo se govori.

Ovom prilikom želim da naglasim i to da mnogo civila iz Srbije gravitira ka Vojnomedicinskoj akademiji. Ovom prilikom želim da pohvalim pre svega naše Ministarstvo zdravlja, koje je nedavno obezbedilo sredstva za opremu

angio-sale u kruševačkoj Opštoj bolnici, čime će se smanjiti broj pacijenata koji gravitiraju ka Vojnomedicinskoj akademiji, da bi se dijagnostikovala i lečila pojedina oboljenja srca. Idemo korak napred, znači da sve naše institucije i sva naša ministarstva dobro rade i zato imamo ogromnu podršku građana.

Poštovani ministre, mi ćemo podržati ove dobre zakone i svakako ćemo uvek biti uz Vladu Republike Srbije koja je za dobrobit svih građana Srbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Blaža Knežević.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Kneževiću, izvolite.

BLAŽA KNEŽEVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Ovim zakonom uređuju se ciljevi i načela vojnog obrazovanja u odnosu na obrazovni sistem Republike Srbije. Takođe, vojnim obrazovanjem ostvaruju se posebni ciljevi koji proizlaze iz prirode vojne službe.

Naravno, generalno gledajući, svaki zakon može biti dobar, zakon može biti odličan, ali nešto što nijedan zakon nema, to je ono što pripadnici Vojske Republike Srbije, BIA i Ministarstva unutrašnjih poslova nose u sebi, a to je patriotizam i ljubav prema svojoj otadžbini, prema Srbiji. Ovi ljudi se svakodnevno susreću sa odbranom suvereniteta, teritorijalnog integriteta i bezbednosti naše zemlje, kako od spoljnog delovanja tako i delovanja unutar Srbije, od ljudi koji svojim postupcima i delovanjem pokušavaju da uruše bezbednost naše zemlje za šaku dolara, kako kažu, ili malo podaničke i poltronske vlasti.

Zato ove udarce koje imamo spolja država jasno prepoznaje i mudrom i odlučnom politikom neutrališe. Mnogo su mučniji i podmuklji udarci koji dolaze iznutra od ljudi koji ispoljavaju neviđenu dozu mržnje prema svojoj zemlji, blateći je i ponižavajući je na svakom koraku, kad god mogu i kad god stignu i gde god stignu. Takvi ljudi su već jasno prepoznati u srpskom narodu, a bilo ih je kroz istoriju srpskog naroda pa sve do danas.

Zato veliko poštovanje i zahvalnost svim bezbednosnim strukturama na velikom požrtvovanju kako bi naša zemlja ostala bezbedna. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Borka Grubor.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Grubor, izvolite.

BORKA GRUBOR: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, amandman predstavlja pokušaj da se u ovom predlogu zakona da akcenat na obrazovanje i osnaži opredeljenje za brigu o razvoju naše zemlje kroz ulaganje u budućnost. To ulaganje će se mnogostruko vratiti kroz bolji i zdraviji život sadašnjih a i budućih generacija.

Vojno obrazovanje je oduvek u Srbiji bilo vrlo važno zbog našeg geopolitičkog položaja, a uticaj na nivou medicinske doktrine doveo je do toga da su vojne zdravstvene ustanove uvek prednjačile u poboljšanju sveobuhvatnog zdravstvenog sistema Republike Srbije. Kontinuiranim školovanjem kadrova u vojnim zdravstvenim ustanovama, kao i njihovom akreditacijom, stvara se mogućnost podizanja ukupnog nivoa standarda zdravstvene zaštite ne samo vojnih osiguranika već i svih naših građana.

Vojnomedicinska akademija u Beogradu je vrhunska medicinska obrazovna i naučnoistraživačka ustanova sa međunarodno priznatom reputacijom i tradicijom dugom 174 godine. U okviru svojih 27 klinika, 17 instituta, Specijalističke poliklinike, Nacionalnog centra za kontrolu trovanja, Centra hitne pomoći, Centra za transplantaciju, u ovoj ustanovi godišnje se pregleda 230.000 građana civila, tj. 40% civilnih osiguranika. Od pre nekoliko godina VMA je potpuno integrisana u republički zdravstveni sistem i pruža najkvalitetnije zdravstvene usluge svim građanima Republike Srbije. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Ivana Nikolić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Koleginice Nikolić, izvolite.

IVANA NIKOLIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, kako je predmet ovog zakona, između ostalog, planiranje i organizovanje vojnog obrazovanja, kao i druga pitanja od važnosti za funkcionisanje vojnog obrazovanja i njegov razvoj, ovim amandmanom želim da istaknem značaj sagledavanja problematike svih vidova saobraćaja kao izuzetno važne oblasti u funkcionisanju bilo kog sistema, pa tako i sistema odbrane i bezbednosti jedne države. Kako su saobraćaj i saobraćajna infrastruktura od velike važnosti za razvoj i dobro funkcionisanje sistema, napominjem da i u Vojsci Srbije poseban akcenat treba da bude na ovoj oblasti kako bi se sve prednosti koje saobraćaj nosi sa sobom uvrstile u sistem odbrane, a pripadnici Vojske imali neophodna znanja i veštine.

Dolaskom na vlast SNS-a i na čelo Republike Srbije gospodina Aleksandra Vučića, na sve moguće načine se pribegava rešavanju nagomilanih problema građana Srbije. Sistemski i odgovorno se pristupa rešavanju problema u svim oblastima pa tako i u ovoj, naročito vodeći računa da Vojska Srbije jača vlastite kapacitete i da štiti nacionalnu bezbednost, a posebno ulažeći napore da sistemi svih nivoa obrazovanja, pa i vojnog, budu sve bolji.

Kako je ovakvim predlogom zakona predviđeno i stalno usavršavanje nastavnog osoblja, unapređenje obrazovno-vaspitnog rada i izvođenje posebnih programa usavršavanja profesionalnih pripadnika Vojske Srbije i državnih službenika, sigurna sam da bi poseban akcenat, odnosno posebno bavljenje

saobraćajem u svim nivoima obrazovanja svakako doprinelo razvoju naše zemlje. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Svetlana Nikolić Pavlović.

Da li neko želi reč? (Da.)

SVETLANA NIKOLIĆ PAVLOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, ovim amandmanom predlažem da se u članu 1. Predloga zakona doda stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije s posebnim osvrtom na unapređenje medicinskih ustanova.“ Time se dodatno definiše član 1. predloga ovog zakona.

Prva civilna bolnica u Pomoravlju osnovana je u Ćupriji, a prva okružna takođe u Ćupriji 1906. godine. Tada i sada Opšta bolnica je ostala najsavremenija bolnica u tom delu Srbije. Danas u okviru zdravstvene delatnosti ona pruža preventivne, socijalno-medicinske, dijagnostičke, terapijsko-rehabilitacione usluge u obimu koji odgovara potrebama i zahtevima populacije Pomoravlja. Takođe se obavlja obrazovno-nastavni i istraživački rad, pri čemu je Opšta bolnica u Ćupriji nastavna baza za Srednju medicinsku školu od njenog osnivanja 1958. godine i za Visoku medicinsku školu strukovnih studija, takođe od njenog osnivanja 1998. godine.

Uz postojanje dijagnostičkih aparata visoke tehnologije kao što su skener, mamograf, gama kamera, ultrazvučni aparati različitih namena, EEG, EMG, hiperbarična komora, Opšta bolnica je na zavidnom nivou pružanja zdravstvenih usluga svojim osiguranicima. Za razliku od susednih bolnica u Pomoravskom okrugu, svojim pacijentima pruža medicinske usluge u okviru Regionalnog centra za tretman i lečenje opekovina, Regionalnog centra za hemodijalizu, Odeljenja za infektivne bolesti, neurohirurgije, neurologije, maksilofacialne hirurgije, plastične i rekonstruktivne, kardiologije sa koronarnom jedinicom i pejsmejker centrom, hiperbarične komore, nuklearne medicine. To su službe koje odvajaju ovu bolnicu od susednih bolnica u Pomoravskom okrugu.

Zahvaljujući razumevanju Ministarstva zdravlja, Vlada Republike Srbije odobrila je Opštoj bolnici u periodu od poslednje tri godine prijem u stalni radni odnos ukupno 39 izvršilaca (lekara, sestara i nemedicinskog osoblja), a u istom periodu Ministarstvo zdravlja je opredelilo više od 20.000.000 dinara kako za medicinsku opremu tako i za rekonstrukciju operacionih sala, ambulanti, sanitarnih čvorova.

S obzirom na to da se najveći vojni poligon u Republici Srbiji, Pasuljanske livade, nalazi samo dvadesetak kilometara od Ćuprije, smatram da je potrebno da se nastavi sa daljim materijalnim ulaganjem i kadrovskim razvojem

Opšte bolnica Ćuprija, jer to znači i ulaganje u sigurnost i bezbednost pripadnika oružanih snaga Vojske Republike Srbije. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Jelena Mijatović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Arsić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Tanja Tomašević Damjanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

TANJA TOMAŠEVIĆ DAMNjANOVIĆ: Hvala, poštovani predsedavajući.

Poštovani gospodine ministre sa saradnicima, kolege i koleginice narodni poslanici, amandmanom koji sam podnela na Predlog zakona o vojnom obrazovanju dodatno se definiše član 1. Predloga zakona.

Obrazovanje kao proces usvajanja znanja, sticanja veština, razvoja sposobnosti jeste bitan segment svih društvenih aktivnosti i bitan segment sveobuhvatnog razvoja Republike Srbije. To je proces koji traje čitavog života. To je suštinski osnov i egzistencijalna potreba svakog čoveka. Vojno obrazovanje je od posebnog značaja za odbranu Republike Srbije. Vojno obrazovanje obuhvata školovanje, usavršavanje i vojno stručno osposobljavanje za potrebe Vojske Srbije.

Predlog zakona o vojnom obrazovanju je veoma bitan i potreban kako bi se usvajanjem ovog propisa koji uređuje specifičnosti vojnog obrazovanja dovršio proces usklađivanja propisa i vojnoškolske ustanove mogle da postanu integralni deo obrazovnog sistema Republike Srbije. Na ovaj način otklonili bi se i problemi koji nastaju u primeni važećih zakona, doprinelo bi se pravnoj sigurnosti, izvesnosti, rešila bi se sporna pitanja vezana za status, organizaciju i rad vojnoškolskih ustanova, čime bi normativnopravno u potpunosti vojno školstvo postalo sastavni deo obrazovnog sistema Republike Srbije. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Petković.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Petkoviću, izvolite.

VLADIMIR PETKOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, gospodo generali i pukovnici, dame i gospodo narodni poslanici, predložio sam amandman na član 1, gde se dodaje stav 3. Razlog za podnošenje amandmana je sledeći: ako se setimo, kroz istoriju Vojske Srbije obrazovanje Vojske Srbije uvek je bilo na najvišem mogućem nivou, kako od Vojne gimnazije, Vojne akademije, pa i studenti koji su bili najbolji u klasi imaju

priliku i imali su priliku da budu odabrani za doškolovanje, za školu nacionalne bezbednosti i da, samim tim, postanu generali.

Ono što bih želeo posebno da istaknem jeste da živimo u eri digitalizacije. Samim tim, iako je već u velikoj meri vojno obrazovanje prihvatiло digitalizaciju, smatram da bi bilo potrebno kompletно digitalizovati obrazovanje da bismo pojednostavili, ubrzali i unapredili vojno obrazovanje.

Dozvoliće mi da kažem ili da ponovim ono što sam rekao pre nekoliko minuta, da samo odabrani imaju priliku da završe školu nacionalne bezbednosti. Jedan sam, možda, od retkih koji je imao priliku da se susretne i da bude redovan vojnik u doba posleratne istorije, posle bombardovanja, imao sam priliku da upoznam jako veliki broj generala. Ono što mogu da vam prenesem, sa zadovoljstvom, jeste da su to ljudi, zaista, za svaku pohvalu. Imao sam čak priliku da budem u Kabinetu Prve armijske oblasti, u čijoj komandi je bio general-pukovnik Miodrag Simić. O svim generalima koje sam imao prilike da upoznam imam samo reči hvale i da zaslužuju da časno služe otadžbini.

Ono što bih posebno želeo da naglasim jeste da svakako moramo doprineti i podržati kako Vladu Republike Srbije tako i predsednika Republike Srbije Aleksandra Vučića u nastojanju da se kompletan sistem digitalizuje, a posebno da se pojača u oblasti obrazovanja. Ja vam se zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Nenad Mitrović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Mitroviću, izvolite.

NENAD MITROVIĆ: Poštovani predsedavajući, gospodine ministre sa saradnicima, gospodo officiri, dame i gospodo narodni poslanici, ja sam podneo amandman na Predlog zakona o vojnom obrazovanju – u članu 1. Predloga zakona dodaje se stav 3. Amandmanom se dodatno definiše član 1. ovog zakona.

Važeći Zakon o vojnim školama i naučnoistraživačkim ustanovama usvojen je 1994. godine. S obzirom na to da je postojala potreba da se usvoji zakon o vojnom obrazovanju koji će uskladiti propise o vojnem školstvu sa sistemom obrazovanja u Republici Srbiji, na ovaj način otklanjaju se posledice propuštanja opštег roka za usklađivanje zakona sa Ustavom, što je bilo predviđeno članom 15. Ustavnog zakona za sprovodenje Ustava Republike Srbije.

Ono o čemu ću govoriti je svakako angažovanje Ministarstva odbrane i Vojske Srbije u pružanju stručne pomoći civilnom stanovništvu. Na teritoriji Pčinjskog upravnog okruga 2016. godine imali smo zajedničko medicinsko angažovanje, koje je predstavljalo humanitarnu asistenciju mešovitih medicinskih timova Vojske Srbije i garde Ohaja civilnom stanovništvu. U ovu aktivnost, kao podrška, bilo je uključeno i Koordinaciono telо za opštine Preševo, Bujanovac i Medveđu. Aktivnost se ogledala u organizaciji lekarskih

pregleda u selima koja su udaljena od zdravstvenih stanica u gradovima. Ovom aktivnošću bila su obuhvaćena sledeća mesta: u opštini Preševo sela Reljan i Cerevajka, u opštini Bujanovac Muhovac, Lučane, Klenike i Letovica i u gradu Vranju sela Vlase i Vrtogoš.

Izuzetna zahvalnost Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije za jednu ovakvu aktivnost, jer je zajedničko medicinsko angažovanje dalo izuzetne rezultate. Pregledan je veliki broj pacijenata, a aktivnost je bila od višestruke koristi kako po lokalno stanovništvo tako i u detektovanju problema sa kojima se susreću pacijenti i lekari u ovim lokalnim zajednicama.

Pozivam narodne poslanike da u danu za glasanje podrže zakon o vojnem obrazovanju. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milija Milić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Kolega Miliću, izvolite.

MILIJA MILETIĆ: Uvaženi predsedavajući, poštovani ministre sa našim oficirima, kolege poslanici, građani Srbije, kao i uvek do sada kao poslanik podneo sam amandmane vezane za nerazvijena područja, za područja u kojima treba ulaganje, gde je naša vojska u prethodnom periodu dala veliki akcenat u pomoći razvoju jugoistoka Srbije kada je bilo najteže.

Inače, što se tiče obrazovanja u vojsci, to je nešto za nas vrlo bitno, jer svi znamo da bez znanja nema ni imanja. Zato ću uvek podržati sve one zakone koji daju napredak i razvoj naše vojske, jer smo svedoci svih neželjenih stvari koje su se dešavale u prethodnom periodu. Znamo unazad nekoliko godina, kada su bili veliki snegovi, kada je bio veliki ledolom, kada je bilo problema sa strujom, tada je naša vojska, na čelu sa tadašnjim ministrom gospodinom Gašićem, dolazila kod nas na jugoistoku Srbije i zajedno sa nama radila da se osposobi i radi elektromreža i, na taj način, da može da funkcioniše jugoistok Srbije.

Ja sam svedok tih događanja, video sam tada da naša vojska ima sposobnost i snage da pomaže našim civilima. Tada smo zajedno sa našim vojnicima radili na terenu; obilazili smo naša sela, gde smo sa ljudima koji su zdravstveni radnici merili pritiske i radili sa našim ljudima, sa starim ljudima na terenu, i na taj način dali još veći doprinos da se naša vojska još više ceni i poštuje.

Inače, svi znamo da je naša Srbija opstala zahvaljujući naša tri stuba a to su: selo, vojska i naša srpska crkva. Ta tri stuba su spasla našu zemlju Srbiju i zbog toga svi mi imamo veliko poverenje u našu vojsku. Angažovanjem naše vojske u prethodnom periodu pokazalo se da je to ono što treba, što treba da se radi.

Još jednom, uvaženi ministre gospodine Vulin, ja stvarno podržavam i vaš rad jer sam siguran da ćeete vašim angažovanjem u narednom periodu dati još veću podršku svim onim ljudima koji su svojim znanjem i umećem pokazali kako treba da se radi za našu zemlju Srbiju. Tako je i naš general Lazarević pokazao kada je bilo najteže, a sada će to svoje znanje dati nekim drugim ljudima, akademcima, da mogu da uče, da rade i da budu ljudi koji će spasti naš narod i našu zemlju Srbiju.

Još jednom pozivam sve ljude, sve poslanike ovde u Skupštini, da damo podršku mom amandmanu, da radimo na razvoju nedovoljno razvijenih područja i da naša vojska bude još jača i moćnija, jer samo tako će da nas poštuje ceo svet.

Još jednom zahvaljujem, i velika podrška od mene i moje Ujedinjene seljačke stranke Vojsci Srbije, našem selu i našoj crkvi.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, kolega Miletiću.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Vladimir Orlić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, kolega Orliću.

VLADIMIR ORLIĆ: Zahvaljujem.

Intencija amandmana na član 1. jeste da se dodatno podvuče neposredna veza između sistema obrazovanja, uključujući vojno obrazovanje, i pitanja ukupnog razvoja jednog društva.

Trenutno je u Republici Srbiji aktuelna tema pitanje formiranja strateških pristupa našem obrazovanju, visokom obrazovanju, u narednoj deceniji, u periodu od 2020. do 2030. godine. Neki od aspekata koji se tiču neposredno obrazovanja biće definitivno dodatno podržani od strane države, dakle kroz programe na najvišem nivou.

Među te aspekte sigurno spada, kako možemo da vidimo iz zvaničnih podataka, i pitanje mogućnosti formiranja centara za saradnju između institucija koje se bave obrazovanjem i privrede. Zašto je to važno za jednu državu, potpuno je jasno. Dakle, mogućnost da se na taj način dodatno podstakne rast, da se dodatno podstakne razvoj, potpuno je jasna. U modelu koji definiše jedan državni princip formiranja odgovarajućeg rasta ne na potrošnji, kao što je nekada pogrešno bio slučaj, već na investicijama i izvozu, mi smo, činjenica je, danas u prilici da konstatujemo odlične rezultate, kao što je kvartalni nivo rasta od 4,5%.

Poznato je, kada govorimo o obrazovanju, da sistem vojnog obrazovanja formira izvanredne stručnjake u onim oblastima koje se neposredno tiču vojne problematike, ali ne samo u tim oblastima. Generalno, izvanredni stručnjaci za oblasti kao što su mašinstvo, sistemi upravljanja, komunikacije i drugi formiraju se upravo kroz sisteme vojnog obrazovanja. Ti ljudi danas npr. učestvuju u odličnim rezultatima kao što su, kada o izvozu pričamo, formirani ugovori u oblasti naoružanja vredni 718.000.000 dolara samo u ovoj godini, dakle, samo za ovih nekoliko meseci koliko je proteklo do danas.

Da prepoznamo dobar prostor, da taj kontekst učinimo i širim, da se ne odnosi samo na naoružanje i vojnu opremu, to je obaveza odgovornog društva, ozbiljne države, kakva Srbija jeste danas. Naravno, sve suprotno onome kakva je bila do 2012. godine. Hvala lepo.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Jovica Jevtić.

Da li neko želi reč?

Kolega Jevtiću, izvolite.

JOVICA JEVTIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre, gospodo officiri, na Predlog zakona o vojnem obrazovanju koji je podnela Vlada Republike Srbije podnosim amandman na član 1. predloženog zakona u smislu dodavanja stava 3. koji precizira predmet koji se uređuje ovim zakonom, u smislu uticaja vojnog obrazovanja na ravnomerni razvoj Republike Srbije.

Analizom postojećeg stanja u oblasti vojnog obrazovanja dolazimo do zaključka da postojeće zakonsko rešenje koje uređuje pomenutu oblast nije u skladu sa propisima koji uređuju sistem obrazovanja u Republici Srbiji. Osnovna svrha predloženog zakonskog rešenja je upravo sinhronizacija i usklađivanje organizacije i rada vojnoškolskih ustanova sa propisima koji uređuju obrazovanje u Republici Srbiji, zatim, doprinos pravnoj sigurnosti i izvesnosti i rešavanje pitanja koja su ostala sporna a vezana su za rad, status i organizaciju vojnoškolskih ustanova.

Ne moramo ići mnogo unazad u istoriju da bismo izvukli zaključak da je vojno obrazovanje i sam sistem vojnoškolskih ustanova duboko usađen u svest naroda kao jedan nadasve tradicionalno pravičan sistem, koji je pružao istu šansu svima bez obzira na kategoriju društvenog staleža iz kojeg su poticali polaznici, bez obzira na naciju i veroispovest, što je u suštini omogućavalo da se temelji tog sistema podjednako razvijaju u svim delovima čitave zemlje. Zaista, ako realno sagledamo sve činjenice koje definišu prošlo vreme, moramo najiskrenije reći da je sistem vojnog obrazovanja možda jedini sistem koji je omogućio ravnomerni razvoj čitave zemlje. To je sistem koji je omogućio iste šanse za obrazovanje i napredak svima. Tradicionalno, u našem narodu zauzima visoko mesto u smislu pravičnosti, discipline, rada i poštenja.

Može se reći da je sistem vojnog obrazovanja uvek i do kraja bio kompatibilan sa realnim životom naroda, da je sa njim proživljavao i doživljjavao sve pore društvenog života i uspevao da iz tog stanja izvuče ono najbolje i da na tome gradi napredak čitave zemlje, u svim sferama društvenog života. Ravnomerni razvoj čitave zemlje je svakako ideal kome težimo, bez obzira na oblast društvenog života o kojoj debatujemo. Zbog svega napred rečenog, vezano za značaj vojnog obrazovanja za građenje sistema koji će to omogućiti, mislim da je predloženi amandman jedan vid doprinosa toj ideji. Zahvalujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Veljković. Kolega Veljkoviću, izvolite.

DRAGAN VELJKOVIĆ: Hvala, predsedavajući.

Uvaženi ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, odredbom člana 1. predloženog zakona o vojnom obrazovanju utvrđen je predmet zakona kojim se uređuju ciljevi vojnog obrazovanja, uzimajući u obzir specifičnosti i prirodu vojnog obrazovanja u odnosu na obrazovni sistem Republike Srbije, školovanje, usavršavanje i stručno osposobljavanje za potrebe odbrane i Vojske, kao i mnoga druga pitanja, sa fundamentalnim ciljem da se u ličnosti pripadnika Vojske Republike Srbije integrišu odgovornost, znanje, vojnička čast i kreativnost modernog vojnika čvrsto oslonjenog na našu istoriju i vojničku tradiciju.

Predloženim amandmanom dodaje se stav 3, kojim se dodatno definiše predmet zakona, a odnosi se na sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na prava raseljenih lica.

Poštovane kolege, raseljena lica su najranjivija kategorija stanovništva u Republici Srbiji. Ona danas, nakon proteka skoro dve decenije od okončanja sukoba, ne uživaju zagarantovana prava predviđena međunarodnim dokumentima, pre svega Konvencijom o ljudskim pravima, a to je pre svega pravo raseljenih lica da se vrate svojim domovima i da im se vrati imovina oduzeta tokom razdoblja raseljenja ili da budu obeštećena za imovinu koja im ne može biti vraćena.

Polazeći od aktuelne konstelacije prilika na Kosovu i Metohiji, koja se ogleda u lošim bezbednosnim uslovima, nefunkcionalanju pravosudnih i drugih privrednih institucija, komplikovanom pravnom sistemu, raseljena lica samostalno teško mogu realizovati svoja osnovna ljudska prava. Upravo u tom kontekstu, Kancelarija za Kosovo i Metohiju, u saradnji sa EU i drugim međunarodnim organizacijama, u kontinuitetu nastavlja da pruža besplatnu pravnu pomoć, koja se odvija kroz aktivnosti projekta „Promocija i zaštita imovinskih prava interna raseljenih lica, izbeglica i povratnika po osnovu sporazuma o readmisiji“.

Realizacijom Projekta predviđeno je ostvarivanje sledećih rezultata: pružanje besplatne pravne pomoći internu raseljenim licima, izbeglicama i povratnicima na način kojim se obezbeđuje puno ostvarivanje njihovih ljudskih prava; unapređeno praćenje i izveštavanje o stanju ljudskih prava i zakonodavnih promena i drugim temama koje utiču na izbeglice i internu raseljena lica; povećana dostupnost informacija koje su neophodne za ostvarivanje prava izbeglica, raseljenih lica i povratnika. Planirani rezultati ostvaruju se kroz aktivnosti pružanja pravne pomoći raseljenim licima, zastupanje pred sudovima i drugim relevantnim institucijama na Kosovu i Metohiji, a izbeglicama izrada

pravnih dokumenata, podnesaka, pisanja izveštaja o temama koje se tiču ostvarivanja prava, pružanje pomoći prilikom prikupljanja dokumenata.

S obzirom na to da se najveći broj nerešenih pravnih slučajeva odnosi na imovinu, pravnici angažovani na Projektu najviše se bave slučajevima povrata imovine i naknade štete i drugim imovinskim pitanjima kao što su nelegalno zaposedanje imovine, prevarne transakcije i otuđenje imovine, nelegalna eksproprijacija, kao i pitanja privatizacije. Treba istaći da je podneto 40.000 zahteva za povraćaj imovine i preko 20.000 tužbi za naknadu štete za oštećenu i uništenu imovinu pred sudovima na Kosovu i Metohiji, koji se, nažalost, ne procesuiraju.

Pored prava na imovinu, Projekat je posebno usmeren na ekonomска i socijalna prava, kao i zabranu diskriminacije raseljenih lica. Jedno od osnovnih sredstava pravne zaštite kojim se koristi tim pravnih stručnjaka jeste direktno zastupanje pred sudovima i institucijama na KiM.

Projekat, pored neposrednog rada sa klijentima, radi i na identifikaciji institucionalnih i zakonodavnih nedostataka i problematične prakse koja ima negativan uticaj na ostvarivanje prava raseljenih. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Duško Tarbuk.

Da li neko želi reč?

Kolega Tarbuk, izvolite.

DUŠKO TARBUK: Zahvaljujem, gospodine Arsiću.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvaženi oficiri Vojske Srbije, želeo bih da predložim amandman na član 1. Predloga zakona o vojnem obrazovanju i dodam stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na efikasnost lokalne samouprave“.

Predloženim amandmanom utvrđuje se jedinstvo vođenja politike razvoja vojnog obrazovanja i obrazovanja za potrebe odbrane koje se ostvaruje delom preko organa lokalne samouprave, regionalnih centara u nadležnosti Ministarstva odbrane i Vojske Srbije i stvara školovan, obučen, ospozobljen kadar, sposoban za poslove odbrane i bezbednosti kako na nivou lokalne samouprave tako i na celoj teritoriji Republike Srbije.

Smatram da adekvatno obrazovana i obučena lica mogu dosta toga da daju svojim lokalnim samoupravama, organima na koje su građani direktno upućeni, tako da su pripadnici Vojske Srbije kao organa u koji građani Srbije imaju veliko poverenje superiorni u edukaciji i pripremi organa lokalne samouprave za niz nepredvidljivih, vanrednih okolnosti kojima mogu biti izloženi. Lokalna samouprava mora biti profesionalna, efikasna, a to se može postići jedino istim takvim obrazovanjem.

Moram da se prisetim, kada govorim o Vojsci i kada vidim uniforme u našem parlamentu, svog služenja vojnog roka – to je bilo 1990/91. godine.

Sećam se i dana kada sam skinuo uniformu, 4. septembar, tada sam prvi put video razliku između momka koji je otišao u vojsku i čoveka koji je izašao iz nje. Vojska je jedna ozbiljna učiteljica života i žalim za vremenima kada je vojni rok bio obavezan.

U svakom slučaju, želim da u danu za glasanje moje kolege podrže ovaj zakon i, naravno, ako budu imali snage i vremena, moj amandman. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Reč ima narodni poslanik Gorica Gajić, po amandmanu.

Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, gospodine predsedavajući.

Osvrnula bih se na amandman kolege Tarbuka pošto se ovde apostrofira neka saradnja sa lokalnim samoupravama.

Poštovani gospodine ministre, poštovana gospodo oficiri, s obzirom na ovako predložene amandmane, ja mislim da je vas ovde malo. S obzirom na lepezu delatnosti koje se ovde kroz amandmane pominju, od poljoprivrede, preko digitalizacije pa sve do infrastrukture, ovde bi trebalo da sedi cela Vlada ne bismo li svi raspravljali o ovim predloženim amandmanima od strane vladajuće stranke i ne bismo li se svi ubedili da sutradan glasamo za ovakve predloge amandmana i da, naravno, sve ovo bude ugrađeno u predlog zakona o obrazovanju u Vojsci.

Vi, gospodo oficiri, vrlo dobro znate koliko košta školovanje jednog oficira i koliko košta državu njegovo usavršavanje, kao što znate, znamo i vi i mi, koliko mladih oficira posle završene škole i Vojne akademije (a imamo prilike da ih svake jeseni promovišemo ovde ispred Doma Narodne skupštine) odlazi iz Vojске Srbije.

Ja neću ovde govoriti kao pojedini poslanici koji su sa vama polemisili o tome koliko je ljudi odnosno mladih oficira otišlo iz Vojске Srbije, vi to najbolje znate. A znam, recimo, samo da su u mom Svilajncu tri mlada oficira unazad godinu dana otišla iz Vojске Srbije. Jedan od njih je čak pozivan i da radi pri Generalštabu, ali s obzirom na njegovu platu od šezdeset ili sedamdeset hiljada dinara, ponižavajuće je da on sa tim novcem može da izdržava svoju porodicu i plaća stan jer nema rešeno stambeno pitanje. Mnogo smo o tome govorili ovde kada su u pitanju uopšte status i problemi našeg oficirskog kadra.

Pa valjda i otuda što su nas napustili mlađi i školovani oficiri, u jednom od zakona u ovom vojnem setu predviđa se da možemo neko formacijsko mesto koje predviđa oficirski kadar da popunimo i civilima koji su zaposleni pri Vojsci Srbije. To je dato da bi se popunila upražnjena mesta, ali to sigurno ne može da bude dobro rešenje za Vojsku Srbije. Nemojte da se ponavljaju slučajevi kao što je Vojna ustanova „Dedinje“, koja umesto da na čelu ima pukovnika, ima doskorašnjeg šefa sale te ustanove. To nije dobro za Vojsku Srbije.

Što se tiče saradnje, odnosno odnosa ovog zakona o obrazovanju u Vojsci i lokalnih samouprava, gradova i opština, možda bi tu trebalo da se fokusiramo na nerešena pitanja napuštenih kasarni i domova Vojske Srbije. U mnogim gradovima, pa i u mom Svilajncu, kasarne i domovi Vojske Srbije propadaju. Niko se ne obazire, ta imovina stoji. Da li možemo, ja sam pokušavala svojevremeno kao lokalni funkcijer, da sa Vojskom Srbije rešimo neke svojinske odnose, jer svojevremeno su opštine davale zemljište na kojima su se podizale kasarne? Ovog momenta ni lokalne samouprave ni Vojska Srbije apsolutno nikakvu korist nemaju od tih ustanova i tih objekata. To bi trebalo da bude predmet odnosa između Vojske Srbije i lokalnih samouprava.

Na kraju, gospodo oficiri, vojno obrazovanje – da, oficirski kadar – da, ali pitam vas da li mislite da mladi muški naraštaj u našoj Srbiji treba da ima, ako ne vojno obrazovanje, neku vojnu obuku? Kao majka sina, a verujem i mnoge ovde poslanice, ne mogu da se pomirim sa činjenicom da naša muška deca ne znaju da rasklope ili sklope najobičniju pušku. I mi, nekadašnji gimnazijalci od pre dvadeset i trideset godina, imali smo vojnu obuku, imali smo gađanje, pa smo i mi devojke tada znale da rukujemo oružjem. Danas momci koji nisu profesionalni vojnici, čast profesionalnoj vojsci, ostaju vojno potpuno neobučeni. Smatram da je to nedopustivo. Dajte da iznađemo modus kako da ti mladi momci makar najosnovniju vojnu obuku prođu, ne bi li, za ne daj bože, bili na korist svojoj otadžbini. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, ministar Vulin.

ALEKSANDAR VULIN: Zahvaljujem se.

Civili će moći da zamenjuju vojнике, kao što će i vojnici moći da zamenjuju civile, na tačno određenim i specifičnim dužnostima, kada jednostavno ne možete da nađete, na primer, informatičara, pravnika, što je mnogo češće. Jednostavno, ne možete da nađete pravnika s položenim pravosudnim ispitom i da bude pukovnik. Vrlo često ne možete to da nađete. Dakle, u tim specifičnim stvarima će dolaziti civili. Isto tako, otvorili smo prostor za oficire da mogu da zauzimaju civilna mesta tamo gde smatramo da je to dobro i korisno. Mislim da je to dobra stvar. Ne treba vezivati sebi ruke, nego treba dati mogućnost vojsci da funkcioniše.

Po pitanju ovog važnog pitanja koje ste pokrenuli, vojne obuke ili nečega što možemo nazvati vojnom obukom, sektor civilne odbrane je bio ukinut. Znači, ukinut je sektor koji se bavio time. Uveli ste profesionalnu vojsku, a ukinuli ste ono što vam priprema rezervu. To ste uradili namerno. Mi smo to sada vratili i u saradnji sa Ministarstvom prosvete (to ne može da se reguliše ovim zakonom) upravo radimo na modalitetima kako da kroz školstvo, kako da kroz celokupan sistem dođemo do određenih znanja i vještina koje su nam neophodne, i kao vojna obuka, ali i kao delovanje civilne zaštite, u slučaju elementarnih nepogoda, sve one stvari koje su nam korisne u svakodnevnom životu. Naravno da treba da

nađemo određeni modus, vodeći računa o zakonu, pravilima, šta mogu maloletnici, šta mogu punoletni itd.

U svakom slučaju, na tome se radi, i to upravo sa Ministarstvom prosvete. Vratili smo, kažem, ovaj sektor, prvenstveno sa ciljem da obezbedimo mogućnost da se što veći broj naših građana, u skladu sa svojim mogućnostima, upozna sa načinima kako da pomogne odbrani zemlje.

Mi imamo strategiju koja se zove, oduvek, i nikad nije bila promenjena – totalna odbrana. To znači da svi učestvujemo na način na koji možemo, ali ne pripremamo nikoga za totalnu odbranu. E, to će se prekinuti i promeniti. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Pravo na repliku, narodni poslanik Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Dame i gospodo narodni poslanici, pokušaću da ne budem suviše grub prema koleginici iz Demokratske stranke Srbije koja je pokušala da bude duhovita na račun amandmana Srpske napredne stranke, ali to joj baš nije pošlo za rukom.

Znate, koleginice, postoji nešto što je mnogo ozbiljnije i što je nanelo mnogo veću štetu Vojsci Srbije i Ministarstvu odbrane od ove vaše dosetke da treba da bude prisutna cela Vlada da bi se razmatrali amandmani Srpske napredne stranke. Za vreme vaše vlasti, samo da vas podsetim, najbolji srpski oficiri su isporučeni Haškom tribunalu. Pavković, Lazarević, koji su branili Srbiju na Kosovu i Metohiji. Isporučen je pukovnik Veselin Šljivančanin, znate kako; imate snimke na „Jutjubu“ kako ste hapsili čoveka. Isporučili ste generala Vojske Republike Srpske Zdravka Tolimira, bolesnog čoveka, tako što ste ga uhapsili ovde u Beogradu, čamcem ga prebacili preko Save u Bosnu i onda rekli da su ga uhapsili pripadnici MUP-a Republike Srpske! Onda se pojavit u Narodnoj skupštini 2018. godine i ronite krokodilske suze nad Vojskom Srbije, nad Kosovom i Metohijom i pitate ministra Vulina – a ko će da obučava našu mušku decu da sklapaju i rasklapaju puške?!

Da niste radili to što ste radili zajedno sa Demokratskom strankom, verujte mi, bilo bi i te kako mnogo više oficira koji bi umeli, kako vi kažete, našu mušku decu da obučavaju ne samo kako se sklapaju i rasklapaju automatske puške, nego kako se voli i kako se brani otadžbina. Ali vi ste radili za vreme vaše vlasti sve suprotno.

Da vam ne spominjem onu sramnu trgovinu sa generalom Lazarevićem – nudili ste mu, ako se ne varam, „škodu oktaviju“ da on dobrovoljno ode u Haški tribunal, da ga vi ne biste hapsili.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Gorica Gajić.

Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, predsedavajući.

Meni je jako žao što neke kolege zaboravljaju – ili zaboravljaju, da mi ne zamerite na akcentu, pošto se i to ovde zamera – napor Demokratske stranke Srbije i Vojislava Koštunice da se odupre pritiscima zapadnih moćnika i da ne izruči naše dične generale kojima se mi iz DSS-a ponosimo. Ali i vi sada znate kolike pritiske trpite ne biste li ušli konačno u EU.

U momentima kada je Demokratska stranka Srbije pokušavala da tim putem ide i kada je shvatila koja je cena ulaska Srbije u EU, od davanja Kosova i Metohije, od hapšenja svih generala, na čemu smo mi radili, da ih bar hapsimo ili isporučujemo, nazovite to kako god hoćete, po zakonu, a ne da ih, kao neki, lovimo po pijacama... I vrlo dobro znate stav Vojislava Koštunice i DSS-a kada je u pitanju i Haški tribunal, i status Haškog tribunala, i sve naše civilno i vojno rukovodstvo koje je završilo u Haškom tribunalu. Tu cenu nepristajanja na ucene Demokratska stranka Srbije platila je tako što je vratila mandat narodu, jer više nije htela da ustupa i pravi ustupke belosvetskoj zajednici. Tako je završila u opoziciji.

Bilo bi časno da svi mi, kada trpimo velike pritiske sa Zapada, koji traži od nas da se odrekнемo dela teritorije, koji nam ovde naše dične političare i rukovodioce, vojne i civilne, osuđuje kao ratne zločince, vratimo mandat narodu i kažemo – mi nećemo pod takvim uslovima da idemo u Evropsku uniju.

Još nešto na kraju. Svojevremeno je Ivo Andrić govorio, a često se ovde napada DSS: „Šta li sam učinio nekome ko neće ni dobar dan da mi kaže, a prolazi pored mene? Mora da sam mu neko dobro delo učinio.“ Ne zaboravite, gospodo iz SNS-a, Demokratska stranka Srbije vas je podržala u drugom krugu predsedničkih izbora. Zahvaljujući našim glasovima, vi ste došli na vlast.

(Predsedavajući: Privodite kraju, koleginice Gajić.)

Znate kakav je sporazum tada potpisana kada je u pitanju rešavanje problema oko Kosova i Metohije. Vi se tog sporazuma niste držali. Nažalost, vi ste...

(Isključen mikrofon.)

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Po Poslovniku, kolega Komlenski.

Izvolite.

ĐORĐE KOMLENSKI: Zahvalujem, predsedavajući.

Kao i kolega Martinović, bez želje da ulazim u repliku sa koleginicom, moram zaista da kažem da je povređen član 107. i povređeno je dostojanstvo ove skupštine.

Slušati ovde o tome kako je neko pružao otpor isporučivanju naših ljudi, a taj neko je direktno odgovoran za to što su iz Okružnog suda u Nišu aprila 2001. godine puštena na slobodu braća Mazreku, osuđena na po 20 godina zatvora, učesnici napada na Orahovac, kad su oteta 43 civila, kada je očigledno

gospodin kojeg koleginica pominje pružao otpor tako što je bežao u Belanovicu da čuva mačke, praveći se da je neinformisan kada su isporučivali i Slobodana Miloševića Haškom tribunalu... Ako je to bio otpor i ako su oni tako branili Srbiju, bolje da oni nikakav otpor nikada pružali nisu. Koga su oni branili i koga su oni spasavali od Haškog tribunala, ni pakao mu teško neće pasti posle toga.

PREDSEDAVAJUĆI: Polako, koleginice Gajić. Prvo, kolega Komlenski je govorio po povredi Poslovnika. Sada ima pravo na repliku kolega Martinović, pa ako vam on da pravo na repliku, ja će vam dati.

Izvolite, kolega Martinoviću.

ALEKSANDAR MARTINOVIĆ: Nemojte ovo, koleginice, lično da shvatite. Znam ja da vi niste imali nikakvu ulogu u tome, možda ste intimno i bili protiv svega toga, ali ovo govorim zbog građana Srbije. Ovo govorim da se ne zaboravi ko je sistematski upropastio Vojsku Srbije do te mere da ona gotovo nije imala nikakvu borbenu moć.

Jedno od slabljenja borbene moći Vojske Srbije, jedan od načina da se ubije patriotski moral kod građana Srbije bilo je i ono što je radila vaša stranka u vreme kada je vaš bivši predsednik stranke bio predsednik Savezne Republike Jugoslavije.

Kažete da ste vi pružali žestok otpor hapšenju generala. Evo, ja će da vam kažem samo jedan slučaj. Dana 13. juna, ako se ne varam, 2003. godine, nemojte mi zameriti ako sam pogrešio datum, 13. juna 2003. godine, kada je hapšen pukovnik Šljivančanin na sraman način – onako se ne love ni divlje zveri po Africi – jedini koji su pružali otpor ispred njegove zgrade, u kojoj je stanovaо, bili su Aleksandar Vučić i Aleksandar Vulin. Nisam čuo da je bio bilo ko iz Demokratske stranke Srbije, iz Vlade Srbije ili iz tadašnje savezne vlade.

Ja ovde nisam pričao o putu u Evropsku uniju. Pričao sam o tome da narod ne treba da zaboravi ko je najbolje sinove i najhrabrije sinove srpskog naroda isporučivao Haškom tribunalu.

Kad ste pružali toliko snažan otpor, nemoguće je da niste uspeli makar nekog da zaštите. Znači, sve koje su vam tražili, vi ste im dali! Da vam ne pominjem slučaj policijskih generala, koje ste u pidžamama i bolničkim papučama odvodili u Haški tribunal.

Ne možete vi sada da kažete „vratili smo mandat narodu“ i ni za šta niste krivi. Svi vi, sva ona grupacija...

(Predsedavajući: Privedite kraju, gospodine Martinoviću.)

Završavam.

... Od 19 stranaka, udruženja, organizacija, šta ste već bili, koji su 5. oktobra 2000. godine došli na vlast, svi ste vi krivi za situaciju u kojoj se 2012. godine našla Vojska Srbije. I svi ste vi krivi za ono sramno hapšenje najhrabrijih srpskih oficira, kako Vojske tako i Policije.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Pravo na repliku, koleginica Gajić.

GORICA GAJIĆ: Hvala, predsedavajući.

Jednom prilikom sam ovde, isto tako u polemici sa vama, govorila o poteškoćama koje su imale sve vlade Republike Srbije unazad dvadeset godina, pa možda i više, hajde tu da uključim i vreme Slobodana Miloševića. Nismo mi ovde od juče i svi znamo kakve smo pritiske po raznoraznim osnovama trpeli. Posle 2000. godine, odnosno 2004. godine, kada je Demokratska stranka Srbije preuzeila, hajde da kažem, kormilo vlasti, kada je Vojislav Koštunica postao premijer ove zemlje, samo on zna, i mi, šta nas je sačekalo.

I stvarno moram da vas podsetim, nemojte svu krivicu za raspad Vojske Srbije da svaljujete na DSS. Mi smo imali koalicione partnere sa kojima smo morali da tražimo neki najmanji zajednički sadržalac. Onog momenta kada su bili ugroženi državni interesi Srbije, teritorijalna celovitost Srbije, mi smo tada, još jednom podvlačim, kao stranka i Koštunica kao odgovoran lider, vratili mandat narodu jer nismo više imali s kim da sprovodimo politiku koju je Demokratska stranka Srbije sama imala u svom programu.

Nemojte da zaboravite, ovde su vas još neki podsećali, ko je kriv za sva ta ratna dešavanja i ratove iz devedesetih godina, ko je tad huškao i ko je tada širio granice Srbije, da ja sada ne nabrajam dokle, kada ste vi bili isto tako u toj stranci.

Zato vas molim, i vas čekaju velika iskušenja. Ova godina će biti godina raspleta oko statusa Kosova i Metohije. Znate kakve pritiske trpite. Nemojte da za tri ili četiri godine, ili sledeće godine, neko isto ovako vas optužuje da ste izdali, prodali ili kako god Kosovo i Metohiju i pokušavate sada da kažete da je to za dobrobit svih nas, koji ćemo da živimo mnogo bolje ako se dogovorimo oko statusa Kosova i Metohije, u prevodu – ako potpišemo obavezujući sporazum sa Prištinom. Vodite računa, teška su vremena i iskušenja, kao što su bila i 2004. godine i 2007. godine. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Po Poslovniku, narodni poslanik Milorad Mirčić.

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Reklamiram povredu člana 107. Naime, treba poštovati ovaj dom i sa uvažavanjem se odnositi prema svakom poslaniku i poslaničkoj grupi. Koleginica je malopre sa određenom dozom ironije rekla da je neko predlagao granice Srbije do ne znam dokle, da ona ne govori.

Kažite slobodno, tamo gde je srpski narod, tamo su granice Srbije. Mi srpski radikali kažemo uvek i ne stidimo se da je to velika Srbija, a videćemo šta će većina da odluči kada dođe do realizacije tog programa. Ali mora da dođe do realizacije, jer mi ne zaboravljamo da je Republika Srpska Krajina okupirana.

Vi, predsedavajući, treba ipak da sprečite ovakav način izlaganja, koji je ne samo ironičan nego i potcenjivački kada je u pitanju program, u ovom slučaju, Srpske radikalne stranke. Mi nemamo nameru da se upuštamo u kontrapolemiku,

da kažemo ko je bio najpolitičar 2000. godine, koga su kao mečku Božanu vodali po Americi, prikazivali na košarkaškim utakmicama i predstavljali kao velikog demokratu. To je bilo tog trenutka nešto što je narod želeo; kada je video da ta „mečka Božana“ ne može da doneše ništa dobro, narod ju je smenio. Ali ne možete da ukinite na taj način ideju i ideologiju srpskog nacionalizma, odnosno granice srpske države tamo gde su istorijski uspostavljene.

PREDSEDAVAJUĆI: Kolega Mirčiću, smatram da nisam prekršio član 107. Poslovnika.

Mogu da vam kažem da ja ne bih bio tako dobar kao vi kada bih branio neke političke grupe, pa mogu da konstatujem da sasvim dobro zarađujete platu i smatram da nisam prekršio Poslovnik.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni?

MILORAD MIRČIĆ: Ne znam čemu vodi ovo, predsedavajući...

PREDSEDAVAJUĆI: Da ili ne? Moram da vam dam odgovor.

MILORAD MIRČIĆ: Da li mogu da se izjasnim?

PREDSEDAVAJUĆI: Da ili ne, samo recite.

MILORAD MIRČIĆ: Kada bi vašima u kući saopštili da li je Arsić homoseksualac i tražili da odgovore sa „da“ ili „ne“, kako bi to izgledalo?

PREDSEDAVAJUĆI: Taj vic sam ja vama ispričao davno, pre mnogo godina.

Pravo na repliku, Aleksandar Martinović.

ALEKSANDAR MARTINOVIC: Ne morate da se žestite toliko, gospođo Gajić. Vojislav Koštunica se odrekao Evropske unije, odnosno puta u Evropsku uniju u izjavi za Televiziju „Pink“ 4. aprila 2008. godine. To je bilo posle svih ovih hapšenja o kojima sam vam ja govorio.

Nemojte da zamenjujete teze. Neće niko iz Srpske napredne stranke, neće niko iz Vlade Srbije da izda Kosovo i Metohiju, ili da potpiše bilo šta što je suprotno interesima države Srbije i njenih građana.

Ja vam samo kažem, srpske generale i srpske oficire u Hag nije isporučivao Aleksandar Vučić, nego vaša stranka i Vojislav Koštunica.

Vi me sada podsećate kako je i nama teško. Teško je, ali da vam navedem samo jedan slučaj: bili su pritisci na Aleksandra Vučića da se uhapsi Vojislav Šešelj i vrati ponovo u Hag. Da li su bili? Šta je rekao Aleksandar Vučić javno na televiziji, na Javnom servisu – nije srpska vlada „Fedeks“ pa da nam pošaljete paket a mi vam taj paket vratimo.

Kada je to rekao Vojislav Koštunica? Nije rekao nikad. Odavde su odlazili „paketi“ živog srpskog mesa u oficirskim uniformama, u bolničkim pidžamama, u Hag. Tamo im se sudilo za zločine koje nisu počinili. Tamo su na silu boga svrstavani u nekakav udruženi zločinački poduhvat, *Joint Criminal Enterprise*; to je nešto što je izmišljeno u Haškom tribunalu da bi se dokazala srpska krivica za raspad bivše Jugoslavije, jer u svakoj optužnici... Ne znam da li

ste imali prilike da čitate te haške optužnice. Pošto ste ljudi isporučivali u Hag, bio bi red da ste malo čitali te haške optužnice. U svakoj haškoj optužnici piše – Milan Martić, Slobodan Milošević, Milan Babić, Radovan Karadžić, Ratko Mladić itd., i druga znana i neznana lica. Ti ljudi nikada nisu bili svi zajedno na jednom mestu da bi dogovorili nekakav plan o stvaranju etnički čiste srpske države. Vi ste takve ljudi isporučivali u Haški tribunal.

(Predsedavajući: Zahvaljujem, kolega Martinoviću.)

Završavam, gospodine Arsiću.

Mi smo pokazali kako može da se odupre pritiscima iz inostranstva kada su u pitanju interesi države Srbije i njenih građana. Vi to niste bili u stanju da uradite.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Pravo na repliku, narodni poslanik Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

Znate kako, kada neko veliča svog lidera, ili bivšeg lidera, a ne drži se nekog elementarnog moralnog korpusa, onda zaista zaslužuje odgovarajuću reakciju.

Hajde da se podsetimo svi ovde i da ne toliko daleku prošlost ovekovečimo onako kako ona zaslužuje. Da li je Vojislav Koštunica pobedio na izborima, i to prvim parlamentarnim izborima posle famoznih petooktobarskih promena? Da li postoji neko ko ima dovoljno savesti da kaže da je Vojislav Koštunica u prvom izbornom krugu odneo pobedu? Da li mu je tada trebalo nekoliko procenata i da li je trebalo da se održi drugi izborni krug? Da li je Slobodan Milošević, kome je Vojislav Koštunica pomogao da bude isporučen Hagu pružajući žestok otpor da Slobodan Milošević ne ode u Hag... Da li je tada trebalo održati drugi izborni krug i proveriti ponovo izbornu volju građana, koja je nesumnjiva i koju SPS uvek poštuje?

Kada nemamo taj elementarni moralni korpus, onda kažemo – Vojislav Koštunica je pružao otpor. Kome? Ili čemu? Da li je pružan otpor onome što podrazumeva devastaciju privrede? Da li je pružan otpor onome što podrazumeva uništenje preduzeća koja su otišla u stečaj? Da li je pružan otpor onome što podrazumeva na stotine hiljada zaposlenih na ulici? Očigledno je da nije. Zbog toga, jednostavno, reakcija na ovakve stavove i ovakve teze mora da usledi, jer ako nemamo moral, onda ćemo istaći činjenice koje ne odgovaraju istini.

Istorija će pokazati da je jedini državnik, jedini predsednik države koji je isporučen nekom međunarodnom sudu – Slobodan Milošević. I da je posle toga još jedan državni funkcijer isporučen na gotovo identičan način, a to je Nikola Šainović.

Prema tome, istina je jedna, istini se uvek mora pogledati u oči i istina se ne može iskriviti. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po Poslovniku, narodni poslanik Gorica Gajić.

Izvolite.

GORICA GAJIĆ: Hvala, predsedavajući. Reklamiram čl. 107. i 108, povredu dostojanstva i da se o redu stara predsednik Narodne skupštine.

Govoreći danas i otvarajući ovu polemiku, ja sam se osvrnula i na teške uslove, između ostalog, vremena Slobodana Miloševića. U tom smislu sam najpozitivnije mislila na sve one pritiske koje je između ostalog trpeo i Slobodan Milošević, kada je u pitanju bila Srbija i sva ona dešavanja, da se ne vraćam, od devedesetih do 2000. godine.

Ali ako mi ovde, narodni poslanici, dozvoljavamo sebi da svoje bivše predsednike država, predsednike vlada, ministre nazivamo pogrdnim imenima, ili ih stavljamo u kontekst nekih događaja, ili ih vezujemo za neke domaće životinje, smatram da jako povređujemo dostojanstvo Narodne skupštine.

Ne zaboravite samo, ja podsećam i vas iz Srpske napredne stranke, kojima mi želimo sve najbolje, da Srbiji donesete napredak – podsetite se malo govora od pre deset-petnaest godina kada su u pitanju sadašnji vaši prijatelji, sada su već partneri, sa Zapada, koji vas ucenjuju i znate kakve pritiske trpite vezano za sva ova dešavanja oko Kosova i Metohije.

Nemojte da te tada naše partnere, koji su kroz agendu koju smo mi tada pokušali, u smislu pristupanja EU, da poštujemo, jer su se svi zaklinjali... Kao što se i vi zaklinjete da ste potpisali Briselski sporazum jer ste zatekli ono što je tadašnja vlada Demokratske stranke već obećala i već uradila u procesu evrointegracija. Nemojte da zaboravite da smo i mi imali neku obavezu po toj agendi. U onom momentu kad smo shvatili da ćemo Srbiju uništiti, i privredno, i vojno, i politički i obrazovno, mi smo prekinuli evrointegracije i sada se zalažemo za to da Srbija bude i vojno i politički neutralna država.

(Predsedavajući: Privodite kraju, koleginice Gajić.)

Zato vam želim da na tom putu, na kome ste sada vi, vodite računa o Srbiji i da o istim tim zapadnim diplomatama koji sada intenzivno dolaze i komuniciraju s vama i vašom vlašću vodite računa da li su vam prijatelji i prijatelji Srbije, jer su upravo oni tražili, insistirali i ucenjivali da sve naše generale, i policijske i vojne...

Bar, mi smo zakon doneli da ih isporučimo Hagu, na žalost Srbije i srpskog naroda. Evo, ja to sada kažem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem, koleginice.

Pozvali ste se na članove 107. i 108. Moram da vam odgovorim nešto. Slažem se da kolege poslanici znaju neki put u svojim diskusijama da preteraju, da kažu dosta toga ružnog i o jednima i o drugima, zna to da bude i neprijatno, ali

zbog toga nijedan život nije uništen, nijedna porodica nije upropošćena. Ja ne mogu da znam šta će koji poslanik u nekom trenutku da kaže. A u ovoj diskusiji i polemici koju ste imali sa kolegom Martinovićem ja to nisam primetio.

Voleo bih da mogu i ja da učestvujem u ovoj diskusiji.

Prvo povreda Poslovnika, narodni poslanik Marijan Rističević.

Izvolite.

MARIJAN RISTIČEVIĆ: Zahvaljujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, čl. 103, vezano za 106, 107, 108.

Kao neko ko je učestvovao 5. oktobra, delimično, moram da kažem da je Vojislav Koštunica dobio između 48,5 i 49,3% glasova. Pobedio je tako što su odbijeni svi glasovi sa Kosova i Metohije, zato što su biračka mesta bila zatvorena u tri sata, a propozicije kažu da su morala da budu otvorena do 19 ili 20 časova. Zahvaljujući odbijanju svih glasova sa Kosova i Metohije – zapamtite, svih glasova sa Kosova i Metohije – Vojislav Koštunica je postao predsednik 5. oktobra, dakle, posle priznanja čak i samog Miloševića da je Vojislav Koštunica dobio najviše glasova.

Realno je bilo ponoviti te izbore za nedelju dana na biračkim mestima koja su ranije bila zatvorena. Takve su bile propozicije, i to je tvrdila i predsednica Savezne izborne komisije, Arežina, koliko se ja sećam. Među nama je bilo ljudi koji su hteli da idu u drugi krug. Ono što će vas iznenaditi, Zoran Đinđić je, a to sam čuo svojim ušima, tražio da ga dotučemo u drugom krugu. Ali Vojislav Koštunica je bio protiv; odbio je sve glasove Srba sa KiM da bi postao predsednik Republike Srbije.

Zato nemojte da se oni pozivaju na lažni patriotizam, na moral. Oni su postali moralni 2008. godine, kada su oslobodili sve šiptarske teroriste (2.108), braću Mazreku, „đakovičku“ i „dreničku grupu“, kada su izručili sve što se moglo izručiti i kada su parafirali SSP i doveli ga gotovo do kraja. Kad više nije imalo šta da se izruči, onda su oni kao bajagi vratili mandat narodu. To je surova istina koju treba da znate.

PREDSEDAVAJUĆI: Pošto vidim kuda ovo ide, u skladu sa članom 112. Poslovnika sada određujem pauzu u trajanju od tri minuta.

(Posle pauze.)

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, nastavljamo dalje sa radom.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Slaviša Bulatović.

(Vjerica Radeta: Poslovnik.)

PREDSEDAVAJUĆI: Koleginice Radeta, nisam mogao da prekršim Poslovnik samo što sam pročitao ime i prezime. Hajde sačekajte makar da kolega završi, pa da ima bar neki osnov.

Znači, primena člana 112. podrazumeva da se anulira sve što se dešavalо u prethodnom delu sednice. Znam o čemu biste da govorite, svi znamo...

(Vjerica Radeta: E, ne znate.)

Dobro, reći ćete mi drugom prilikom. Sada vas molim da nastavimo sednicu.

Reč imala je narodni poslanik Slaviša Bulatović.

SLAVIŠA BULATOVIĆ: Zahvaljujem, predsedavajući.

Uvaženi ministre, gospodo oficiri, predstavnici BIA, poštovane kolege poslanici, na Predlog zakona o vojnom obrazovanju podneo sam amandman u smislu da se u članu 1. posle stava 2. dodaje stav 3, koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na vladavinu prava“.

Činjenica je da se Srbija kao retko koja zemlja u okruženju može pohvaliti dugom i bogatom tradicijom vojnog školstva. Obrazovanje vlastitog oficirskog kadra potreba je koja je bila prepoznata već u prvim decenijama 19. veka i rezultirala je, u krajnjoj liniji, i današnjim sistemom vojnog obrazovanja. Razvoj vojnog školstva bio je tesno povezan sa razvojem srpske vojske, koja je bila oslonac i zaštita nacionalne ideje o stvaranju moderne srpske države u 19. veku. Počev od navedenog perioda, vojne škole u Srbiji iznedrile su čitavu plejadu intelektualaca i stručnjaka u vojnim oblastima, iskusnih vojnih stratega, nepokolebljivih u službi svojoj otadžbini. Mnogi među njima bili su i uspešni naučnici, teoretičari, akademici i visoki državni činovnici.

Ovim predlogom zakona usklađuje se i harmonizuje vojno i civilno obrazovanje u državi, a takođe se promoviše institucionalni okvir koji će zaokružiti proces obrazovanja i naučne delatnosti u oblasti odbrane i bezbednosti Republike Srbije kao razvijene i moderne države. Ako su Vojska i oficirski kor u prošlosti bili nosioci nacionalne ideje i promoteri srpske državnosti, onda je danas Vojska Srbije najpozvanija da tu državnost i njen identitet sačuva, u skladu sa zadacima i misijama za koje je projektovana.

Opredeljenje Republike Srbije i njene vojske da razvija partnerske odnose sa evropskim i svetskim međunarodnim bezbednosnim strukturama manifestuje se, između ostalog, i saradnjom u oblasti vojnog školstva. Stoga je zalaganje za stvaranje kvalitetnog stručnog kadra i svršishodne tehničke i materijalne podrške jedan od prioritetnih zadataka Vojske ali i ulaganje u budućnost srpskog naroda. Zahvaljujem.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvaljujem.

Po amandmanu, narodni poslanik Neđo Jovanović.

Izvolite.

NEĐO JOVANOVIĆ: Zahvaljujem se, predsedavajući.

U slučaju da prekoračim vreme poslaničke grupe, koristiću vreme ovlašćenog predstavnika.

Želeo bih samo da ukažem zarad građana koji prate (barem određeni broj njih) zasedanja i naše diskusije i parlamentarni dijalog koji vodimo u ovom

domu. Zbog čega? Zbog toga što nas često osuđuju, barem nas u koaliciji, da se podnose besmisleni amandmani na onaj deo zakona kako bi se navodno potrošilo vreme. Da bi se to činjenično demantovalo, upravo je prilika kada se radi o nekoliko poslednjih amandmana kolega iz SNS-a.

Zato vas molim, gospodine ministre, da zajedno sa vašim saradnicima obratite pažnju na nešto što će SPS nesumnjivo da podrži i istovremeno da da određeni doprinos, krajnje dobronamernim predlozima, u pogledu poboljšanja ovih zakona o kojima danas raspravljamo, čak i kada budu usvojeni.

O čemu se radi? Kolege iz SNS-a predložile su da se u sistem obrazovanja uključe i jedinice lokalnih samouprava, što uopšte nije sporno i krajnje je korektno i u praktičnom smislu reči vrlo kvalitetan predlog. Mi u Poslaničkoj grupi SPS bismo taj predlog malo dopunili i afirmisali još više, a to je da se u sistem obrazovanja uključe i oni kapaciteti i resursi kojima država raspolaže, odnosno gde Vojska inače upravlja, a to su segmenti namenske proizvodnje, proizvodnje oružja, municije itd.

Upravo u tom tehničkom delu, u tim tehnološkim procesima koji zahtevaju poseban sistem stručnosti i specifičnu struku potrebno je uključiti sve one koji će pomoći sistemu vojnog obrazovanja da se na tim segmentima dobiju što kvalitetniji kadrovi.

U tom smislu pomenuo bih ono što u Užicu postoji a što reprezentuje celu Srbiju. To je Fabrika municije „Prvi partizan“ i novootvorena fabrika u Požegi odnosno u Švaricama. Zašto ovo govorim? Zbog toga što se radi o resursima koji imaju izuzetno kvalitetnu opremu i visokosofisticirane tehnološke procese, procese proizvodnje koji su respektabilni, gde se, što je opštepoznata činjenica, municija izvozi i proizvodnja je 90% orijentisana ka izvozu.

Vi, ministre, i te kako dobro znate da je upravo u „Prvom partizanu“, zahvaljujući izvanrednom menadžmentu, podignut još više nivo proizvodnje u izvoznom smislu reči, da su osvojena brojna tržišta, poput američkog i nemačkog, gde se naši proizvodi visoko cene.

Ako je to činjenica koja se ne može dovoditi u sumnju, a zaista ne može, onda je potrebno razmisiliti o tome da se upravo takvi kapaciteti, a „Prvi partizan“ je samo jedan primer, ima ih mnogo, i u Trsteniku i u Valjevu, uključe u sistem obrazovanja.

Vi ste malopre pomenuli način gde se civilni sektor uključuje tako što će zauzeti određene pozicije kada je u pitanju Vojska, ili suprotno. Postoji još jedan način kako treba razmišljati a to je – matricu ili obrazac dualnog obrazovanja (a mi smo skoro usvojili zakon koji se odnosi na dualno obrazovanje) pokušati kroz određene transformacije primeniti i u sistemu vojnog obrazovanja, bez obzira na to da li se radi o srednjem ili visokom vojnom obrazovanju.

Ovo sam pomenuo iz jednostavnog razloga što Srbija i te kako raspolaže potencijalima, i te kako raspolaže resursima, gde se upravo tehnološki procesi

mogu pojaviti kao osnov za još bolje, kvalitetnije vojno obrazovanje tamo gde su tehničke nauke u pitanju.

Kada sam govorio o „Prvom partizanu“, nisam želeo da ga afirmišem u smislu reklame za „Prvi partizan“. Reklama „Prvom partizanu“ nije potrebna jer je to preduzeće koje sjajno posluje. Reklama nijednoj vojnoj fabriki ne treba, imajući u vidu kapacitete i kvalitete koje te fabrike nose, ali zaista ih treba uključiti tamo gde se može uključiti ono što podrazumeva poboljšanje kvaliteta kadra, poboljšanje kvaliteta struke. Upravo je ovaj način primene vojnog obrazovanja, u sinergiji sa tehnologijom i tehnološkim procesima u namenskoj proizvodnji, jedna od mogućnosti, jedan od načina za to. Zahvalujem se.

PREDSEDNIK: Hvala.

Povreda Poslovnika, Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Gospodo Gojković, došli ste u pravi čas, ja sam se inače javljala više puta na osnovu člana 32, pošto kolega Arsić uopšte nije video, odnosno pravio se da ne vidi da se javljam po Poslovniku već deset minuta. A i sam je rekao malopre da bi voleo da se uključi u diskusiju, ali ne može jer je tu bio sam. Ja sam htela da mu skrenem pažnju da ceo dan ovde sedi jedan potpredsednik, Vjerica Radeta, i da sam mogla slobodno da ga zamenim i da taj posao radim mnogo bolje nego on, a on je mogao da se uključi u raspravu svojih kolega koje su ovde oživljavale političkog mrtvaca.

Mi nismo želeli da se u to uključujemo, ali s obzirom na to da smo od strane naslednika tog političkog mrtvaca prozvani, ja moram da kažem da je glavni generator svega zla u Srbiji upravo Vojislav Koštunica, počev od toga da su na njegovom imenu došli na vlast DOS i Zoran Đindjić, do toga da je on oslobođio Fljoru Brovinu i stotine Šiptara, do toga da je on izručio najviše Srba Haškom tribunalu. Do toga da je, na kraju, predstavnik odnosno tada poslanik DSS-a Miloš Aligrudić odbio da da kvorum na Administrativnom odboru, a da se to nije desilo, većina na tom Administrativnom odboru odlučila bi da stranka koja tada nije izlazila na izbore ne može uzeti mandate Srpskoj radikalnoj stranci. Dakle, za sve loše što se dešavalo u Srbiji generator je Vojislav Koštunica. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Zahvalujem.

Da li smatrate da je potpredsednik Arsić prekršio član 32? Pozvali ste se na član 32, da potpredsednici pomažu predsedniku Narodne skupštine.

(Vjerica Radeta: Da.)

Ali on je meni pomagao.

(Vjerica Radeta: Nije dozvolio meni da predsedavam.)

Dobro. Nije problem, kad god budete imali vremena, možete doći ovde i pomagati mi. Hvala.

Na član 1. amandman je podnела poslanica Aleksandra Majkić.

Da li neko želi reč? (Nije tu.)

Na član 1. amandman je podneo poslanik Vladimir Đukanović.

Da li želi reč? Neko drugi? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Radovan Jančić.

Reč ima narodni poslanik Radovan Jančić.

Izvolite.

RADOVAN JANČIĆ: Zahvaljujem.

Poštovani narodni poslanici, poštovani gospodine ministre, podneo sam amandman kojim sam predložio da se u članu 1. Predloga zakona o vojnem obrazovanju doda stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Srbije, s posebnim osvrtom na unapređenje rada lokalnih samouprava“.

Vojno obrazovanje je jedan od najstarijih stubova obrazovanja u našoj zemlji, kojim se stiče široko opšte obrazovanje, gde se usvajaju visoka naučna i stručna znanja, razvijaju liderske sposobnosti i grade visoke moralne vrednosti.

Cilj donošenja ovog zakona jeste da uredimo specifičnost vojnog obrazovanja u odnosu na obrazovni sistem Republike Srbije, ali i jasno kažemo da postaje integralni deo sistema.

Godine 2012. Srbija se uzdigla, krenula je i ušla u dinamičan proces digitalizacije, modernizacije, intenzivnog obrazovanja i rada i sveukupno boljeg života građana, znatno višeg životnog standarda, sa ciljem da tim putem nastavi i postane razvijena i uređena zemlja.

Unapređenje rada lokalnih samouprava moguće je ostvariti kroz proces sveukupnog razvoja Srbije, pre svega uz prisustvo snažne Vojske kao garanta mira i stabilnosti. Uvek kada nam je vojska bila jaka, takva je i Srbija bila. Sve do 2012. godine, prethodnom režimu prioritetni zadatak je bio kako oslabiti našu vojsku. Tom zadatku su u potpunosti bili posvećeni, znajući da je to najbrži put da se Srbija razori i baci na kolena. Usput, niko u sistemu tog režima, od vrhovnog komandanta i ministara, sve do predsednika opština, nije zaboravio da se lično naplati i obogati.

Te iste 2012. godine narod im je rekao – dosta, zaustavio ih je da svoje namere realizuju, poverio je državu Aleksandru Vučiću i Srpskoj naprednoj stranci. Vojska je opet nesumnjivo najbolji deo društva, najbolji sistem, sposobna da nam obezbedi mir, toliko potreban svima nama, našoj deci i generacijama koje dolaze. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milovan Drecun.

Da li neko želi reč reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Milovan Drecun.

MILOVAN DRECUN: Poštovana predsednice, ministre sa saradnicima, kolege, podneo sam amandman da bih ukazao na suštinski značaj koji vojno

obrazovanje ima za podizanje ukupnih kapaciteta odbrane, a to se najbolje video 1999. godine tokom zločinačke NATO agresije.

Da vas sve ovde podsetim, 1998. godine je gotovo cela jedna generacija potporučnika raspoređena na Kosovo i Metohiju. Upravo su oni sa svojim starim kolegama bili nosioci uspešne odbrane otadžbine. Na koji način? Tako što su znanjima stečenim u teoriji, koja su primenili u praksi, uspeli da se odupru jednom sofisticiranom agresivnom napadu, udarima sa distance, udarima iz vazdušnog prostora. Da nije bilo izuzetne vojničke sposobnosti tokom vojnog obrazovanja tih starešina, imali bismo hiljade i hiljade mrtvih, imali bismo klasičan vojni poraz na Kosovu i Metohiju.

Ja sam apsolutno pristalica toga da naša vojska proučava i ocenjuje da li smo i koje ratove dobili, a koje izgubili, da bismo izvukli pouke o tome kako treba ratovati, kako treba podići moral vojnika. Kad imate iskusnog starešinu, moralno čvrstog, herojskog, junačkog starešinu, on u najtežim situacijama – kao što je bilo, a to sam gledao svojim očima, na području Košara – kada preti opasnost da padne linija, da dođe do rasula među vojskom, podiže moral te vojske i sprečava beg i ostalo, i drži se ta linija.

Zato je značaj vojnog obrazovanja izuzetno bitan. Ali način ratovanja se promenio. Sada imamo izuzetno sofisticirane savremene bezbednosne izazove, tehnološki veoma napredne, bez obzira na to da li se radi o klasičnoj agresiji, da li se radi o tzv. sajber ratovima, hibridnim ratovima ili onome što su asimetrični izazovi bezbednosti. Upravo zbog toga, mislim da će ovako koncipiran sistem vojnog obrazovanja koji je predložen ovim zakonom biti sposobljen da školuje starešine koje će moći da se nose sa tim najsavremenijim bezbednosnim izazovima i savremenim načinima vođenja rata. Sada se stotine pa i hiljade kilometara daleko od bojišta nalaze štabovi koji upravljaju realnom situacijom, u realnom vremenu, na tim bojištima. Zato je potrebno visokostručno obrazovanje, kombinovano sa iskustvom koje imaju oni koji su branili svojim životima i svojom vojničkom sposobnošću zemlju.

Ono što je najvrednije u svim oružanim snagama jesu ljudi sa borbenim iskustvom. Njih nemojte nikada zaboraviti. Koristite njihovo iskustvo u svim oblicima, koji su i predviđeni ovim zakonom kada je u pitanju vojno obrazovanje.

Verujem da će ovaj sistem vojnog obrazovanja, ovako postavljen, uspeti da regrutuje najbolje za vojno školstvo, da će uspeti da regrutuje najbolje predavače i da će stvoriti starešinu koji će biti sposoban da na najbolji način primeni znanja stečena tokom školovanja u uslovima kada moramo da se odupremo ili preventivno delujemo protiv savremenih izazova bezbednosti.

Na kraju, poštovana predsednice, apsolutno podržavam formiranje komisije koja treba da utvrdi posledice NATO bombardovanja i stavljam vam se na raspolaganje u punom kapacitetu. Ja sam jedan od svedoka, koji je kao

novinar RTS-a snimio prve dokaze o upotrebi osiromašenog uranijuma, o upotrebi kasetnih bombi. To su neoborivi dokazi. Nažalost, mnogi moji ratni drugovi su umrli upravo od posledica tog osiromašenog uranijuma. Zato ču u potpunosti podržati rad ove komisije. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Željko Sušec.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Radoslav Jović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Đorđe Komlenski.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima narodni poslanik Đorđe Komlenski.

ĐORĐE KOMLENSKI: Dame i gospodo, drugarice i drugovi, uvažena predsednica, poštovani ministre, poštovani generali, na član 1. podneo sam amandman pokušavajući da predmet i načela ovog zakona koja definišu sistem vojnog obrazovanja preciziraju i njegove specifičnosti u odnosu na civilno obrazovanje, ali, ujedno, da u zakonu kojim se čini harmonizacija u meri koja je moguća i kompatibilna sa redovnim sistemom obrazovanja još malo potenciram jednu od važnijih stavki, a to je pitanje socijalne ravnopravnosti. Iako je činjenica da je ovo jedan od zakona u kojem je socijalna ravnopravnost izražena na najvišem mogućem stepenu, čini mi se da bi se dodavanjem stava 3. ovo na određeni način moglo još malo pospešiti i poboljšati.

Naime, u Glavi V, koja govori o učenicima, kadetima, studentima i polaznicima, o prijemu, upisu i upućivanju na vojnoškolske ustanove, u članovima 40, 50, 52, na najbolji mogući način je definisana socijalna ravnopravnost. Zašto? Članom 50. jasno je propisano da za učenike na školovanju u srednjoj školi Ministarstvo odbrane obezbeđuje udžbenike, školski pribor, smeštaj, ishranu, odeću, obuću, zdravstvenu zaštitu, troškove prevoza i određena mesečna primanja. Ovo apsolutno dovodi u ravnopravnost sve one koji žele da uče u ovim školama, jer svi imaju jednaku priliku bez obzira na svoj materijalni status i materijalno stanje. Ova komponenta socijalne ravnopravnosti jeste dobro definisana, ali mislim da bi usvajanjem ovog amandmana kojim se dodaje stav 3. to zaista bilo podignuto za bar još jedan stepen više. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Dragan Savkić.

DRAGAN SAVKIĆ: Poštovani ministre sa saradnicima, poštovane kolege narodni poslanici, predložio sam u članu 1. Predloga zakona da se doda stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na efikasnost pravosudnih institucija.“ Imajući u vidu veliku važnost Predloga zakona o vojnom obrazovanju i značaj principa efikasnosti pravosudnih institucija, neophodno je da se u samom

Predlogu zakona izričito i nedvosmisleno naglasi i afirmiše princip efikasnosti pravosudnih institucija.

Efikasnost pravosuđa je jedan od osnovnih principa na kojima se temelji celokupan pravosudni sistem Republike Srbije. Osnovni elementi su garantovani Ustavom, a svaka grana prava predviđa ovo načelo kao krunsko. Smanjenje zaostataka u rešavanju predmeta i ujednačavanje sudske prakse znatno utiču na efikasnost pravosuđa.

S druge strane, sam proces pristupanja EU, implementacija i usvajanje pravnih tekovina EU podrazumeva sprovođenje sveobuhvatnih reformi, koje Vlada Republike Srbije sa velikim uspehom sprovodi. Glavni cilj postavljen u Nacionalnoj strategiji reforme pravosuđa Ministarstva pravde jeste uspostavljanje vladavine prava i pravne sigurnosti i povratak poverenja građana u pravosudni sistem Republike Srbije. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Dubravka Filipovski.

DUBRAVKA FILIPOVSKI: Hvala, predsednice.

Kvalitetna selekcija kadrova predstavlja osnov za stvaranje efikasne i moderne Vojske. Da bi Vojska Srbije ostvarila sve zadatke koji se pred nju postavljaju, važni su osposobljenost, motivacija i moral ali i sistem vrednovanja i ocenjivanja profesionalnih pripadnika Vojske. Ovaj amandman koji sam podnela treba da doprinese konstantnoj odgovornosti u upravljanju ljudskim resursima i planiranju budućeg kadra.

Kada je u pitanju vojno obrazovanje i uopšte kadrovski resursi, izneću nekoliko pozitivnih primera iz Vojske Srbije. Pozitivan primer vojnog obrazovanja je uvođenje majorskog ispita za sticanje čina majora, čime se posle 22 godine ponovo ostvaruje ideja o napredovanju u skladu sa stečenim kompetencijama.

Kada su u pitanju naši kadrovski resursi u Vojsci Srbije, možda su najbolji primer, po mom mišljenju, naši pripadnici Vojske Srbije u mirovnim misijama, koji za svoj vojni angažman konstantno svih ovih godina dobijaju najbolje ocene ne od nas nego od međunarodnih eksperata. To se teško zaslužuje, ali pokazuje da smo stabilan i poželjan partner i da i te kako vodimo računa o kadrovskim resursima u Vojsci Srbije i da ostajemo, takođe, aktivni činilac međunarodnog mira i bezbednosti.

Mnogo se juče i danas govorilo o raznim aspektima Vojske Srbije; nije o interoperabilnosti. Za mene je to jako važno, jer smatram da tehnologija napreduje munjevitom brzinom i da je veoma važno da pripadnici Vojske Srbije u svakom trenutku pokažu šta znaju, ali da imaju priliku da svoje sposobnosti izmere i sa pripadnicima drugih vojski, u drugim zemljama. Zato su ljudski resursi ključan elemenat održivog sistema Vojske Srbije.

Za vas, ministre Vulin, imam jedno pitanje. Juče i danas su mi se javili roditelji dece koja idu u Srednju stručnu vojnu školu. Oni su mi dali informaciju da je načelnik ove škole potpukovnik Stevan Mušicki poslao zahtev Generalštabu da deca iz te škole, kao i iz Vojne gimnazije, imaju pravo da dobiju pravo da polažu prijemni ispit za Vojnu akademiju. Mislim da je ovaj Predlog zakona o vojnem obrazovanju najbolji primer da se ovo pitanje sistemski reši. Takođe su mi rekli da oni imaju pravo da vanredno studiraju, ali da im je to nedovoljno. Njih je oko sedamdesetoro i u ime njih sam vam postavila ovo pitanje.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Zoran Milekić.

Na član 1. amandman je podnela poslanica Milanka Jevtović Vukojičić.

Izvolite.

MILANKA JEVTOVIĆ VUKOJIČIĆ: Zahvalujem.

Poštovana predsednica, uvaženi ministre sa saradnicima, gospodo oficiri Vojske Srbije, vojno obrazovanje ima dugu tradiciju i, svakako, predstavlja jednu od najboljih obrazovnih institucija koja školuje kadrove za oficirsko zvanje i oficirsko zanimanje.

Ovaj zakon je u taktičkom, operativnom i strategijskom smislu vrlo značajan, u sva tri ova aspekta, za oficire Vojske Srbije i za one koji se školuju u skladu s ovim zakonom.

Vojnički poziv je častan i visoko moralan, a čast srpskog vojnika i njegov visoki moral cenili su svi, čak i mnogi naši neprijatelji sa kojima su srpski vojnici ratovali, posebno u Prvom svetskom ratu, od 1912. do 1918. godine.

Takođe, u odnosu na član 1. stav 2. želela bih da pohvalim Predlog zakona koji se odnosi na potpunu jednakost muškaraca i žena u uključivanju u sve sisteme vojnog obrazovanja, počev od srednjeg vojnog obrazovanja pa do sticanja najviših vojničkih znanja i veština u oblasti rukovođenja i komandovanja. Koliko je meni poznato, za sada imamo jednu ženu pukovnicu, tri, ali nadam se da ćemo u skorijoj budućnosti, u skladu sa zakonskim osnovom, a to znači u skladu sa njihovim godinama radnog staža, imati i prvu ženu generalicu.

Sem toga, želim da pohvalim jedan krajnje humanistički i zbilja, iznad svega ljudski pristup zakona o vojnem obrazovanju. Zašto smatram da postoje zakonske odredbe koje su pravno regulisane a imaju duboko humanistički i duboko ljudski pristup? To se pre svega odnosi na to da, kada su u pitanju kadeti koji upisuju srednje škole sa istim brojem bodova, prednost se daje kadetu koji potiče iz porodice palog vojnika, odnosno onome čiji je roditelj ranjen ili poginuo za vreme rata.

Takođe želim da pohvalim i humanistički pristup ovog zakona kada su u pitanju kadeti koji završavaju vojne akademije a kada nadležna vojna komisija utvrdi njihovu nesposobnost za rad – oni imaju mogućnost da se zaposle bez

konkursa u Ministarstvu odbrane i da se njihovo znanje koje su stekli na Vojnoj akademiji iskoristi na Vojnoj akademiji.

Sve do 2012. godine sistematski i planski je uništavana civilna zaštita, i to sa jednim jedinim ciljem: da se Republika Srbija učini bespomoćnom. Naravno, režimi do 2012. godine u tome su poprilično uspeli. Prvi put se sada u Ministarstvu odbrane uvodi Sektor civilne odbrane, koji i te kako treba da priprema, edukuje civilno stanovništvo, ali i rezervni sastav, za mnoge situacije, između ostalih i za situacije elementarnih nepogoda.

Politika predsednika Republike Srbije i vrhovnog komandanta Vojske Srbije jeste politika mira i stabilnosti. Efikasna, jaka i obrazovana vojska je garant tog mira. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Samo jedna intervencija, uvažena poslanice: reč „generalica“ ne postoji u našem jeziku. Znači, molila bih da ne preterujemo u pretvaranju srpskog jezika u neki novogovor. Dakle, „generalica“ ne postoji. To je pejorativan izraz, koji se nekada koristio za suprugu generala. Tako da vas molim da preskočimo tako nešto. Borim se za srpski jezik koliko god mogu.

Reč ima ministar Vulin.

Izvolite.

ALEKSANDAR VULIN: Hvala.

Da ne ulazimo u lingvističku raspravu, iako se Srpska akademija nauka i umetnosti izjasnila o tome, ja to prihvatom i poštujem. Kao što vidite, i u zakonima se vodi računa – kako je Srpska akademija nauka i umetnosti rekla, tako ćemo pisati, ima tu ko je iznad nas.

Nije po prvi put uveden sektor civilne odbrane. Ukinut je bio. Znači, oni su imali pa su ga ukinuli, jer im nije trebala obuka stanovništva, nije im trebala Vojska, što bi rekao bivši predsednik Tadić – šta će nam Vojska. To je bila ideja.

Povodom pitanja uvažene poslanice gospode Filipovski, mi u srednjim stručnim vojnim školama školujemo dva smera: vazduhoplovno-tehnički i za elektronska dejstva. Oni su podoficiri i mi ih školujemo za podoficire. Oni su nama neophodni. Bez njih naše ratno vazduhoplovstvo i protivvazduhoplovna odbrana ne funkcioniše, ne postoji bez njih. Mi smo sa njima, sa njihovim roditeljima potpisali i ugovore koji ih obavezuju da po završetku školovanja rade izvesni vremenski period u Vojsci Srbije.

Oni mogu da konkurišu za Vojnu akademiju kao i bilo ko drugi, dakle da se prijave kasnije i prođu kroz to, ali u ovom trenutku pravila su takva, oni moraju da završe... Kada završe, postaju podoficiri. I jedva čekamo da dođu, jer ne možete da verujete kolika je glad za podoficirima, pogotovo iz srednjih stručnih vojnih škola. Kasnije, oni tokom svog školovanja mogu da napreduju, mogu da se upisuju na akademiju. Ali zasad, moraju ovo da urade. Mi ih čekamo sa nestrpljenjem. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala vama.

Na član 1. amandman je podnela poslanica Ljibuška Lakatoš.

Izvolite.

LJIBUŠKA LAKATOŠ: Zahvalujem.

Uvažena predsednica, uvaženi ministre sa saradnicima, oficiri Vojske Republike Srbije, kolege i koleginice, podnela sam amandman kojim predlažem da se u članu 1. Predloga zakona o vojnem obrazovanju doda stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na razvoj školskog sistema.“

Vojno obrazovanje je od posebnog značaja za odbranu Republike Srbije i jedan od stubova obrazovnog sistema. Predloženim zakonom uređuju se ciljevi, načela i specifičnosti vojnog obrazovanja u odnosu na obrazovni sistem Republike Srbije.

Školovanje u smislu ovog zakona obuhvata srednje obrazovanje i vaspitanje i visoko obrazovanje, koje realizuju visokoškolske ustanove.

Predlogom zakona usklađuje se vojno obrazovanje sa opštim propisima kojima je uređen sistem obrazovanja u Republici Srbiji, baziran na dugogodišnjoj tradiciji, a Vojska kao garant stabilnosti i napretka naše države, uz obrazovanje sa kontinuiranim procesom, predstavlja suštinski osnov našeg društva.

S obzirom na to da je proces modernizacije Vojske Srbije u toku, taj proces mora da prati i reforma obrazovanja, tj. školski sistem, koji mora biti efikasniji i kvalitetniji. Potrebno je obrazovanje podići na viši nivo. Znanje koje stiču pripadnici Vojske je specifično i potrebno je dobro sagledati školski sistem, uvesti nove obrazovne profile, koji će unaprediti vojno obrazovanje, kroz koje će učenici odnosno studenti sticati stručne kompetencije kako bi Vojska i dalje bila garant mira i stabilnosti naše države. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo poslanik primarijus dr Vlado Babić.

Izvolite.

VLADO BABIĆ: Poštovana predsedavajuća, cenjeni gospodine ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege narodni poslanici, u članu 1. Predloga zakona dodaje se stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na razvoj medicinskih centara“. Ovim amandmanom se dodatno definiše član 1. ovoga zakona.

U sklopu vojnog obrazovanja danas ču govoriti o Vojnomedicinskoj akademiji u Beogradu, koja je zdravstvena ustanova i centar za postdiplomsko školovanje medicinskog kadra u Srbiji.

Kompleks Akademije prostire se na površini od 21 ha, a zgrada ustanove je podeljena na 60 tehničko-tehnoloških celina. U svom sastavu ima 27 klinika i 17 instituta. Na godišnjem nivou u njoj se zbrine preko 30.000 pacijenata, što civila što vojnih osiguranika, a uradi se isto toliko hirurških intervencija i oko 500.000 specijalističkih pregleda. Vojnomedicinska akademija ima oko 2.500

zaposlenih, od čega 500 lekara i 160 sa zvanjem profesora i drugog nastavnog kadra. U njoj se školuje i 400 lekara na specijalističkim studijama, što domaćih što stranih studenata, a obavlja se i praktična nastava srednjih i viših medicinskih škola.

Vojnomedicinska akademija osnovana je 2. marta 1844. godine, a sadašnji naziv VMA dobija 1950. godine. Od 1945. do 1962. godine na njoj su se lečili i civili, a zatim je otvorena posebna specijalistička poliklinika za građanska lica. Odlukom Vlade od 1. januara 2008. godine izvršena je funkcionalna integracija VMA u sistem javnog zdravstva Srbije. Time su se stvorili uslovi za besplatno medicinsko zbrinjavanje civilnih osiguranika, isto kao i u Kliničkom centru Srbije.

Najznačajnija aktivnost VMA su dijagnostika i lečenje pacijenata. Svakodnevno se obavi 70–90 složenih hirurških intervencija, a ustanova ima i mobilnu ekipu za hitne medicinske intervencije i vanredne situacije. Značajan aspekt rada VMA predstavlja prevencija različitih oboljenja. Povodom Dana Vojske, 23. aprila, VMA je organizovala dvadeset dva različita besplatna specijalistička pregleda, koji su obavljeni u kabinetima. Mogli su da se jave svi građani bez obzira na to da li imaju ili nemaju overenu zdravstvenu knjižicu, da li imaju ili nemaju zdravstveno osiguranje. Na ovaj način VMA je obeležila Dan Vojske upravo onako kako oni znaju – lečeći ljude.

Ulaganje u Vojsku Srbije, u vojno zdravstvo jeste ulaganje u bolji standard svih nas, u zdravlje i bolji život svakog građanina Srbije.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo poslanik primarijus dr Milovan Krivokapić.

Izvolite.

MILOVAN KRIVOKAPIĆ: Poštovani predsedavajući, uvaženi ministre sa saradnicima, poštovane koleginice i kolege, na član 1. ovog zakona podneo sam amandman kojim se dodaje stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim akcentom na nerazvijene opštine“.

Novim zakonom o vojnem obrazovanju omogućava se učenicima vojnih škola kasnije napredovanje u službi.

Za vreme prethodne vlade Vojska Srbije je uništena i totalno demoralisana. Novcem koji su zarađivali, profesionalni vojnici nisu mogli samostalno da se prehrane i da zasnuju porodice, odnosno da imaju stabilan život kako bi mogli da se u potpunosti posvete svom pozivu. O katastrofalom standardu naših profesionalaca najbolje govori podatak da je za vreme prethodne vlade četa profesionalnih vojnika na zadatku u Kopnenoj zoni bezbednosti za mesec dana, uključujući njihove plate i dnevnice, manje zarađivala nego što su vredeli pojedini ručni satovi ministara u toj vladu.

Naravno, to je razumljivo, vojnik je patriota; on je mogao i morao da brani zemlju i slabo opremljen, da ne kažem, i gladan.

Zahvaljujući, pre svega, predsedniku države Aleksandru Vučiću i Vladi Republike Srbije, odnosno Ministarstvu odbrane na čijem se čelu nalazi gospodin Aleksandar Vučić, pravi čovek na pravom mestu, koji državu vode kako treba i koji su svesni važnosti institucije kao što je Vojska Srbije, postavili su je na mesto koje zасlužuje, podigli je na noge i učinili da je danas ona ponos našeg naroda i naše zemlje.

Podnošenjem seta predloga zakona vezanih za Vojsku i pre svega za vojno obrazovanje naša vlada je pokazala da kvalitetno vojno obrazovanje zahteva sveobuhvatnu viziju i obuku svojih snaga od srednjih škola do akademija. Donošenjem i primenom zakona o vojnem obrazovanju ostvaruje se suštinski i sistemski napredak u ovom segmentu, a samim tim se obezbeđuje sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim akcentom na nerazvijene opštine, što je dodatno definisano u podnetom amandmanu. Hvala lepo.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela poslanica Nataša St. Jovanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

NATAŠA ST. JOVANOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajuća.

Poštovana predsedavajuća, poštovani ministri sa saradnicima, poštovana gospodo oficiri, kolege narodni poslanici, pošto nisam imala prilike da pričam u načelu o ovim vojnim zakonima, pre nego što kažem nešto o svom amandmanu, htela bih na početku da kažem sledeće: pre 2012. godine Vojska je bila na dobrom putu da bude potpuno uništena; mi imamo zadatku, kao stranka na vlasti, da joj vratimo dostojanstvo.

Veoma je važno imati organizovanu, opremljenu i zadovoljnu Vojsku Srbije. Srbija je vojno neutralna zemlja, koja se nalazi na raskrsnici istoka i zapada. Srbija nije agresorska zemlja, ali mora da ima kvalitetno opremljenu vojsku, i tehnički i kadrovski. Tako da Vojska Srbije čuva granice naše divne Srbije. Vojska Srbije je, u stvari, narod Srbije. Uvek deleći dobro i zlo, tu su zbog onog najgoreg, a živeći zbog onog dobrog i svega onog što čini naš život vrednim življena.

Do 2012. godine Vojska je bila degradirana, i vrlo je odgovorno i teško biti pripadnik Vojske. Uz ogromnu podršku vrhovnog komandanta i predsednika Srbije Aleksandra Vučića i ogromni rad svakog pripadnika Ministarstva odbrane, prošle godine je vojsci obezbeđeno povećanje plata od 10%, podignute su dnevnice, uvedena je solidarna pomoć i podeljeno više od 700 stanova kroz stambenu izgradnju. Intenzivno se radi na poboljšanju kvaliteta života i rada pripadnika Vojske Srbije i njihovih porodica.

Ono što je važno jeste da budžet sada iznosi sedamdeset milijardi i petsto miliona dinara i najveći deo toga je, naravno, odvojen za standard pripadnika Vojske. Zaista su značajna sredstva obezbeđena za nastavak naoružanja, za nastavak opremanja najsavremenijim borbenim sistemima i, naravno, za održavanje i remont tehnike. Obnavlja se internat Vojne gimnazije, Vojna akademija poboljšava smeštajne kapacitete, zatim sportski centar, strelište, zdravstvo. Radi se na svim poljima, hvala vam na tome. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Goran Nikolić.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Bojan Torbica.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

BOJAN TORBICA: Poštovana predsednice, cenjeni ministre sa saradnicima, kolege narodni poslanici, srpsko vojno školstvo je tokom poslednja nepuna dva veka, koliko i postoji, iznadrilo veliki broj čestitih, časnih i kvalitetnih komandanata i brilijantnih vojskovođa, koji su zajedno sa svojim vojnicima tokom balkanskih ratova, u Prvom i Drugom svetskom ratu, ali i tokom sukoba na prostoru bivše SFRJ i, naravno, tokom odbrane od zločinačke NATO agresije ispisali najslavnije stranice srpske ratne istorije.

Koliko god srpski oficiri kroz istoriju bili časni, ipak, sudska Vojska je bila da su se od 2000. do 2012. godine na čelu Ministarstva odbrane nalazili oni koji su se svojski trudili da sopstvenu vojsku, kao i sopstvenu državu opustoše i ponize. Zbog toga, kako bismo Vojsci vratili nekadašnji ugled, pored školovanja novih generacija oficira, neophodno je da i domaće pravosuđe što efikasnije obavi svoj posao i procesuira sve one koji su na bilo koji način naveli štetu Vojsci.

Izuzetno su zanimljive okolnosti pod kojim se kiparsko preduzeće *Vilab Pharm LTD* pojavljuje kao vlasnik četiri desetine istog stana sa bivšim ministrom odbrane i njegovom suprugom, a ujedno i kao suinvestitor zajedničkog objekta na najskupljem pašnjaku u Evropi, plaćenom milion i po evra. Direktor preduzeća *Vilab Pharm* je istovremeno bio vlasnik firme *Peyton Medical*, koja je prodavala lekove i sanitetski materijal Ministarstvu odbrane i Fondu za socijalno osiguranje vojnih osiguranika i na taj način zaradila više od 350.000 evra.

Prema zvaničnim podacima Uprave za javne nabavke, firmi *Peyton Medical* čak pet puta je dodeljen tender direktnom pogodbom, ukupne vrednosti od preko jedanaest miliona dinara. Ministarstvo odbrane je od firme *Peyton Medical* kupilo lekove i sanitetski materijal jednom 2008. godine, četiri puta 2009. godine, dva puta 2010. godine i jednom u septembru 2011. godine. Ista firma je dobila i dve nabavke za potrebe Fonda za socijalno osiguranje vojnih osiguranika, 2010. i 2011. godine, ukupne vrednosti preko četiri miliona dinara.

Pre nego što su bivši ministar Dragan Šutanovac i njegov ortak i saučesnik iz javnih nabavki postali investitori gradnje luksuznog objekta na vračarskom pašnjaku, prvobitni investor i nosilac dozvole za izgradnju objekta bilo je preduzeće „Trešnja“ d.o.o. koje je, gle čuda, godinu dana pre prodaje ove investicije Dragunu Šutanovcu i ostalim suinvestitorima od Ministarstva odbrane u restriktivnom postupku javne nabavke dobilo posao vredan blizu dvadeset miliona dinara. Zbog svega ovog, bilo bi jako zanimljivo utvrditi ko je umesto Dragana Šutanovca pokrio investicione troškove u visini od milion evra, kao i da li u celom slučaju postoji vezivni materijal sa Kipra ili je te 2012. godine trešnja izuzetno dobro rodila.

Kada se sve ovo uzme u obzir, ne čudi činjenica da Dragan Šutanovac posle par godina mandata ministra odbrane, uz zaradu od oko 100.000 dinara mesečno, danas poseduje ušteđevinu od preko 300.000 evra, stan od 190 kvadrata i galeriju od 139 kvadrata na elitnom vračarskom pašnjaku, ukupne vrednosti od preko milion evra, umetničke slike, oružje i skupocenu kolekciju satova vrednu nekoliko desetina hiljada evra. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela narodni poslanik Sandra Božić.

Izvolite.

SANDRA BOŽIĆ: Zahvalujem, predsednice.

Poštovani ministri, poštovani predstavnici Vojske Srbije i BIA, kolege poslanici, poštovani građani Srbije, amandman koji sam podnela odnosi se na član 1. Predloga zakona kojim se dodaje stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na jačanje državnog sistema.“

Srbija se kao retko koja zemlja u okruženju, pa i u Evropi, može pohvaliti dugom i bogatom tradicijom vojnog školstva. Potreba za obrazovanjem vlastitog oficirskog kadra prepoznata je već u prvim decenijama 19. veka i rezultirala je osnivanjem Artiljerijske škole 1850. godine. Razvoj vojnog školstva bio je tesno povezan sa razvojem srpske vojske, koja je na svojim leđima iznela teret oslobođilačkih ratova u 19. i u 20. veku. Vojska je zapravo bila oslonac i zaštita nacionalne ideje o stvaranju moderne srpske države u 19. veku, Kneževine i Kraljevine Srbije. Zahvaljujući pobedama u Prvom svetskom ratu, srpska vojska je omogućila stvaranje prve jugoslovenske države, Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca, odnosno Kraljevine Jugoslavije, a posle Drugog svetskog rata i stvaranje socijalističke Jugoslavije.

Istorija je htela da na početku trećeg milenijuma srpski narod svoje nacionalne i državotvorne korene ostvari imenom – Vojska Srbije. Međutim, deo ove slavne i živopisne istorije Vojske Srbije u jednom delu njenog postojanja pomračiće, osramotiti i devastirati, materijalno, moralno i u svakom drugom smislu, u periodu od 2007. do 2012. godine, ministrovanje Dragana Šutanovca.

Nažalost, deo svog izlaganja posvetiću ovom mračnom dobu iz vremena vladavine Demokratske stranke. Jer, ne tako davno, Vojska Srbije, naši odbrambeni i bezbednosni kapaciteti sistemski su slabljeni, što je, kao rezultat, stavilo Srbiju u zavisan položaj u odnosu na pojedine saveze i centre moći. Još uvek je nemoguće sabrati svu štetu koju je ovaj čovek svojim političkim odlukama, dirigovanim iz stranih centara moći i stranih agentura, pričinio Vojsci Srbije.

Po preuzimanju dužnosti ministra, 16. maja 2007. godine, Dragan Šutanovac, bivši izbacivač iz noćnih klubova, jedini ministar koji nije prošao redovnu bezbednosnu proveru, hitno pristupa realizaciji plana sunovrata Vojske Srbije. Lična ambicija i sklonost ka relaciji „desna ruka, levi džep“ nazvani su – reforma sektora bezbednosti i Vojske Srbije. Da bi spomenuta relacija besprekorno funkcionala, odmah po preuzimanju dužnosti ministra odbrane Dragan Šutanovac za svoje najvernije saradnike i pomoćnike ministra dovodi kumove i krvne sroditelje. Slikovit, gotovo školski primer višestrukog sukoba interesa nije bio prepreka ambicijama ministra Šutanovca.

Od 2007. do 2012. godine Srbija doživljava političko, nacionalno i moralno poniženje i nipodaštavanje. Nekada u svetskim razmerama respektovana vojna sila preživljava smanjenje brojnog stanja, trpi zastarelost naoružanja i sistemsko delovanje organizovanog kriminala u organizacionim strukturama Ministarstva odbrane.

Ono što ministar Šutanovac nije uništio, prodao je ispod svake cene. Još uvek ne znamo gde je otišla razlika od 270.000.000 dinara. U budžet Republike Srbije evidentno nije, a u čiji privatni džep jeste – savršeno nam je jasno. Podsetiću vas na činjenicu da je samo 398 tenkova uništio i rashodovao, što za bilo koju vojsku na svetu predstavlja najozbiljniju brojku i slabljenje kapaciteta sistema bezbednosti.

Bahatošću i odbijanjem da poštuje odluku Ustavnog suda oštetio je vojne penzionere i za to je država Srbija morala da obezbedi desetine milijardi dinara kako bi isplatila obeštećenja i zaustavila sudske sporove. Ovaj dug vojnim penzionerima vratila je Vlada Aleksandra Vučića, kao što je vratila i mnoge druge dugove. Naravno, Vlada Aleksandra Vučića, za razliku od one čiji je član bio Šutanovac, nije za te potrebe podigla kredit, već je podigla i oživila srpsku privredu.

Odgovornom politikom, vođenom isključivo zaštitom nacionalnog interesa i brigom o Vojsci Srbije, tadašnji ministar odbrane Aleksandar Vučić, kasnije Bratislav Gašić, Zoran Đorđević i sada ministar Vulin vraćaju dostojanstvo Vojsci. Svake godine se sredstva namenjena vojnom budžetu povećavaju. Planirana sredstva namenjena investicijama, što je daleko najvažnije, u narednom periodu biće veća i od 25%.

U naredne tri godine brže će se rešavati stambena pitanja pripadnika snaga bezbednosti, što će biti dodatni motiv da ostanu i rade u oružanim snagama. Posle mnogo vremena pripadnici snaga bezbednosti imaju neophodnu opremu i uniforme. Koncept aktivne rezerve se zaokružuje. Ulažu se naporci da se tehnološko zaostajanje Vojske Srbije nasleđeno iz prethodnih vremena smanji ubrzavanjem razvoja domaće vojne industrije i nabavkom nove vojne opreme.

U nasleđenoj situaciji posle Dragana Šutanovca svakom ministru odbrane bilo je lako da propadne. Mnogo je teže bilo Vojsku podići i ući u istoriju kao osnivač nove, moderne srpske vojske, a tu novu istoriju upravo su ispisali i stvaraju je i dalje Vučić, Gašić, Đorđević i sada Vulin. Zahvaljujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Srbislav Filipović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

SRBISLAV FILIPOVIĆ: Hvala, predsedavajuća.

Uvaženi ministre, gospodo srpski oficiri, dame i gospodo narodni poslanici, ja ne bih da se takmičim ovde s onima koji su pobegli sa sednice u patriotizmu. Ko je veći patriota, o tome govore dela. Šta je za SNS, šta je za Aleksandra Vučića, šta je za Vladu Republike Srbije patriotizam, to pokazuje ovih devedeset fabrika u prethodnih pet godina, to pokazuje i 170.000 radnih mesta, to pokazuju stotine kilometara auto-puteva.

Da se vratim na temu o kojoj danas govorimo – to jeste bolja, savremenije opremljena, ponosna Vojska Republike Srbije, to jesu ponosni oficiri naše vojske, to jesu vojnici i svi oni koji žele da upišu Vojnu akademiju danas, koji planiraju da svoj radni i životni vek posvete čuvanju otadžbine. To jeste patriotizam kako ga vide SNS i Aleksandar Vučić.

Onako kako su patriotizam videli i kako ga vide oni koji su napustili ovu salu još pre nekoliko sati, imaju pametnija posla, lepo je vreme napolju pa idu da se sunčaju možda... E, oni su ga videli na pašnjacima, oni su ga videli u skupocenim automobilima, oni patriotizam vide na Maldivima. Jedan od njih je juče mazio svog psa kod kuće u tri popodne, dok smo mi ovde raspravljali o važnim zakonima. Oni su patriotizam videli u zatvaranju fabrika, u pljački svega onoga što je narodno i svega što je državno. Patriotizam su videli i u zatvaranju radnih mesta.

Srpska napredna stranka, Vlada Srbije, svi poslanici Srpske napredne stranke opredeljeni su da nastavimo modernizaciju Srbije, modernizaciju naše armije. Kao što je rekao predsednik Srbije Aleksandar Vučić, mi vodimo politiku života. Da bismo vodili politiku života, potrebna nam je snažna i dobro opremljena Vojska Srbije zato što naša vojska, ako je snažna, ako je moderna, čuva mir, čuva granice Republike Srbije.

Zbog toga apsolutno, kao poslanici Srpske napredne stranke, podržavamo sve ono što radite, gospodine ministre, u sektoru bezbednosti, kao neko ko vodi Ministarstvo odbrane u Vladi Republike Srbije. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Veroljub Matić.

Reč ima narodni poslanik Veroljub Matić.

Izvolite.

VEROLJUB MATIĆ: Zahvaljujem.

Podneo sam amandman na član 1. da se poboljša taj član i ceo zakon, kojim se regulišu načela i ciljevi, ali mislim da su u članu 1. i članu 2. dve ključne stvari, koje su jako bitne za ceo sistem i za ovaj zakon.

Vojno obrazovanje, koje podrazumeva i školovanje i usavršavanje i vojno stručno osposobljavanje, radi se zbog potrebe odbrane zemlje. U članu 2. kaže: „Vojno obrazovanje od posebnog je značaja za odbranu Republike Srbije.“ Te dve odrednice opredeljuju suštinu. Znači, vojno obrazovanje je usmereno jedino na odbranu zemlje, nema predviđenih ofanzivnih elemenata, kao cilj da mi nekog napadnemo. Osnovna doktrina Vojske Srbije je odbrana. Naravno, u odbrani mogu biti i ofanzivna dejstva, da ne bude ono ogoljeno – samoodbrana.

Obrazovanje, u krajnjem, treba da kao rezultat da dobro obučenu vojsku. Znači, obrazovanje samo za sebe je u redu, ali ono mora da se spusti do najnižeg nivoa u Vojsci Republike Srbije. Uvek sam se služio primerima, i ovog puta ću se poslužiti primerom jer mislim da se tako predlog zakona najbolje razume. Za vreme agresije 1999. godine bio sam u jedinici protivvazdušne odbrane. Jedinica protivvazdušne odbrane je imala dosta uspeha ratujući sa NATO agresorom, ali u jednom momentu pojavila se letelica. U to vreme su NATO avioni leteli na visini od preko 5.000 metara i u najvećem delu su bili van domašaja protivvazdušne odbrane. Međutim, i oni su grešili, njihove greške smo koristili, tako da smo imali uspešna dejstva, lansirali smo određene rakete, odnosno strelcu su lansirali, sa uspehom.

E sad, može se postaviti pitanje gde je tu obrazovanje, da u par sekundi imate toliko vremena da znate sve u datom momentu da biste lansiranjem rakete uspeli da pogodite cilj. Sve obrazovanje, obuka, znanja itd. jeste u par sekundi, da biste uspeli, i to u ratnim uslovima, realnim ratnim uslovima. Ako je to dobro odrđeno, a u ovom slučaju jeste, imali smo pogodak, imali smo tu vertikalnu od dobrog obrazovanja oficira, podoficira, onih koji su učili i one koji je trebalo da dejstvuju u ratnim uslovima.

Znači, nije znanje radi znanja, nego je znanje radi primene. U ovom slučaju imali smo primenu, i to je dobar primer kako u vojnom obrazovanju treba doći do cilja. Najbolje bi bilo da nikad ne budemo u ratnim uslovima, ali uvek se moramo spremati da budemo spremni da u svakom trenutku reagujemo na pravi

način i odbranimo zemlju. Ponosan sam što sam bio u toj jedinici, što sam i komandovao tom jedinicom i što sam bio u legendarnoj Drinskoj diviziji.

Još nešto da kažem o ovome danas – podržao bih ovu komisiju za utvrđivanje posledica NATO agresije. Deo toga sam video jer sam bio učesnik svega toga. Vreme je da se jednom pokaže i našem narodu i svetu šta su nam oni učinili. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 1. amandman je podnela narodna poslanica Ana Čarapić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ANA ČARAPIĆ: Zahvalujem, predsednica.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, amandman sam podnela na član 1. sa ciljem da ukažem na to koliki je značaj ulaganja u vojno obrazovanje, naučnoistraživački rad ali i u namensku industriju za sveukupni razvoj Republike Srbije.

Danas Srbija ima čime da se pohvali. Danas Srbija ima snažnu i obučenu vojsku, koja je sa partnerskim vojskama pokazala izuzetnu uvežbanost i spremnost. Danas imamo vojsku koja brani pravo našeg naroda na slobodu, vojsku koja je odvraćajući faktor za sve one koji imaju nameru da nas napadnu. Imamo obučenu vojsku koja pomaže da očuvamo mir i stabilnost u regionu, što je i cilj našeg predsednika Aleksandra Vučića.

Danas izdvajamo značajna novčana sredstva za namensku industriju. Samo u periodu od 2014. do 2017. godine izdvojili smo čak 126.000.000 evra u oblasti namenske industrije. Samo u 2017. godini Vlada Republike Srbije je izdvojila 46.000.000 evra u oblasti namenske industrije. Napor našeg predsednika i napori Vlade Republike Srbije urodili su plodom. Ostvarili smo izvoz naoružanja i vojne opreme u proteklih pet godina za 1.215.000.000 dolara. Sektor vojne namenske industrije beleži stalni rast zaposlenosti ali i izvoza opreme i naoružanja.

Takođe, bitno je da napomenem da je u periodu od 2016. do 2018. godine sklopljeno ugovora u oblasti namenske industrije vrednosti od oko 900.000.000 dolara. U Srbiji je do aprila 2018. godine registrovano 185 kompanija koje se bave izvozom naoružanja i vojne opreme. Na teritoriji zapadne Srbije fabrike kao što su „Milan Blagojević“ Lučani, „Prvi partizan“, „Prva petoletka“ predstavljaju motor razvoja ne samo zapadne Srbije već cele Republike Srbije. Ako se nastavi trend rasta proizvodnje i rasta izvoza, bićemo prinuđeni da u oblasti namenske industrije uvozimo radnu snagu.

S jedne strane imamo mir i stabilnost u regionu, a s druge strane postižemo ekonomske ciljeve, smanjujemo stopu nezaposlenosti, poboljšavamo životni standard stanovništva, što je izuzetno dobro jer to je zapravo politika odgovorne Vlade Republike Srbije. Ide se sa ciljem da, kao i u periodu do

devedesetih godina, vojna industrija, odnosno namenska bude stub razvoja privrede Republike Srbije. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 1. amandman je podneo poslanik Branko Popović.

Izvolite.

BRANKO POPOVIĆ: Zahvalujem, predsednice.

Poštovani ministre sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, dopunom ovog člana stavom 3. koji sam predložio zakon o vojnom obrazovanju dodatno će afirmisati sveukupni razvoj naše države, a posebno razvoj regionalnih medicinskih centara.

Javna politika Vlade Republike Srbije ogleda se u obezbeđivanju i realizaciji strateških projekata i novim investicijama, čime se stvaraju najpovoljniji uslovi za razvoj države.

Vojska Srbije postoji zbog svojih građana, a vojno zdravstvo da štiti zdravlje ne samo pripadnika Vojske i njihovih porodica već svih građana naše države. Jedan od stubova našeg zdravstva decenijama je i VMA, renomirana zdravstvena ustanova u kojoj se godišnje izvrši 20.000 hirurških intervencija i obavi preko pola miliona različitih specijalističkih pregleda, kao i tri miliona dijagnostičkih i laboratorijskih procedura.

Početkom marta ove godine na VMA je otvorena Očna banka i u njenopremanje uloženo trinaest miliona dinara. Novootvorena Očna banka baviće se pribavljanjem, čuvanjem, procenom kvaliteta, obradom i distribucijom delova oka radi transplantacije onim ljudima kojima je presađivanje tog tkiva jedina šansa da ponovo progledaju. Takođe, potpisani je ugovor o donaciji 25.000.000 dinara za infrastrukturno uređenje helidroma, koji ima operativnu funkciju neophodnu za transport povređenih i obolelih. Na taj način će se omogućiti da VMA ima heliodrom po najvišim evropskim i svetskim standardima.

Ove činjenice dokaz su strateške i vizionarske politike Vlade Republike Srbije, koja planski i temeljno realizuje projekte od vitalnog značaja za razvoj naše države.

Samo novim investicijama u obrazovanje i infrastrukturu stvorice se bolji preduslovi za nastavak započetih reformi, koje za krajnji cilj imaju povećanje životnog standarda građana. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo poslanik Dalibor Radičević.

Na član 1. amandman je podnela poslanica Dragana Kostić.

Izvolite.

DRAGANA KOSTIĆ: Zahvalujem, predsednice.

Uvaženi ministre, gospodo officiri, narodni poslanici, podnela sam amandman na član 1. zakona o vojnom obrazovanju da bih istakla potrebu povećanog ulaganja u vojno obrazovanje.

Vojna akademija kao sastavni deo Univerziteta odbrane obezbeđuje najširi mogući ugled ne samo naše vojske već i celog obrazovnog sistema, što dokazuje i prisustvo predstavnika, studenata i mladih ljudi iz celog sveta koji na Vojnoj akademiji uče od naših vrhunskih profesora i nastavnika. Ne treba zaboraviti tradiciju dugu 168 godina, koliko ima ova ustanova, tj. njen začetak 1850. godine osnivanjem Artiljerijske škole od strane kneza Aleksandra Karađorđevića.

Na sreću svih nas (mada, možda i ne svih nas), danas smo svedoci ulaganja u infrastrukturne radove na Vojnoj akademiji u vrednosti od trista miliona dinara, a odnose se na temeljne i kapitalne radove na renoviranju sportskog centra, pištoljske streljane i vojne piste. Predviđeno je renoviranje smeštajnih kapaciteta, koje će pomoći našim kadetima da žive i rade u boljim uslovima, a oni će se, nadam se, na pravi način odužiti svojoj otadžbini.

Vojna akademija je dinamička institucija, koja u svom radu ima devet akreditovanih studijskih programa i četiri programa karijernog usavršavanja iz društveno-humanističkog i tehničko-tehnološkog obrazovnog naučnog polja.

Na kraju, citatom vas, gospodine ministre odbrane, završila bih svoje izlaganje: „Ovo je godina jake i zadovoljne Vojske Srbije – jake zato što ćemo je naoružavati i opremati i zadovoljne zato što ćemo poboljšavati materijalni položaj svih njenih pripadnika. Vojna akademija je ponos naše vojske.“ Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo poslanik Goran Kovačević.

GORAN KOVAČEVIĆ: Dame i gospodo, poštovani ministre, građani Srbije, danas raspravljamo o setu vojnih zakona, o amandmanima. Kada na red dođu zakoni iz vaše oblasti, u principu, radi se o jednoj uređenoj oblasti, zahvaljujući vašim prethodnicima koji su od 2012. godine jedan prilično načet sistem doveli do pravih mera.

I nije ništa sporno, Vojska Srbije je institucija koja u narodu Srbije ima najveću podršku, jednu od najvećih, i to pre svega zahvaljujući tome što je funkcionalni sistem. Vojska Srbije jeste institucija koja omogućava da građani Srbije mirno žive. Ugled koji ta institucija ima potiče od ljudi koji tamo rade, a oni su uglavnom školovani u sistemu vojnog obrazovanja.

Vojno obrazovanje je, zašto ne reći, jedan od najelitnijih delova Vojske Srbije ali istovremeno najelitniji deo sistema obrazovanja u Srbiji. Imate sistem obrazovanja koji je jasan, precizan, usmeren, imate karijerno vođenje za vreme celog života, imate praktično celoživotno učenje. Sve to bazira se na velikim vojnim tradicijama i velikim tradicijama u obrazovanju. Radi se o

disciplinovanom, funkcionalnom sistemu obrazovanja koji omogućava jasne i precizne rezultate, a takvi rezultati su ponekad u disbalansu sa sistemom obrazovanja koji postoji u Srbiji.

Sistem obrazovanja i vojno obrazovanje omogućavaju značajnom delu generacija da iskoriste sve svoje resurse ne samo u oblasti obrazovanja već kasnije i u oblasti rada i vaspitanja. Kada imate sistem koji omogući da funkcioniše, da se iskoriste maksimalno mogući resursi, onda to ne doprinosi samo rastu i razvoju pojedinca već i rastu i razvoju cele Srbije. Zato, sedamdeset milijardi dinara koje ulažemo iz budžeta Republike Srbije za Vojsku Srbije višestruko se vraća zahvaljujući i sistemu vojnog obrazovanja.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik prof. dr Milan Knežević.

Izvolite.

MILAN KNEŽEVIĆ: Poštovana predsednice, poštovani ministre, poštovani oficiri, koleginice i kolege, evo, mi sada razmatramo Predlog zakona o vojnom obrazovanju, ali ne mogu da se bar u pola minuta ne osvrnem, a da ne idem u daleku istoriju, da gledamo samo dvovekovnu istoriju i tradiciju vojnog obrazovanja.

Vojno obrazovanje i uopšte vojska kao sistem bila je najuređeniji deo društava u svim sistemima, od Kraljevine Srbije, Kneževine Srbije, Kraljevine SHS, Kraljevine Jugoslavije, pa i komunističke Jugoslavije, i to treba i vama kao naslednicima nekih prethodnih oficira i generala iz prethodnih sto godina da bude na čast. Čitajući i gledajući istorijski, znači, vojne institucije su bile najorganizovаниji sistem u svim prethodnim istorijskim periodima, ponavljam, u prethodna dva veka. Krasili su ih organizovanost, kvalitetno vojno obrazovanje, moral, hrabrost, disciplina.

Ali tu je nastala jedna „crna rupa“ gde je malo, ne njenom krivicom, od 2000. do 2011. godine došlo do posrtanja Vojske. Lično sam ubeđen da se moral oficira koji su radili održavao, iako su ovde kolege iznosile podatke i ministar je izneo podatke šta je sve učinjeno na devastaciji Vojske i koliko je to imalo reperkusija na moral, pad morala u Vojsci. Ali mislim da su naši oficiri bili školovani. Možda im je bio poljuljan moral, ali oni su zahvaljujući moralu izdržali tih deset godina. Sada, da ne pominjem, mnogo kolega je reklo, mislim da je Vojska svesna šta sve ova vlada čini, sa predsednikom Vučićem, da bi sistem odbrane bio ponovo na nivou i još više poboljšan.

Što se tiče samog zakona, vidite, mi smo u ovom sazivu Skupštine imali nekoliko reformskih zakona koji se tiču obrazovanja, odnosno prosvetnih zakona koji se odnose na civilno obrazovanje. To je bio set reformskih zakona za unapređenje i poboljšanje organizacije osnovnog, srednjeg i visokog obrazovanja. Ovaj set vojnih zakona, na prvom mestu ovaj zakon o vojnom obrazovanju, po meni isto pripada setu tih prosvetnih zakona i isto je reformski.

Zašto reformski? Jeste u ovom zakonu jasno, sve specifičnosti i način organizacije, vojna doktrina i vojna doktrina odbrane države su uvažene, ali ono što je evidentno – u mnogim članovima je intencija da dođe do usklađivanja zakona, pogotovo o vojnem visokom obrazovanju, sa osnovnim, matičnim Zakonom o visokom obrazovanju. Preduslov je stvoren time što je matični Zakon o visokom obrazovanju u čl. 35. i 31. prepoznao vojno obrazovanje.

Sada, u više članova ovog zakona – naravno, uvažavajući sve specifičnosti vojnog obrazovanja, službe i odbrane – jasna je tendencija za usklađivanjem zakona i želja, što će biti novi kvalitet, da vojno obrazovanje postane integralni deo obrazovnog sistema Republike Srbije. U onim delovima gde se uvažavaju specifičnosti vojne službe, obrazovanja i edukacije jasno je rečeno, ali imate, što mi je palo u oči, čl. 5, 22, 36, 37, 71, gde stoje jasne konstatacije da će se na sve što nije uređeno ovim zakonom primenjivati odredbe propisa iz oblasti srednjeg obrazovanja i vaspitanja i visokog obrazovanja. Ovo je jasno zakonsko usmeravanje i stavljanje do znanja da u budućnosti (a mislim da je to strategija i Ministarstva, iz ovog što ste napisali) vojno obrazovanje i civilno obrazovanje, kako mi kažemo, postaju jedan integralni sistem obrazovanja Srbije. To će dati još veći kvalitet obrazovanju, i civilnom i vojnom, i biće još savremenija i još mnogo bolja i odbrana, strategija, i doktrinarni deo vezan za odbranu unapređen. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Milosav Milojević.

Reč ima narodni poslanik Milosav Milojević.

MILOSAV MILOJEVIĆ: Uvažena predsednice Narodne skupštine, cenjeni ministre u Vladi Republike Srbije, dame i gospodo poslanici, na osnovu člana 161. stav 1. Poslovnika Narodne skupštine Republike Srbije, podneo sam amandman na Predlog zakona o vojnem obrazovanju. Predlažem da se u članu 1. Predloga zakona doda stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na unapređenje privatnog sektora.“ U tom smislu, ovim amandmanom unapređenje privatnog sektora uvodimo kao jednu od smernica kojima treba da teži vojno obrazovanje kao osnovni predmet ovog zakona.

Kao što sam govorio u nekim prethodnim obraćanjima, smatram da je razvoj privatnog sektora ključ razvoja Srbije u narednim decenijama. U tom smislu i vojno obrazovanje predstavlja temelj moderne vojske. Obrazovan, mlad, sposoban i stručan kadar u svakoj oblasti privrednog i ekonomskog života suštinski je važan.

Modernizacija Vojske potrebna je kako bismo uspeli da uhvatimo priključak sa razvijenim vojnim industrijama i kako bismo obezbedili mir, bezbednost i sigurnost za sve naše građane. Naravno, smatram da vojno obrazovanje mora i treba da sadrži sve one stvari koje su kroz istoriju proslavile

našu vojsku i srpskog vojnika. Samo spojem modernih shvatanja razvoja Vojske i uz poštovanje naše tradicije i tekovina koje smo stvorili u teškim okolnostima, dobićemo rezultat koji želimo. Ubeđen sam da je ovo reformski zakon i da njime dobijamo boljitet u ovom sektoru. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Boban Birmančević.

Reč ima narodni poslanik Boban Birmančević.

Izvolite.

BOBAN BIRMANČEVIĆ: Poštovana predsedavajuća, poštovani ministre, poštovani oficiri Vojske Republike Srbije, poštovane kolege i koleginice, zakon o vojnem obrazovanju posmatram kao zakon koji kruniće rad Vojske i, između ostalog, obezbeđuje kontinuitet koji istorijski dugo traje i daje rezultate na koje smo ponosni mi i naši preci i na koje će sigurno biti ponosni i naši naslednici.

Ono što hoću da kažem, i zaista sam to dužan zbog građana Srbije, zbog Vojske Republike Srbije, posebno zbog žrtava NATO bombardovanja, to je, u stvari, činjenica da su upravo u tom NATO bombardovanju, koje je od strane NATO alijanse nazvano... Akciju u kojoj su bombardovali Republiku Srbiju nazvali su „Milosrdni anđeo“, što dovoljno govori o njima i neka im je na čast, akciju u kojoj su bombardovani civilni ciljevi, gde je bombardovan RTS, Kineska ambasada, gde su civilne žrtve ... Samo jedna civilna žrtva da je postojala, bilo bi mnogo, a postojalo ih je mnogo, mnogo više; verovatno nije tačno ni ustanovljeno, ali broj civilnih žrtava je bio toliko veliki da im to služi na čast.

Ono što imamo kao odgovor na to je upravo Vojska Republike Srbije, upravo obrazovanje Vojske Republike Srbije i kako je naša vojska sa tehnikom koju je posedovala, oruđima i oružjem koje je posedovala, uspela da obori jedan nevidljivi avion NATO alijanse. Naravno, to zna naša vojska. A kako smo mi to uspeli, neka izučavaju vojske NATO alijanse na svojim školama. Neka uče na primeru jedne Vojske Republike Srbije, koja je uspela da u tim uslovima odgovori i agresivno i poštено i u interesu svojih građana, da zaštititi svoje građane, svoju imovinu i ono što je u tom trenutku bilo moguće.

Nekako smo se odbranili od NATO agresije, ali od 2000. godine naovamo „žuto preduzeće“ je, nažalost, u odnosu na NATO agresiju, po Vojsku Republike Srbije, po oružju i oruđu koja je Vojska Republike Srbije izgubila u NATO bombardovanju, u odnosu na Šutanovca i ostale iz tog „žutog preduzeća“, oni su bili deset puta gori po Vojsku Republike Srbije. Da nije bilo 2012. godine i preuzimanja odgovornosti i za državu i za Vojsku, od budućnosti Republike Srbije i Vojske ne bi bilo ništa.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem. Potrošili ste vreme grupu.

Na član 1. amandman je podneta narodna poslanica Snežana Petrović.

Reč ima narodni poslanik Snežana Petrović.

Izvolite.

SNEŽANA PETROVIĆ: Zahvalujem, predsednici.

Uvaženi ministre, poštovane kolege narodni poslanici, na član 1. Predloga zakona podnela sam amandman kojim se dodaje stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na poresku odgovornost.“

Za namensku industriju jedne zemlje, koju sačinjavaju kompanije koje se bave proizvodnjom proizvoda za specijalne namene, najčešće iz domena naoružanja, veoma je važno da ima obrazovan i stručan kadar koji će moći da odgovori visokotehnološkim zahtevima vojnog ali i civilnog sektora za proizvodima specijalne namene. Jaka i sposobljena namenska industrija predstavlja značajan zamajac razvoja zemlje, a posebno lokalne samouprave u kojoj se nalazi.

U vezi s navedenim, osvrnula bih se na namensku industriju „Prvi partizan“ iz Užica, grada iz kojeg dolazim, kao primer devedesetogodišnjeg uspešnog rada još od davne 1928. godine kada je osnovana. Sa više od hiljadu zaposlenih radnika i proizvodnim asortimanom od preko petsto vrsta i kalibara municije, prva je kompanija na nivou zemlje, sa izvozom u prošloj godini od 500.000.000 dolara. Uz svestranu pomoć Vlade Republike Srbije i resornog ministarstva za nove investicije i razvoj, „Prvi partizan“ Užice iz godine u godinu beleži bolje rezultate i veći profit, a plan je da se u 2020. godini dostigne zahtevni izvoz na nivou godine od 750.000.000 dolara.

Sve ovo veoma pozitivno utiče na razvoj lokalne samouprave – preko zapošljavanja novih radnika, većih izdvajanja za poreze kako u lokalni tako i u republički budžet, a kao socijalno i društveno odgovorna kompanija sve svoje obaveze izmiruje pravovremeno. Ovakvom poslovnom politikom postiže se visok nivo poreske odgovornosti, a samim tim i pozitivan uticaj na sveukupni razvoj zemlje. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela narodna poslanica Dušica Stojković.

Reč ima Dušica Stojković.

DUŠICA STOJKOVIĆ: Zahvalujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, drage kolege narodni poslanici, poštovani građani Srbije, podnela sam amandman na član 1. Predloga zakona o vojnom obrazovanju Republike Srbije, koji definiše sam predmet, osnovne ciljeve i principe koje ovaj zakon reguliše.

Kvalitet u jednom društvu počinje i završava se obrazovanjem. Biti vojnik, oficir, podoficir Vojske Republike Srbije jeste jedan odgovoran, siguran poziv, ali i poziv pun izazova. Vojni poziv je odlična prilika za mlade ljude u

Srbiji koji žele da grade svoju karijeru štiteći svoju zemlju ali i mir i bezbednost u svetu kroz brojne vojne misije.

Vojno obrazovanje i usavršavanje je specifično, mogućnosti za napredovanje su zaista brojne, pa otuda ne čudi veliko interesovanje naših mladića, naših devojaka da uvek budu deo naših vojnih škola, da upisuju Vojnu akademiju, da se prijavljuju na kurseve za profesionalne vojnike, ali i da budu zaposleni u Ministarstvu odbrane i Vojsci Srbije. To ne čudi zato što je upravo Vojska Republike Srbije prepoznata kao institucija od najvećeg poverenja građana Republike Srbije.

Vlada Republike Srbije i predsednik Aleksandar Vučić pokrenuli su veliki projekat stambene izgradnje i već su opredeljene lokacije za izgradnju stanova za pripadnike Vojske, Policije ali i službi bezbednosti. Obezbeđene su lokacije u Beogradu, Novom Sadu, Nišu, Kragujevcu, Kraljevu i Vranju. Ministarstvo odbrane nije čekalo već je i tokom 2017. godine obezbedilo 612.000.000 dinara za subvencionisanje stambenih kredita za potrebe pripadnika Vojske Republike Srbije i podeljena su 233 kredita za rešavanje stambenog pitanja.

Pomaci se dešavaju i u vojnom obrazovanju u započetim reformama koje su prošle godine dovele do toga da dva ministarstva, Ministarstvo odbrane i Ministarstvo prosvete, potpišu jedan važan sporazum o uvođenju elemenata dualnog obrazovanja. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Ognjen Pantović.

Izvolite.

OGNjEN PANTOVIĆ: Zahvalujem, predsedavajuća.

Dame i gospodo narodni poslanici, sigurno da je ovo jedan od najbitnijih zakona kada je u pitanju Vojska Srbije, jer kako budemo obrazovali buduće oficire, podoficire, takva će nam sutra biti i Vojska.

Srpska vojska je pokazala u svojoj dugoj tradiciji da ume da brani svoju zemlju i narod. Danas, sto godina od završetka Prvog svetskog rata, sa ponosom se sećamo svih slavnih pobeda vojvoda i običnih vojnika koji su pali za našu slobodu.

Želim, takođe, da se danas setimo i vojnika koji su stradali u zločinačkoj akciji „Zelenih beretki“ na jučerašnji dan pre 26 godina u Dobrovoljačkoj ulici u Sarajevu, gradu gde sam rođen. A za ovaj zločin još uvek niko nije odgovarao.

Da bismo očuvali mir, srpska vojska mora stalno da se usavršava i kada je u pitanju obrazovanje, što ovaj zakon donosi, i kada je u pitanju obnova vojne opreme. Od Rusije smo dobili „migove“, tenkove i borbena vozila, a zahvaljujući odličnim odnosima Srbije i Rusije, predsednika Vučića i Putina, srpsko nebo je danas sigurno.

Nažalost, nije se uvek ovako radilo, nije se vodilo računa o Vojsci Srbije. Imali smo periode kada su pokušali da nas ubede da nam vojska nije potrebna, kada je preko 500 haubica i tenkova istopljeno i uništeno. Međutim, narod Srbije, koji je uvek imao veliko poverenje u vojsku, na sledećim izborima ih je kaznio. Od tada Srbija stvara jaku, modernu i ozbiljnu vojsku, vojsku koja može da očuva mir, kojem uvek težimo, da zaštiti našu nezavisnost i da bude garant da nam se nikada više neće ponoviti Jasenovac, Jastrebarsko ili „Oluja“. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela narodna poslanica Ivana Stojiljković.

Izvolite.

IVANA STOJILJKOVIĆ: Zahvalujem, predsednice.

Uvaženi ministre, poštovani oficiri Vojske Republike Srbije, podnela sam amandman kojim predlažem dodavanje stava 3. u članu 1, kojim se ističe značaj vojnog obrazovanja u smislu boljeg osposobljavanja, lakšeg zapošljavanja, a samim tim i smanjenja siromaštva u Republici Srbiji.

Usvajanjem ovog zakona vojno obrazovanje definitivno postaje deo opštег obrazovanja u Srbiji i, naravno, oslonac savremenog društva, gde će školovani mladi ljudi umeti da prepoznaju sve izazove i pretnje i da primene sva svoja znanja, prvenstveno u interesu očuvanja stabilnosti i mira građana Srbije.

Vojno obrazovanje je oduvek multidisciplinarno. Ono što je veoma značajno istaći jeste da će se u budućem periodu pored rada u vojnem sektoru obezbediti i rad u civilnom. Obezbeđuje se, dakle, široko obrazovanje, obezbeđuju se praktična znanja, a to znači da će se lakše dolaziti do posla i da će to obezbediti smanjenje nezaposlenosti mladih ljudi u Republici Srbiji. Pored toga, želim da istaknem da su mladi ljudi koji završe vojne škole posebno senzibilisani, u smislu da vole svoju zemlju i da sve što rade rade u interesu svojih sugrađana i svoje države.

Više puta smo čuli da naše vojno školstvo datira još iz 19. veka, a to pominjem još jednom zato što je veliko naše iskustvo, velike su strategije, taktike, koje se ne izučavaju samo na našim školama već i na svim svetskim akademijama. Zato još jednom napominjem da je ovo šansa za Srbiju da postane regionalni centar sa vojnoobrazovnim kapacitetima, gde će se pored naših studenata obrazovati i studenti iz regiona i sveta. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela narodna poslanica Olivera Ognjanović.

Izvolite.

OLIVERA OGNJANOVIĆ: Zahvalujem.

Uvaženi ministre sa saradnicima, gospodo oficiri, ulaganje u buduće generacije kroz njihovo obrazovanje pokretački je mehanizam i snaga budućnosti

svakog društva. Citiraću reči našeg predsednika Vučića, koji je rekao – danas se bitke vode na polju znanja, discipline, unapređenja veština i rezultata.

Srbija u sektoru odbrane i bezbednosti ali i školovanju oficirskog kadra želi da preuzme lidersku poziciju u regionu, imajući u vidu njen geografski položaj, sposobljenost i obučenost armije i ugled vojnog školstva u svetu.

Vojna profesija označava organizovani profesionalni sistem, posebne organizacione strukture namenjene pripremi društva za odbranu zemlje. Ima različite specijaliste, čiji je posao usmeren ka radu na kopnu, moru ili vazduhu, što čini ogromnu raznolikost u funkcijama koje izvode, pa je za njihovo obavljanje potrebno posedovanje različitih kompetencija i znanja iz raznih oblasti, što svakako predstavlja riznicu izuzetno kvalitetnih kadrova, koji imaju kapacitete i mogu odgovoriti različitim izazovima tržišta, razvoju privrede i realizaciji poslova i kvaliteta proizvoda.

Dakle, bez obzira na to što je režim koji je vladao ovom zemljom od 2000. do 2012. godine poremetio poziciju Vojske u državi i uništio je koliko god je mogao, naša vlada je ponovo vratila poštovanje, ugled i čast Vojske Srbije, jer vojska predstavlja kariku bez koje ne funkcioniše i ne može da opstane niti jedna država.

Dete sam iz vojničke porodice i za mene vojska predstavlja snagu i veličinu jedne države. Zato želim da izrazim zahvalnost ovoj Vladi na postignutom napretku, sa željom da nastavi sa jačanjem Vojske, bezbednosti i sistema odbrane naše zemlje. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Branimir Rančić.

Izvolite.

BRANIMIR RANČIĆ: Zahvalujem.

Poštovana predsednice Skupštine, poštovani gospodine ministre Vulin, poštovana gospodo iz Ministarstva, poštovani narodni poslanici, posebna mi je čast, a i lično zadovoljstvo, da u ovom visokom domu demokratije govorim o setu vojnih zakona.

Kao lekar stažista u gardijskim jedinicama, služio sam vojni rok pod komandom tada kapetana a sada pukovnika gospodina Veselina Šljivančanina i budućeg generala Vojske Republike Srpske Momira Talića.

Vratimo se na amandman. Podneo sam amandman na član 1. gde se dodaje stav 3. koji glasi: „Vojnim obrazovanjem obezbeđuje se sveukupni razvoj Republike Srbije, s posebnim osvrtom na unapređenje zdravstvenih uslova“.

U tom smislu, VMA je visokoškolska ustanova u sastavu Univerziteta odbrane koja izvodi studijske programe na polju medicinskih nauka. Na Medicinskom fakultetu VMA se organizuju i izvode programi medicinskih studija, zdravstvenih specijalizacija i užih zdravstvenih specijalizacija i doktorskih studija.

U vojnom zdravstvu radi više od četiri i po hiljade ljudi, koji brinu o zdravlju 113.000 vojnih osiguranika i građana. Vojni lekari pregledaju godišnje oko 115.000 ljudi, vojnih osiguranika i 300.000 civilnih osiguranika. Stacionarno se leči oko 10.000 vojnih osiguranika i 20.500 civilnih osiguranika. Zato i ona dobro poznata rečenica, kada pacijenti kažu „Pregledao me je vojni doktor“, što može biti i rezime mog amandmana. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podneo narodni poslanik Mihailo Jokić.

Izvolite.

MIHAILO JOKIĆ: Poštovana predsednice, poštovani ministre, poštovana gospodo, sada sam u dilemi. Dok sam čekao da dođem na red da govorim, pročitao sam na internetu da se Kina uključila u borbu za proizvodnju baterija za automobile i da je prošle godine izvezla 780.000 električnih i hibridnih automobila, a da planira da iduće godine izveze dva miliona takvih automobila.

Kakve to sada veze ima s ovim što će ja da kažem? Mene je to odmah asociralo na Valjevo, na „Akumulatore“, koji bi bili sposobni da se uključe i pomognu i da nađu svoje mesto u ovoj borbi. Međutim, ti „Krušik – akumulatori“ su 2007. godine u junu prodati za 57.000.000 dinara; na računu su imali 23.000.000, a potraživanja su iznosila 78.000.000. To su samo mangupi mogli da urade!

Godine 2013. Upravni odbor, čiji je predsednik bio drug Martinović, poništio je tu privatizaciju. Međutim, ministar u Ministarstvu privrede je bio gospodin Radulović i naravno da se to nije moglo usaglasiti, i Ministarstvo privrede je formiralo komisiju za nadzor.

U ovom trenutku „Krušik – akumulatori“, sa tim vlasnikom, tada je bilo 180 radnika, duguje 185.000.000. Sva je sreća da su radnici, neki su odlazili po bilo kojim osnovama, sačuvali tu fabriku. Sedamdeset dva radnika je „Krušik – namenska“ otkupila i danas postoji Radna jedinica „Krušik – akumulatori“.

PREDSEDNIK: Hvala, poslaniče. Potrošili ste dva minuta.

Na član 1. amandman je podneo poslanik Jovan Palalić.

Izvolite.

JOVAN PALALIĆ: Gospođo predsednice, gospodine ministre, gospodo oficiri, nikada nije bilo jednostavno i lako voditi samostalnu i nezavisnu državnu politiku. Uvek je to bio politički put kojim se teže ide. U ovom vremenu i na položajima i na mestu na kom se nalazi Republika Srbija, sasvim sigurno vojna neutralnost predstavlja jedan od stubova i osnova samostalne i nezavisne državne politike.

Pošto sam u više saziva bio narodni poslanik, mogu da kažem, poredeći neko prethodno vreme, kada je u pitanju politika vojne neutralnosti, da se sada, za razliku od tadašnje politike lažne vojne neutralnosti, vodi istinska politika,

koja želi da ima slobodnu, jaku, uspešnu i moćnu Vojsku Srbije. U prethodnim periodima imali smo, danas je to više kolega isticalo, od uništavanja naoružanja, do obesmišljavanja bilo kakve druge politike osim puzećeg pristupanja NATO-u. Danas ponovo obnavljamo naše naoružanje, ali ono što je najvažnije – pristupamo reviziji strateških dokumenata.

Nemam mnogo vremena, ali želim da ukažem na nekoliko stvari kojima moramo posebno obratiti pažnju. Jedna se odnosi na činjenicu da, po Strategiji odbrane, Srbija ima totalnu odbranu. To znači da rezerva mora biti na prvom mestu i, s druge strane, jače i aktivnije angažovanje svih subjekata odbrane. Mi smo ovde jednom imali priliku da raspravljamo o izveštaju o stanju priprema odbrane. Bolje da ne komentarišem šta smo tada zatekli.

Mislim da je jedan od načina odvraćanja ne samo naoružavanje, nego poruka svima onima koji žele da izvrše agresiju prema Republici Srbiji – motivisano stanovništvo, povezanost svih subjekata odbrane i, sasvim sigurno, činjenica da Srbija želi da vodi samostalnu i nezavisnu politiku. U tom smislu, ovo je prava politika vojne neutralnosti.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 1. amandman je podneo poslanik Krsto Janjušević.

Izvolite.

KRSTO JANJUŠEVIĆ: Hvala, predsednice.

Poštovani ministre sa saradnicima, uvažene kolege, zakon o vojnem obrazovanju i vojno obrazovanje je svakako u funkciji ekonomskog razvoja i u tom delu poseban osvrt je na namensku industriju i školovanje, od kojeg namenska industrija ima izuzetnu korist.

Tu želim da vam se zahvalim na velikom angažmanu i kontinuitetu napora i ideje predsednika Aleksandra Vučića da uspostavite proizvodnju u FAP-u u Priboju i uključite FAP u sistem odbrambene industrije Srbije. Velika zahvalnost na tome i prethodnim ministrima, Bratislavu Gašiću i gospodinu Zoranu Đorđeviću, i vama i vašim saradnicima. Moram posebno pomenuti gospodina Nenada Miloradovića i gospodina Bojana Zrnića jer sam svedok koliko oni napora na terenu ulažu da naprave, zaista, jedan dobar projekat.

Vezano za celu priču o bezbednosti Srbije i bezbednosti Srba u regionu, možemo postaviti jedno jednostavno pitanje – da li se negde za vreme premijerskog mandata Aleksandra Vučića ili predsedničkog mandata Aleksandra Vučića desio pogrom Srba ili proterivanje Srba sa njihovih ognjišta? Nije. Da li smo sprečili ponižavanje srpskih žrtava, a bilo ih je mnogo, hiperprodukcijom izvinjenja? Poštovani ministre, zamalo nismo došli u fazu da na graničnom prelazu ka Hrvatskoj na jednom punktu dajete pasoš, a na drugi punkt idete da se izvinjavate. Te stvari se više nikada neće desiti. Kao što se neće desiti ni ona tužna vojna parada ispred visokih peći smederevske železare. Zahvalujem.

PREDSEDNIK: Na član 1. amandman je podnela poslanik Ana Karadžić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

ANA KARADŽIĆ: Poštovani predsedavajući, poštovani ministre Vulin sa saradnicima, dame i gospodo narodni poslanici, imali smo prilike da u raspravi u načelu diskutujemo o svim vojnim zakonima, a posebno o zakonu o vojnem obrazovanju. Ministar je izneo sve prednosti vezane za ovaj zakon. Saglasna sam da je ovaj zakon veoma dobar imajući u vidu koliko je učinjeno za vojno školstvo. Naglasila bih samo podatke koje imamo – da je trista miliona dinara uloženo u Vojnu akademiju i rekonstrukciju, kao i da je trideset miliona uloženo u Vojnu gimnaziju.

S tim u vezi, s obzirom na to da se žene sve više prijavljuju za ovo časno zanimanje, volela bih da se ovaj amandman usvoji jer se odnosi upravo na uvođenje pojma rodne ravnopravnosti u zakon o vojnem obrazovanju.

Nekada je obrazovanje bilo potpuno nedostupno ženama, nekada pojам rodne ravnopravnosti uopšte nije bio prepoznat, ali danas je to malo drugačije. Danas je radom Koordinacionog tela za rodnu ravnopravnost, kao i radom svih žena na političkim funkcijama taj pojам vrlo poznat.

Ako se prisetimo Antifašističkog fronta žena, osnovanog 1942. godine, i uloge tog fronta u Drugom svetskom ratu, možemo biti ponosni. Sto hiljada žena učestvovalo je u Narodnooslobodilačkoj vojsci, 25.000 žena je poginulo, 40.000 žena je ranjeno, 3.000 onesposobljeno za rad, ali, isto tako, 2.000 žena su postale oficiri, 3.000 žena su postale nosioci Partizanske spomenice i 91 žena je odlikovana Ordenom narodnog heroja.

Ove podatke sam istakla isključivo kako bismo se setili tih radnih, časnih, poštenih, borbenih žena, koje su bile spremne da daju život za našu otadžbinu.

PREDSEDNIK: Amandman kojim se posle člana 1. dodaje novi član 2. zajedno su podneli poslanici Nenad Čanak, Olena Papuga i Nada Lazić.

Na član 2. amandmane, u istovetnom tekstu, podneli su poslanica Vjerica Radeta i poslanik Marko Đurišić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč ima Vjerica Radeta.

Izvolite.

VJERICA RADETA: Juče i danas, ministre, zovu nas mladići iz cele Srbije, iz Kosovske Mitrovice, Zubinog Potoka, Zvečana, Leposavića, Štrpca, i kažu – pitajte ministra, pitajte naše oficire zbog čega nas teraju u šiptarsku vojsku.

Nismo razumeli pa smo tražili da nam objasne dodatno, i rekli su nam o čemu se radi. Mnogi mladići koji žive na Kosovu i Metohiji, Srbi, želeli su i žele

da budu u Vojsci Srbije. A vi ste napravili jedan problem, administrativni, i prosto je neverovatno da zbog jednog administrativnog problema to niste dozvolili. Da ste prihvatali i da ste dozvolili, jednostavno, da ste te naše mlade ljudi iz Štrpca, iz Zvečana, iz Zubinog Potoka tretirali kao mladog čoveka iz Sombora, Kragujevca, Niša, vi biste odavno popunili potrebnu kvotu vojnika jer je bilo zaista mnogo zainteresovanih. Sada možda malo manje zato što su se razočarali, kažu, u sopstvenu državu.

Evo o čemu se radi, ministre. Radi se o tome da svako ko konkuriše za Vojsku Srbije treba da pribavi i podnese određenu dokumentaciju. Naravno, to je u redu. Radi se o tome da je jedan od dokumenata koji su potrebni uverenje o nekažnjavanju. Tu se dešava problem. Sudovi u centralnoj Srbiji ne daju tim ljudima sa Kosova i Metohije uverenje da nisu kažnjavani. Znači, oni ih ne tretiraju državljanima Srbije, ne tretiraju ih građanima Srbije. Ako hoće da uzmu to uverenje, a to nisu hteli, onda bi morali da uzmu uverenje od šiptarskih privremenih sudova. Čak i kad bi uzeli to uverenje, onda kad bi došli da konkurišu za Vojsku, to uverenje ne bi bilo prihvaćeno, što je, naravno, sasvim u redu.

Ministre, u ime svih tih Srba, nemojte samo da se busate u prsa – ne mislim vi lično, nego generalno vi iz vlasti – vi ćete pomoći, vi pomažete, vi ćete ne znam šta da uradite. Umesto toga, nešto često okrećete drugi obraz, u ime tih mlađih ljudi molim vas da rešite, i vi i Vučić i cela Vlada, ovaj administrativni problemčić, ovu administrativnu prepreku. Morate to da otklonite i morate da dozvolite mladićima iz svakog mesta na Kosovu i Metohiji, svakom državljaninu Srbije, Srbinu, da dođe i bude vojnik u Vojsci Srbije.

PREDSEDNIK: Hvala, potrošili ste vreme grupe.

Reč ima ministar.

Izvolite.

ALEKSANDAR VULIN: Prvo da vam kažem, niko se ne busa. Mi smo vrlo odmereni u onome što radimo i, kao što znate, držimo do naše zemlje. Uostalom, to se vidi, kako se ponaša ova vlada, posebno kako se ponaša predsednik Vučić.

Mi imamo, opet ne želim da kažem tačan broj naših pripadnika koji su sa prostora Kosova i Metohije, skoro svakodnevno putuju i žive na prostoru Kosova i Metohije a u našim su jedinicama, i oficira, i vojnika po ugovoru i podoficira.

Razumem o čemu govorite, pošto to ne bi bio problem jedino sa Vojskom; imate više problema kada je u pitanju sudska odnosno pravosudna mreža, jer mi ne možemo i nećemo nikad prihvati nikakve pečate nikakvih kosovskih institucija. To ne možemo da uradimo, ali možemo da vidimo koji su konkretni mehanizmi; rešavalo se i za neke druge stvari, rešićemo i za to. Drago mi je da ste skrenuli pažnju, proveriće; ako ima jedan, jedan, ali biće omogućeno.

Znate, dok sam bio direktor Kancelarije za Kosovo i Metohiju, mi smo dogovorili sa Vojnom akademijom i tada su dva đaka sa prostora Kosova i Metohije imala pravo da budu upisana u Vojnu akademiju, bez ikakvih uslova, samo da budu odatle i da ih školujemo kao buduću elitu. Isto smo radili, na primer, sa Diplomatskom akademijom, pa su najbolji studenti sa Univerziteta u Kosovskoj Mitrovici automatski bili primani u Diplomatsku akademiju; danas ti momci rade u našem Ministarstvu spoljnih poslova i odlični su. Tako da će ovo svakako odmah proveriti i ako je to jedina prepreka, nemojte uopšte da sumnjate da će biti regulisano.

PREDSEDNIK: Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podnela poslanica Marija Janjušević.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo poslanik Dragan Vesović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo poslanik Ivan Kostić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo poslanik Boško Obradović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman su zajedno podneli poslanici Tatjana Macura, Nenad Božić, Vladimir Đurić i Aleksandar Stevanović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo poslanik Nemanja Šarović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo poslanik Momčilo Mandić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo poslanik Milorad Mirčić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

MILORAD MIRČIĆ: Ono što je interesantno jeste da sve reforme kada je u pitanju Vojska, pa i obrazovanje vojske, počinju hvalospevima od strane ambasadora Amerike i drugih zemalja. To je nešto što nas srpske radikale tera na određenu rezervisanost kada je u pitanju donošenje ovakvih reformatorskih ili, kako ih vi zovete, zakona koji će uneti novine u Vojsku.

Setimo se samo kako je počela reforma Vojske intenzivno posle 2000. godine, kada je ambasador Montgomeri, hvaleći tadašnjeg ministra vojnog Borisa Tadića, uništavao naše „strele“, uništavao naše tenkove, uništavao naše naoružanje. Govorili su kako smo mi, dok smo imali i rakete, i tenkove i topove, bili veoma slabi, nejaki, a sad kada to uništavamo, sad smo jaki, sad smo moćni i sada nas svi respektuju.

Zašto je ovde veoma interesantno ovo ime i prezime ambasadora? Zato što postoji kontinuitet kada je u pitanju ta ličnost. On sad, istine radi, više nije

ambasador, ali i dalje je, koliko znam, savetnik vladajuće stranke, Srpske napredne stranke. Taj isti Montgomeri i te kako značajnu ulogu igra, ne samo u savetima nego i u sproveđenju neke politike. Mi ovde imamo situaciju da nas stranci i dalje hvale kako smo jako dobri, a s druge strane vidimo, očigledno, da smo sve više i više u kolonijalnom položaju u odnosu na velike sile. S druge strane, mi imamo zagovaranje ulaska u Evropsku uniju a to zagovaranje ulaska u Evropsku uniju podrazumeva reforme koje negiraju sve ovo što predlaže zakonodavac, tako što ćemo morati da se prilagodimo tim evropskim standardima.

PREDSEDNIK: Na član 2. amandman je podnela narodna poslanica Marina Ristić.

Izvolite.

MARINA RISTIĆ: Poštovane dame i gospodo narodni poslanici, uvaženi oficiri, svi se slažemo da je vojno obrazovanje od posebnog značaja za odbranu Republike Srbije. Zašto onda niste završili ovaj predlog zakona? Zbog čega nema nijednog člana o naučnoistraživačkoj delatnosti, već ste pribegli korišćenju člana 35. Zakona o naučnoistraživačkoj delatnosti, koji predviđa opšte uslove, a ne konkretnе poslove koji se tiču naučnoistraživačke delatnosti Vojske Srbije konkretnо? Niste se pozabavili onim najvažnijim. Kada ste već sve ionako prepisali, samo ste eliminisali Generalstab, zašto niste i ovo? Ili možda zato što naučni instituti, istraživački instituti, istraživački centri ipak ne mogu da rade bez najstručnijeg kadra?

Tako, tačke 126–150. Zakona iz 1994. godine ostaju na snazi. Dokle, ne zna se, iako su pune nelogičnosti. Tu su i dalje za Vojsku Jugoslavije nadležni Savezna vlada, savezni ministar, Savezne Republike Jugoslavije; tačka 140. poziva se na tačku 117, tačka 144. na tačku 106... Pa kako? Ostavili ste pravu papazjaniju. Igrate se institucijama koje su od posebnog značaja za Republiku Srbiju. Hvala.

PREDSEDNIK: Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Petar Jojić.

Nije tu.

Tomislav Ljubenović, četrnaest sekundi.

Nema više, vaša grupa nema više uopšte vremena. Potrošili ste vreme grupe, samo ovlašćeni.

Na član 2. amandman su zajedno podneli poslanici Miroslav Aleksić, Nenad Konstantinović, Goran Bogdanović i Zdravko Stanković.

Na član 2. amandman je podneo poslanik Aleksandar Šešelj.

Na član 2. amandman su zajedno podneli Zoran Živković, Marinika Tepić, Aleksandra Čabraja, Jovan Jovanović i Sonja Pavlović.

Na član 2. amandman je podneo poslanik Tomislav Ljubenović.

Na član 2. amandman je podneo poslanik Miljan Damjanović.

Na član 2. amandman je podneo poslanik Vladan Zagrađanin.

Na član 2. amandman su zajedno podneli poslanici Srđan Nogo i Zoran Radojičić.

Reč ima Srđan Nogo.

SRĐAN NOGO: Gospodine ministre, zamolio bih vas da me saslušate, od vas očekujem podršku da se usvoje ovi predloženi amandmani o kojima će govoriti.

Naime, mi smo ovde predložili da se iza reči „Vojske Srbije“ doda zapeta i dodatak: „kao i vaspitanje u duhu vojničke časti, rodoljublja i tradicije srpske vojske“.

Smatramo da, iako je modernizacija trend 21. veka, mi ne smemo da ostanemo imuni i da zaboravimo na pojmove i reči kao što su: srpska tradicija, tradicija srpske vojske, rodoljublje i srpska vojnička čast. To treba potencirati i posebno isticati u zakonu. Znam da vojska to nosi sa sobom u srcu, ali smatram da bi i zakonodavac trebalo da potencira ove reči i da potencira u ovom predlogu zakona svetle primere. Jer, zaista, ako nečim možemo da se ponosimo, možemo da se ponosimo srpskom vojskom i našom vekovnom tradicijom koju je ona nama donosila. To je jedna od najsvetlijih stvari srpskoga naroda. Da li gledamo u dalju prošlost, da li gledamo u neku neposrednu prošlost, mi možemo time da se ponosimo.

Pohvalio bih vaš potez da gospodina generala Lazarevića vratite kao predavača na Akademiju. Mi ovde imamo još jednog ratnog heroja u našim klupama, generala Božidara Delića. Imamo brojne druge primere – generala Ratka Mladića, generala Pavkovića, koji su, nažalost, često bili proganjani u prethodnom periodu.

Upravo zbog potrebe da se ponosimo našom vojnom tradicijom i našom bliskom vojnem prošlošću, ja bih zamolio vladajuću većinu da prihvati ovaj amandman. Prihvatanjem ovog amandmana sprečićemo situaciju koja nam se nedavno desila, da se na prijemu povodom Dana Vojske koji organizuje predsednik Republike Aleksandar Vučić na Andrićevom vencu pojavi izdajnik i špijun Momčilo Perišić. To je loš primer, koji ne sme da služi vojnicima, i upravo zbog toga apelujem da se jedna ovakva sintagma, rečenica doda u ovaj zakon.

Takođe bih apelovao, član 21. Zakona o odbrani, molim vas da dodelimo Savezu organizacija rezervnih vojnih starešina status udruženja od značaja za odbranu. Mislim da zaista pogotovo oficiri tu pored vas dobro znaju koliki je značaj tog udruženja i koliki je njihov odziv kada se zovu na vojne vežbe, u odnosu, recimo, na regularne trupe. Znači, izuzetno značajno udruženje.

PREDSEDNIK: Potrošili ste vreme grupe. Zahvaljujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Nikola Savić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Reč imam ministar Vulin.

Izvolite.

ALEKSANDAR VULIN: Samo kratko.

Znate, reči kao što su moral, tradicija, poštovanje jesu suština naše vojske, kao i sloboda, i svaki naš pripadnik to nosi u svom srcu.

Kao što znate, mi smo vratili moral u funkciju Vojske. Kao funkciju, u samom Ministarstvu odbrane imaćete ponovo oficira zaduženog za moral, imaćete ponovo program koji se time bavi; imaćete sve ono što svaka vojska ima, pa i vojske sa mnogo, mnogo kraćom tradicijom nego što je naša. Sigurno nikada nećemo dozvoliti da se to izgubi na bilo koji način, ali ne moramo to regulisati zakonom jer se to zakonom, u krajnjoj liniji, i ne može regulisati; to je nešto što vojska nosi i što će svako nositi.

Što se tiče odnosa Vojske prema obrazovanju, prema prošlosti i prema tradiciji, srpska vojska tu može, zaista, samo da bude izuzetno ponosna. Siguran sam da ste svi vi ponosni na našu vojsku i na ljude koji čine našu vojsku. Mi držimo do tradicije.

A bilo koji starešina, vojnik, oficir, šta god, dok nema pravosnažnu presudu, ne možemo se prema njemu drugačije ponašati nego ovako kako se ponašamo. Znate, Vojska nikad nije bila politička institucija. Mi striktno vodimo računa da se poštuju ta pravila koja su u Vojsci. To može da se promeni samo na ovaj način o kojem govorimo, a ja sam siguran da su svi generali vrlo ponosni na odnos Vojske kakav je sad prema njima.

S pravom ste pomenuli i generala Lazarevića. Samo taj mali primer – da su se devetnaest godina od NATO agresije po prvi put starešine Treće armije okupile u Komandi Kopnene vojske u Nišu... Oni to nisu smeli da urade. Oni pre toga nisu smeli da se okupe, da se vide, nije im bilo dozvoljeno da ulaze u prostorije Vojske Srbije, prostorije zbog kojih žive i zbog kojih su radili, nego su se okupljali po kafanama. E, to više ne može i ta promena je svakako vidljiva. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodna poslanica Ružica Nikolić.

Izvolite.

RUŽICA NIKOLIĆ: Zahvalujem.

Dame i gospodo narodni poslanici, i na član 2. Predloga zakona, koji predlaže propisivanje vojnog obrazovanja kao dela obrazovnog sistema Republike Srbije i kao delatnost od posebnog značaja za odbranu, podneli smo veći broj amandmana kojima pokušavamo da poboljšamo predloženi zakonski tekst.

Vojno obrazovanje i osposobljavanje podrazumeva programe obuke za rezervne oficire Vojske Srbije i školovanje koje realizuju vojnoškolske ustanove. Kada je u pitanju postupak prijema i kriterijuma za selekciju kandidata za srednju

vojnu školu, može se primetiti da je iz selekcije, koja obuhvata proveru znanja, bezbednosnu proveru, psihološku, kao i medicinsku, odnosno zdravstvenu procenu, izostala provera fizičke sposobnosti, odnosno spremnosti kandidata, koja je, složićete se, veoma bitna.

Kod izbora kandidata za upis u vojnu školu ili školu rezervnih oficira kriterijumi jesu jasno postavljeni, ali, nažalost, ti kriterijumi ne odgovaraju stvarnim potrebama jer se u praksi pokazalo da to baš i nije tako.

Zatim, veoma je bitno pitanje koje se nameće kod zapošljavanja u Vojsci Srbije a to je da li kandidati koji posle završene srednje škole završe i kurs za podoficire u trajanju od tri, šest ili devet meseci, ili školu rezervnih oficira, imaju prioritet pri zapošljavanju u Vojsci Srbije ili sistemu odbrane u odnosu na potrebe službe. Hvala.

PREDSEDNIK: Hvala.

Na član 2. amandman je podnela narodna poslanica Ljiljana Mihajlović.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Sreto Perić.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite.

SRETO PERIĆ: Ovaj amandman je tehničke prirode i da ste ga usvojili, gospodine ministre, plata oficira, vojnika, standard ne bi bili ništa bolji, ali bi ovaj zakonski predlog imao malo više smisla.

Amandman je podnet na član 2. stav 4. ovog zakona, gde se predlaže da se posle reči „usavršavanje“ reči „u smislu ovog zakona“ brišu.

Vrlo često se na ovoj sednici čula polemika između bivšeg i sadašnjeg režima šta znače amandmani „briše se“, pa je ispalo da je kužno, da je možda i sramotno podnosi amandmane koji glase „briše se“. Ja ću sada da budem praktičan pa da kažem: ako bi nekim zakonskim predlogom bilo predviđeno da će neko ko je izvršio krivično delo biti nagrađen sa sto evra ili sto dolara, ne može se popraviti taj predlog ako bi glasio – neko ko učini krivično delo, biće nagrađen sa pedeset dolara. Takav zakonski predlog mora da se briše.

Mi smo predložili ovde da se briše, jer boljeg rešenja od toga da se ovo briše nema. Smatramo da je usavršavanje, kako za mlade stručnjake tako i za one koji su se već afirmisali u svojem poslu, potrebno i stalno neophodno. To prosto mora da bude da bi čovek mogao da obavlja na najbolji način posao za koji je odgovoran, plaćen, a pogotovo kada je u pitanju Vojska.

Gospodine ministre, kao član Vlade vi biste mogli da utičete na rešenje još jednog problema, a to je da u Vladi, kako vi vrlo često kažete, lobirate i pokrenete inicijativu da se u Srpsko-ruskom humanitarnom centru u Nišu pokuša dodeliti diplomatski imunitet ljudima koji su тамо angažovani. Mi smo, kao pripadnici Srpske radikalne stranke, zahtevali to više puta; čak je predsednik naše stranke postavljao pitanje Vladi vezano za rešenje tog problema. Znate i sami da

bi država Srbija na taj način dobila i da bi njen ugled u svetu kod naših prijatelja postao neuporedivo bolji nego što je danas. Probajte, to ne boli, a Srbiji je to neophodno. Hvala vam.

PREDSEDAVAJUĆI (Veroljub Arsić): Zahvalujem.

Na član 2. amandman je podneo narodni poslanik Dubravko Bojić.

Da li neko želi reč? (Ne.)

Na član 2. amandman je podnela narodni poslanik Nataša Jovanović.

Da li neko želi reč? (Da.)

Izvolite, koleginice Jovanović.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: U odnosu na period od 2000. godine pa do sada, popravila se situacija u vojnem obrazovanju, ali to nije dovoljno. Ako se uporedi broj kadeta na Vojnoj akademiji, kojih je bilo svega stotinak a sada ih je preko hiljadu, to je značajan pomak, ali mora da bude veća promocija države svuda, na svakom mestu i svih državnih funkcionera da se populariše vojni poziv.

Želim da iskoristim priliku sada da vam kažem, gospodine ministre, posle dve godine mandata ove vlade, pitanje koje će do kraja istrajno da potencira SRS jeste – kada će Srbija da otpočne proces učlanjenja u ODKB. Morate da se suočite, a vi ste, verujem, odgovoran čovek i znate u kakvom smo okruženju, kakve opasnosti sve prete Srbiji, i sami ste govorili o tome na više televizija i u više intervjeta, da će pritisci od strane neprijatelja sa Zapada biti sve veći i veći.

Ja ћu da se poslužim rečima predsednika Ruske Federacije Vladimira Putina, koji je Amerikancima i tim zapadnim neprijateljima i Rusije i Srbije još 2004. godine rekao da će Rusija postati bez premca, najveća vojna sila, supersila. Ta sila, koja danas ima najsavremenije naoružanje, sila koja je preko trideset puta za poslednjih nekoliko godina svoje krstareće rakete usavršila, koja ima novu raketu „sarmat“ od koje strepi čitav svet, ne zbog toga što hoće da osvaja svet, već da pokaže Amerikancima i neprijateljima iz NATO-a, koji vode orkestriranu, histeričnu kampanju protiv Rusije i njenih prijatelja da oni mogu sve... To više ne mogu. Zato im je Putin tada rekao, a i sada im je ponovio, kada je bio u završnici svoje kampanje, ono što ћu ja vama sada reći.

Ako nas niste slušali na početku vašeg mandata 2016. godine da je neophodno da hitno napravimo strateški, vojni i politički savez sa Ruskom Federacijom, slušajte nas sada.

PREDSEDAVAJUĆI: Zahvalujem.

Reč ima ministar gospodini Vulin.

Izvolite.

ALEKSANDAR VULIN: Samo veoma kratko.

Kao što znate, Srbija se opredelila za vojnu neutralnost i vojna neutralnost je izbor kog se striktno držimo. Kada kažemo vojna neutralnost, onda

vam kažem da u oba velika bloka, u NATO-u kroz Partnerstvo za mir i ODKB-u kroz status posmatrača, imamo najviši mogući stepen zemlje nečlanice.

Pošto ste pitali konkretno za ODKB, reći će vam da ove godine imamo najveći broj zajedničkih aktivnosti sa ODKB-om u istoriji, dakle od osnivanja. Ta saradnja ide, ide veoma dobro, mi smo zbog toga veoma zadovoljni i nastavićemo tako da se ponašamo. Baš kao i sa NATO-om.

Ostao sam dužan kolegi iz Dveri odgovor na pitanje o Savezu rezervnih vojnih starešina. Želim da kažem da su oni sigurno jedna od organizacija koje zaslužuju da budu posebno prepoznate, da su od velikog interesa za našu odbranu, da su od velikog interesa za Ministarstvo odbrane i da sve što bude moja odluka, biće svakako da su oni ti koji moraju da postanu deo celovitog sistema odbrane. Hvala.

PREDSEDAVAJUĆI: Nemojte, koleginice, nemate pravo.

(Nataša Sp. Jovanović: Replika.)

Samo vam je odgovorio ministar, ništa loše nije rekao.

(Nataša Sp. Jovanović: Ništa loše, ali imam repliku.)

Pa ne možete. Znate i sami da morate da imate poslovnički osnov.

Nemate, nije nijednu ružnu reč rekao, nije vas ničim uvredio.

(Nataša Sp. Jovanović: Znači moram po Poslovniku?)

Onda povreda Poslovnika.

Izvolite.

NATAŠA SP. JOVANOVIĆ: Gospodine Arsiću, onda moram da pribegnem povredi Poslovnika, da još jednom podsetim gospodina ministra Vulina da vojna neutralnost nije ustavna kategorija. Ja imam Ustav ispred sebe. Ovaj Ustav je donet 2006. godine. Mi smo dali saglasnost, prilikom njegove izrade imali smo svog predstavnika; imali smo brojne primedbe, ali na naše insistiranje ovakva je preambula Ustava da je Kosovo i Metohija neotuđivi deo naše zemlje. Ali posle toliko godina, posle perioda od dvanaest godina, sada ulazimo u najžešću i najgoru moguću fazu pritisaka sa Zapada, ovih iz Evropske unije, za koje mislite da su nam prijatelji, koji su članice NATO-a, da se odreknemo dela naše teritorije.

Zato je, gospodine Arsiću, trebalo – a ja reklamiram član 27. i član 107 – da na to upozorite gospodina ministra, jer on je učesnik sednice kao i svi mi.

Kada ste već pomenuli, gospodine Vulin, naš status u NATO-u, odnosno status posmatrača, i sama sam član delegacije Parlamentarne skupštine NATO-a, ali čovek koji je šef delegacije, a nažalost je poslanik, Dragan Šormaz, najveći je natovac u Srbiji i u Skupštini Srbije. Mi idemo na zasedanja Parlamentarne skupštine NATO-a gde se protežira ne vojna neutralnost već ulazak Srbije u NATO! Tako nastupa naša delegacija.

A mi ne želimo nikakvu vojnu neutralnost. Jer mi smo, kao što su to još pre nekoliko godina objašnjavali i naš predsednik i svaki poslanik Srpske

radikalne stranke, mala zemlja, koja je u ovom trenutku i te kako nezaštićena pod svim pritiscima da nam otmu Kosovo i Metohiju, pa će na red doći Raška oblast i Vojvodina. Zato je neophodno da se učlanimo u ODKB, kako bismo se zaštitili i bili „pod kišobranom“ velike i moćne bratske Rusije.

PREDSEDAVAJUĆI: Zaista ne znam šta da vam odgovorim po čl. 27. i 107, jer to što je Srbija neutralna zemlja je rezultat ...

(Nataša Sp. Jovanović: To nije dobro.)

Pa dobro, to je vaš stav, imate pravo da ga promenite, ali kada je Skupština donosila tu odluku, vi ste glasali za nju, kao i ja.

(Nataša Sp. Jovanović: Ja ne.)

Jeste, jeste.

Da li želite da se Skupština u danu za glasanje izjasni o povredi Poslovnika? (Da.) U redu.

A sada završavamo sa današnjim radom. Nastavljamo u ponedeljak, u 10.00 časova, raspravom u pojedinostima, amandmanom na član 2. koji je podneo narodni poslanik Zoran Despotović.

(Sednica je prekinuta u 18.30 časova.)